

1522

**STATISTIČNI URAD
REPUBLIKE SLOVENIJE**

BLC / PFN / PU / POL / PRG / POD	Spremembe proračuna 2024	Veljavni proračun 2024	Realizacija proračuna 2024	Real / SSP	Real / VP
A Bilanca odhodkov	15.010.889	15.237.276	14.789.496	98,53	97,06
1522 Statistični urad Republike Slovenije	15.010.889	15.237.276	14.789.496	98,53	97,06
1522 Statistični urad Republike Slovenije	15.010.889	15.237.276	14.789.496	98,53	97,06
02 EKONOMSKA IN JAVNOFINANČNA POLITIKA	15.010.889	15.237.276	14.789.496	98,53	97,06
0202 Podlage ekonomske in razvojne politike ter priprava makroekonomskih analiz in napovedi	15.010.889	15.237.276	14.789.496	98,53	97,06
020201 Statistična raziskovanja	15.010.889	15.237.276	14.789.496	98,53	97,06

1522 - Statistični urad Republike Slovenije

Obrazložitev zaključnega računa za leto 2024

Poslanstvo predlagatelja finančnega načrta

Pravna podlaga za delovanje slovenske državne statistike je Zakon o državni statistiki (ZDSta). Skladno s tem zakonom je državna statistika strokovno neodvisna dejavnost izvajanja programa statističnih raziskovanj. Izvaja se po načelih nevtralnosti, objektivnosti, strokovne neodvisnosti, racionalnosti, statistične zaupnosti in preglednosti. Poleg tega se državna statistika pri svojem delu ravna tudi po profesionalnih standardih, zapisanih v Kodeksu ravnanja evropske statistike, Temeljnih načelih uradne statistike Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo in Javni zavezi Evropskega sistema centralnih bank o evropski statistiki.

Slovensko državno statistiko sestavljajo Statistični urad Republike Slovenije (SURS) in pooblaščen izvajalci dejavnosti državne statistike. V obdobju 2023–2027 bosta pooblaščen izvajalca dejavnosti državne statistike Banka Slovenije (BS) na področjih statistike ekonomskih odnosov s tujino, finančnega posredništva in nacionalnih računov ter Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) na področju statistike zdravja in zdravstvenega varstva.

Poslanstvo Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljevanju SURS) kot strokovne samostojne vladne službe je zagotavljanje kakovostnih podatkov o stanjih in gibanjih na ekonomskem, demografskem in socialnem področju ter na področju okolja in naravnih virov. Pri tem je dolžen upoštevati načela statistične zaupnosti. Z doslednim spoštovanjem statistične zaupnosti gradi zaupanje dajalcev in uporabnikov podatkov ter krepi strokovno neodvisnost.

SURS in pooblaščen izvajalci državne statistike uporabljajo sodobne statistične metode izvajanja statističnih raziskovanj in izkazovanju statističnih rezultatov. Pri postavljanju letnih in večletnih delovnih načrtov so upoštevane tako domače kot EU in druge mednarodne potrebe in zahteve. Sodobna statistična zakonodaja krepi institucionalno in profesionalno neodvisnost ter s tem povečuje zaupanje v državno statistiko doma in mednarodno.

Poleg tega, SURS zagotavlja izpolnjevanje mednarodnih obveznosti pri posredovanju in izmenjavi statističnih podatkov z drugimi državami in mednarodnimi organizacijami.

Vizija: Uporabniško usmerjena in učinkovita državna statistika, ki spodbuja razvoj družbe.

Poslanstvo: Zagotavlja aktualne statistične podatke o Sloveniji.

Temeljne vrednote

- Prizadeva si za kakovost
- Upošteva najvišje statistične standarde
- Zagotavlja vrhunsko storitev
- Ustvarja okolje, ki spodbuja sodelovanje
- Podpira inovativnost
- Zaveda se odgovornosti, povezane s svojim delom.

Obrazložitev doseganja ciljev, h katerim prispeva predlagatelj finančnega načrta

Državna statistika je strokovno neodvisna dejavnost izvajanja programa statističnih raziskovanj. Izvaja se po načelih nevtralnosti, objektivnosti, strokovne neodvisnosti, racionalnosti, statistične zaupnosti in preglednosti. Izvajanje dejavnosti državne statistike je tesno prepletena z izvajanjem dejavnosti evropske statistike, zato je statistična zakonodaja Evropske unije neločljiv element delovanja slovenske državne statistike.

SURS se skupaj s pooblaščenima izvajalcema državne statistike zaveda svoje odgovornosti pri zagotavljanju kakovostnih, pravočasnih in mednarodno primerljivih statističnih podatkov in tudi obveznosti glede izpolnjevanja zahtev evropske statistične zakonodaje. Vseskozi sledi postavljenim ciljem ter z izpeljavo ključnih statističnih raziskovanj in dodatnimi projekti omogoča, da so v sistemu državne statistike zastavljeni trdni temelji za nadaljnji razvoj kakovostnih statistik. Na osnovi zakona o državni statistiki redno izpolnjuje dogovorjene mednarodne in EU obveznosti.

Kot člani Evropskega statističnega sistema (ESS) se dejavno vključuje v delo tega partnerstva na vseh ravneh delovanja in odločanja v sistemu. Na Stalnem predstavništvu v Bruslju ni svetovalca za statistiko, zato SURS pokriva tudi delovno skupino za statistiko na Svetu EU. Na mednarodnem področju SURS sodeluje v okviru Organizacije združenih narodov (OZN) in Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) skladno z načinom delovanja omenjenih mednarodnih organizacij. Mednarodno sodelovanje je zelo pomembno tudi z vidika mednarodne usklajenosti in primerljivosti statističnih raziskovanj in podatkov, razvojne usmerjenosti in prenosa znanj. Usmerjeno je tudi na druga področja, zlasti na standardizacijo procesov, informacijskih in tehnoloških rešitev, aplikacij, z namenom skupnih rešitev, ki bi v prihodnje ustvarjale ekonomije obsega. SURS statistične postopke nenehno optimizira, prilagaja se novim procesom globalizacije, digitalizacije in izzivom sodobne družbe, predvsem pa novim potrebam. Intenzivno se ukvarja z novimi podatkovnimi viri, proučuje možnosti za njihovo uporabo v državni statistiki in v zvezi s tem dela vidne in pomembne premike. Še naprej razvija informacijsko varnost, saj se zaveda svoje odgovornosti do dajalcev podatkov. Tem skuša breme statističnega poročanja čim bolj zmanjšati, tudi tako, da uvaja elektronsko sporočanje podatkov, ne samo poslovnim subjektov, temveč tudi posameznikom in gospodinjstvom. Spreminjanje družbe pomeni tudi prilagajanje državne statistike, ki želi odgovarjati na njene potrebe. Povpraševanje po podatkih in storitvah državne statistike nedvomno ostaja in stalno narašča. Uporabniki statističnih podatkov so raznovrstni in številni, zato se priložnosti na tem področju kažejo še širši in raznovrstnejši promociji podatkov in storitev državne statistike.

Dolgoročni cilji podprograma

Srednjeročni program statističnih raziskovanj 2023–2027 je šesti tovrstni dokument državne statistike, ki določa temeljne cilje in ključna prednostna področja razvoja in delovanja, katerim SURS sledi skupaj s pooblaščenimi izvajalci državne statistike v petletnem obdobju. Srednjeročni program je podprt s podrobnejšimi letnimi programi statističnih raziskovanj.

V obdobju 2023-2027 bo slovenska državna statistika sledila štirim strateškim ciljem:

1. Pravočasna in relevantna državna statistika

Ob ohranjanju dosedanjega nabora statistik in vsebine statističnih podatkov sta eni temeljnih strateških usmeritev državne statistike v novem srednjeročnem obdobju zagotavljanje večjega obsega podatkov ter bolj pogosto in pravočasno objavljanje. Ključno bo pravočasno zaznavanje potreb in odzivanje na aktualna dogajanja v družbi, pripravljene bodo objave eksperimentalnih statistik. Zagotovljeni bodo ustrezni, mednarodno primerljivi statistični podatki, prav tako bo izboljšana skladnost statističnih podatkov. Da bi produkte in storitve še bolj prilagodili končnim uporabnikom, bosta izboljšani dostopnost in uporabniška izkušnja.

2. Učinkovita partnerstva

Za krepitev promocije in ugleda državne statistike in podatkov bodo vzpostavljena nova partnerstva. Ključno je tudi spodbujanje dialoga z raziskovalci, saj lahko ti s svojim delom in znanjem pomembno prispevajo k razvoju statistike, boljši metodologiji in boljši interpretaciji. Državna statistika bo nadaljevala uvajanje ukrepov, s katerimi se bodo znižale obremenitve za dajalce podatkov. Velik potencial za zmanjševanje bremena poročanja imajo tudi podatki v zasebni lasti. Za zagotovitev vzdržnega dostopa do novih podatkovnih virov bo okrepljeno sodelovanje z javnimi in zasebnimi lastniki podatkov. Za zagotovitev kakovostnih in pravočasnih statistik, ki bodo relevantne za domače in mednarodne uporabnike, bo državna statistika še naprej dodajala nove, alternativne podatkovne vire ter načine zbiranja podatkov. Državna statistika bo skrbela, da bodo informacije in podatki dostopni vsem uporabnikom, tudi uporabnikom z različnimi oblikami oviranosti. Še naprej bo dejavno prisotna na družbenih omrežjih, saj so to pomembni kanali za doseganje večjega števila uporabnikov in promotorjev podatkov.

3. Inovativna in zmogljiva statistična produkcija

Za kakovostno in učinkovito izvedbo strateških ciljev, ki si jih je postavila državna statistika, so potrebni tudi primerni viri in zmogljivosti: strokovno usposobljeni in motivirani zaposleni, razvojno delovno okolje, zmogljiva informacijska infrastruktura ter učinkovito upravljanje zadostnih finančnih sredstev. Uvajanje naprednih in najnovejših informacijskih konceptov in arhitektur, uporaba sodobne in redno vzdrževane informacijske opreme ter dosledno izvajanje informacijske varnosti omogočajo sodoben, visoko razpoložljiv, ekonomsko učinkovit in varen statistični informacijski sistem. V proces priprave statističnih podatkov bosta uvedena strojno učenje in umetna inteligenca. Identificirani bodo poslovni primeri in izzivi, povezani s kakovostjo in komuniciranjem statistik, pripravljenih z metodami strojnega učenja in umetne inteligence. Naslednje obdobje bo tako v znamenju razvoja novih pristopov priprave in uporabe podatkov, obenem pa tudi usmeritve državne statistike v odprtost in ponovno uporabo podatkov.

4. Zaupanje v državno statistiko

Varovanje informacij je eden najpomembnejših elementov, ki vpliva na ugled državne statistike ter zaupanje poročevalskih enot in uporabnikov. Temelji na zakonodaji in priporočilih za izvajanje državne statistike. Doseganje strateških ciljev in izpolnjevanje poslanstva državne statistike sta tako v veliki meri odvisna od zaupanja dajalcev podatkov, da bo s podatki, ki ji jih posredujejo, primerno ravnala. Nenehno se bo prilagajala spremembam pri potrebah po varovanju informacij in izkoriščala izboljšane možnosti, ki jih ponujajo razvoj informacijsko-komunikacijske tehnologije in metode za zagotavljanje statistične zaupnosti s pomočjo statistične zaščite.

Strateški cilji državne statistike v obdobju 2023–2027

1. Pravočasna in relevantna državna statistika.
2. Učinkovita partnerstva.
3. Inovativna in zmogljiva statistična produkcija.
4. Zaupanje v državno statistiko.

Ocena uspeha pri doseganju dolgoročnih ciljev podprograma

Pri doseganju ciljev srednjeročnega programa državne statistike za obdobje 2023–2027 so se cilji realizirali na podlagi konkretno opredeljenih nalog v Letnem programu statističnih raziskovanj 2024. Izvajalci državne statistike so po statističnem zakonu zavezani k poročanju o izvrševanju statističnih programov. Drugi odstavek 25. člena ZDSta določa, da v tretjem letu izvajanja Srednjeročnega programa statističnih raziskovanj, SURS izdela vmesno poročilo o njegovem izvrševanju in ga predloži Statističnemu svetu RS. Po koncu obdobja veljavnosti navedenega programa pa SURS v sodelovanju s pooblaščenimi izvajalci pripravi končno poročilo o izvajanju srednjeročnega programa in ga predloži Vladi RS v obravnavo in sprejem.

Letni cilji podprograma

Statistična raziskovanja SURS v letu 2024 so podrobneje predstavljena v Letnem programu statističnih raziskovanj za 2024 (Uradni list RS, št. 118/2023 in 35/2024). Poleg tega so pri načrtovanju nalog upoštevani tudi predlogi Evropskega statističnega delovnega programa za leto 2024. Letni cilji v 2024 sledijo ciljem državne statistike v srednjeročnem obdobju 2023–2027[1]:

- Odziv na potrebe družbe po relevantnih kazalnikih.
- Hitrejša in pogostejša priprava kakovostnih statistik, ki bodo omogočale verodostojne in zanesljive informacije, skladne s Kodeksom ravnanja evropske statistike.
- Produkti in storitve, ki bodo prilagojeni potrebam uporabnikov.
- Sodelovanje z raziskovalno skupnostjo na področju razvoja metodoloških znanj, sodobnih tehnologij in metod.
- Sodelovanje z dajalci podatkov pri dostopanju do podatkovnih virov in zmanjševanju bremen poročanja.
- Sodelovanje z uporabniki podatkov.
- Sodelovanje v evropskem in mednarodnem statističnem sistemu na vseh ravneh odločanja ter koordinacija nacionalnega statističnega sistema.
- Nadgrajevanje obstoječih in uvajanje najnovejših metod in tehnologij v postopke zbiranja, obdelave, analize in objavljanja podatkov.
- Zavezanost kakovosti in informacijski varnosti.
- Pravočasne statistike in digitalne storitve, ki temeljijo na uporabi strojnega učenja in umetne inteligence.
- Visoka ekonomska učinkovitost izvajanja dejavnosti.
- Zagotavljanje varstva podatkov in statistične zaupnosti.
- Zagotavljanje najvišjih standardov informacijske varnosti.
- Ohranjanje strokovne neodvisnosti.

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih letnih ciljev z oceno gospodarnosti in učinkovitosti

Prvi odstavek 25. člena ZDSta določa, da SURS v sodelovanju s pooblaščenimi izvajalci vsako leto pripravi Poročilo o izvajanju letnega programa statističnih raziskovanj in ga predloži Statističnemu svetu do 30. aprila v tekočem letu za preteklo leto. Poročilo je vedno objavljeno na spletnih straneh SURS-a.

Najpomembnejši dosežki v letu 2024 na področju statistične infrastrukture:

- Na področju metodologije in standardov so potekale redne obdelave, vzpostavljali smo nove in posodobljene postopke za izvedbo izbora enot opazovanja, statistične obdelave, uteževanja, izračun kazalnikov kakovosti in statistične zaščite.
- Izvajali smo pregled modelov časovnih vrst, pripravo metodoloških pojasnil in poročil o kakovosti.
- Izvedene so bile obsežne tehnične prenovе raziskovanj in obstoječih podatkovnih baz, vpeljane so bile tehnološke rešitve na različnih statističnih področjih.
- Na področju arhitekture informacijskih rešitev so se izvajale intenzivne aktivnosti povezane z zagotavljanjem delovanja in nadgradnje podatkovnega centra SURS in LAN omrežja.
- Nadaljevali smo z upravljanjem in izboljševanjem informacijske varnosti podatkov.

- Na področju zbiranja smo izvajali celovito tehnično prenovu sistemov za zbiranje podatkov za osebe, gospodinjstva in kmetijska gospodarstva ter poslovne subjekte.
- Nadaljevali smo z uvajanjem e-poročanja pri poslovnih subjektih in spletnega anketiranja za osebe in gospodinjstva.
- Še naprej smo krepili sodelovanje z dajalci podatkov in uspešno vključevali nove podatkovne vire v pripravo statistik.
- Z aprilom 2024 se je ukinilo zbiranje podatkov za mesečno raziskovanje o plačah (ZAP/M), podatki se sedaj pridobivajo iz administrativnega vira. Gre za eno večjih razbremenitev poslovnih subjektov, saj je bilo v raziskovanje vključenih preko 61.000 poslovnih subjektov.
- Posodobili smo podatkovno bazo SiStat z vrsto novih funkcij za učinkovitejše iskanje in izboljšano uporabniško izkušnjo, hkrati pa z večjo dostopnostjo baze vsem skupinam uporabnikov.
- V EU je s 1. 1. 2025 začela veljati nova različica evropske klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Rev. 2.1, v Sloveniji pa se je s tem datumom začela uporabljati nova nacionalna različica SKD (Uredba o standardni klasifikaciji dejavnosti), imenovana SKD 2025. Ta je bila sprejeta z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 27/2024 z dne 29. 3. 2024). Spremembe, ki jih prinaša nova različica, bodo zahtevale prilagoditev uporabe SKD kot obveznega nacionalnega standarda za določanje dejavnosti ter razvrščanje poslovnih subjektov in njihovih delov, namenjeno uporabi v uradnih in drugih administrativnih zbirkah podatkov ter uporabi za statistične in analitične namene v državi in na mednarodni ravni. SURS je pripravil dokument z najpomembnejšimi razlikami med SKD 2008 in SKD 2025, na spletni strani SURS pa je v zbirki klasifikacij in nomenklatur KLASJE na voljo tudi pretvornik med klasifikacijama. V začetku aprila 2024 je SURS pripravil objavo Revizija evropske klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE in nacionalne različice SKD. Konec oktobra 2024 pa je bila objavljena novica o tem, katere spremembe in dopolnitve prinaša. SURS z namenom uspešne implementacije nove SKD v Poslovni register Slovenije več čas tesno sodeluje z vsemi deležniki.
- Objavljeno je bilo interaktivno orodje Dnevni turistični utrip Slovenije, ki s tridnevnim zamikom prikazuje število turistov in njihove prenočitve po izbranih občinah, statističnih regijah itd.
- Posodobili in prenovili smo aplikacijo Prebivalstvena piramida. Nova piramida zdaj prikazuje starostno in spolno sestavo prebivalstva Slovenije od leta 1987 do 2100 ter omogoča pregled po statističnih regijah od leta 2008 naprej.
- Nadaljevali smo z vpeljevanjem aplikacije STATMIK (Statistični metapodatki in kazalniki kakovosti) v redno delo.
- Izvajali so se interni pregledi kakovosti dokumentacije v sistemu STATDOK (Statistična dokumentacija), ki bodo še izboljšali kakovost dokumentacije statističnih raziskovanj.
- Junija 2023 je bil izveden strokovni pregled skladnosti delovanja slovenskega statističnega sistema z načeli Kodeksa ravnanja evropske statistike. Skupina za strokovni pregled je podala 15 priporočil, na osnovi katerih je SURS skupaj z NIJZ pripravil akcijski načrt z aktivnostmi, načrtovanimi do konca 2027.
- Leto je bilo v znamenju 80. obletnice SURS-a. Osrednji dogodek je bila enomesečna razstava infografik z naslovom »Osemdeset let podatkov« na Krakovskem nasipu v Ljubljani. Z izbranimi statističnimi podatki smo tam predstavili zgodbo o Sloveniji in življenju njenih prebivalcev, pa tudi nekaj zanimivosti o SURS-u. Ob jubileju smo izdali tudi publikacijo 80 let Statističnega urada Republike Slovenije. V njej smo predstavili delovanje SURS s

predstavitvijo dosežkov in pomembnih mejnikov vse od ustanovitve. Vsebinsko prilagojena so bila tudi vsa komunikacijska gradiva namenjena poslovnim subjektom.

- V komunikacijska gradiva za področje poslovnih subjektov, kot tudi oseb in gospodinjstev ter v objave na družbenih medijih smo dodali priložnostno besedilo, vezano na 20 let Slovenije v EU.
- Vsakoletni dogodek, Statistični dan je potekal 11. oktobra 2024, v Kongresnem centru na Brdu pri Kranju. Na dogodku z naslovom Zaposleni – več kot le številka, smo razpravljali o vplivu družbenih sprememb na trg dela in o kompleksnih izzivih, ki potrebujejo nove rešitve.
- Decembra 2024 je na Brdu pri Kranju potekala konferenca Evropskega foruma za geografijo in statistiko (EFGS). Gostila sta jo SURS in GURS. Konference se je udeležilo okoli 150 obiskovalcev iz Slovenije in tujine.
- Z evropskim finalom so se zaključile 7. Evropske statistične igre. V okviru 8. Evropskih statističnih iger pa je zaključen že prvi krog nacionalnega dela tekmovanja.
- SURS je v novembru 2024 izvedel anketo o zadovoljstvu uporabnikov. Rezultati ankete kažejo, do sedaj najvišje ocene, kar nas navdaja še z večjo motivacijo, da nadaljujemo in nadgrajujemo odlično sodelovanje z uporabniki.
- SURS je krepil statistično pismenost, potekalo je izobraževanje različnih uporabniških skupin ter sodelovanje z uporabniki tudi v okviru statističnih sosvetov. Izvedli smo vrsto delavnic oziroma predstavitev dela SURS in podatkovne ponudbe ter pravilne rabe statističnih podatkov za srednješolce.
- Z namenom izboljšanja komuniciranja večjih sprememb pomembnih podatkov in večjih sprememb metodologij statističnih raziskovanj so bile oblikovane smernice, ki so bile na konkretnih primerih že prenesene v prakso.
- Pripravljene so bile smernice za uporabo generativne umetne inteligence na Statističnem uradu Republike Slovenije. Smernice so bile predstavljene zaposlenim in prenesene v uporabo.
- Izvedli smo dan odprtih vrat. Udeležilo se ga je okoli 20 obiskovalcev, ki so v naši »tovarni« podatkov spoznali delovni proces in zanimivi svet podatkov.
- Vseskozi tudi beležimo rast sledilcev na vseh naših družbenih omrežjih. Februarja smo začeli z novim medijskim sodelovanjem, tokrat z rubriko Statistični obrazopisi v reviji Ona plus. Ob koncu leta 2024 pa smo na enem mestu zbrali uradne statistične podatke o stanju v državi, ki smo jih objavili v decembru.
- Na področju mednarodnega sodelovanja in evropskih zadev so bile izvedene številne aktivnosti, SURS je aktivno sodeloval na vseh ravneh delovanja.

Predlagatelj finančnega načrta prispeva k doseganju ciljev v naslednjih politikah, programih in podprogramih

- 02 - EKONOMSKA IN JAVNOFINANČNA POLITIKA
 - 0202 - Podlage ekonomske in razvojne politike ter priprava makroekonomskih analiz in napovedi
 - 020201 - Statistična raziskovanja

1522 - Statistični urad Republike Slovenije
Obrazložitve zaključnega računa za leto 2024

Oris PU-ja

SURS kot strokovna samostojna vladna služba opravlja temeljne naloge pri izvajanju dejavnosti državne statistike - organom in organizacijam javne uprave, gospodarstvu in javnosti zagotavlja podatke o stanju in gibanjih na ekonomskem, demografskem in socialnem področju in na področju okolja in naravnih virov. SURS uresničuje srednjeročni in letni program statističnih raziskovanj in opravlja razvojne naloge državne statistike. Poleg tega pa zagotavlja izpolnjevanje mednarodnih obveznosti pri posredovanju in izmenjavi statističnih podatkov z drugimi državami in mednarodnimi organizacijami.

Ocena učinkov poslovanja PU-ja na druga področja

Državna statistika je strokovno neodvisna dejavnost izvajanja programa statističnih raziskovanj. V sistemu državne statistike spadajo: Statistični urad Republike Slovenije in pooblaščenca izvajalca državne statistike, Statistični svet Republike Slovenije, statistični sosveti ter druga strokovna metodološko-posvetovalna telesa. Ustanove in telesa, ki tvorijo sistem državne statistike, so zadolženi za proizvodnjo uradnih statističnih podatkov, načrtovanih v programih statističnih raziskovanj. To pomeni, da skrbijo, da se potrebni podatki po vseh pravih zberejo in obdelajo in da so po tem dostopni vsem, ki jih potrebujejo. Pri svojem delu se ravnajo po načelih, zapisanih v Kodeksu ravnanja evropske statistike, in po Temeljnih načelih uradne statistike Evropske komisije za Evropo pri Združenih narodih. Med temi so še posebno zavezujoča naslednja: nevtralnost, objektivnost, strokovna neodvisnost, varovanje statistične zaupnosti in preglednost.

Osnovne naloge pri izvajanju dejavnosti državne statistike opravlja in usklajuje Statistični urad RS, poleg njega pa izvajajo dejavnost državne statistike še Banka Slovenije (statistika plačilne bilance, finančne in denarne statistike) in Nacionalni inštitut za javno zdravje (statistika zdravja in zdravstvenega varstva). Vlogo in sodelovanje Statističnega urada RS in pooblaščenih izvajalcev državne statistike določa Zakon o državni statistiki, in sicer v zvezi z organizacijo, pripravo, izvedbo statističnih programov in poročanja o njih, v zvezi s spoštovanjem osnovnih načel uradnih statistik, z izkazovanjem (diseminacijo) statističnih podatkov in mednarodnim sodelovanjem. Cilji so realizirani na podlagi konkretno opredeljenih nalog v Letih programih statističnih raziskovanj.

Statistična raziskovanja SURS v letu 2024 so podrobneje predstavljena v Letnem programu statističnih raziskovanj za 2024 (Uradni list RS, št. 118/2023 in 35/2024). Poleg tega so pri načrtovanju nalog upoštevani tudi predlogi Evropskega statističnega delovnega programa za leto 2024. Letni cilji v 2024 sledijo ciljem državne statistike v srednjeročnem obdobju 2023–2027.

Pri doseganju ciljev srednjeročnega programa državne statistike za obdobje 2023–2027 so se cilji realizirali na podlagi konkretno opredeljenih nalog v Letnem programu statističnih raziskovanj 2024. Izvajalci državne statistike so po statističnem zakonu zavezani k poročanju o izvrševanju statističnih programov. Drugi odstavek 25. člena ZDSta določa, da v tretjem letu izvajanja Srednjeročnega programa statističnih raziskovanj, SURS izdela vmesno poročilo o njegovem izvrševanju in ga predloži Statističnemu svetu RS. Po koncu obdobja veljavnosti navedenega programa pa SURS v sodelovanju s pooblaščenimi izvajalci pripravi končno poročilo o izvajanju srednjeročnega programa in ga predloži Vladi RS v obravnavo in sprejem.

Državni statistiki smo v letu 2024 uspešno sledili ciljem v okviru Letnega programa statističnih raziskovanj za 2024. Z izvajanjem nekaterih ključnih statističnih raziskovanj in projektov je SURS v sistemu državne statistike vzpostavil trdne temelje za nadaljnji razvoj kakovostnih statistik. Usmerjen je bil v ohranjanje visoke kakovosti podatkov, zmanjševanje bremen in zaupanje uporabnikov podatkov.

SURS je bil aktiven v evropskih projektih in nacionalnem okolju, širil je svoje znanje ter prenašal nove izkušnje v nacionalni statistični sistem. Uspešno se je soočal s številnimi izzivi na področju novih podatkovnih virov, digitalizacije, na področju optimizacije in modernizacije statističnih procesov ter metod izkazovanja.

I. Poročilo o realizaciji finančnega načrta neposrednega proračunskega uporabnika

A - Bilanca odhodkov

400 - Plače in drugi izdatki zaposlenim

Na podskupini **Plače in drugi izdatki zaposlenim** je bilo v letu 2024 evidentiranih 9.855.013 EUR, od tega 104.618 EUR iz EU sredstev in slovenske soudeležbe ter prenesenega izvrševanja nalog. V letu 2023 je bilo skupno evidentiranih 9.855.013 EUR, od tega 1.123 EUR iz lastne dejavnosti (namenska sredstva) in 253.904 EUR iz EU sredstev in slovenske soudeležbe ter prenesenega izvrševanja nalog.

SURS je imel na dan 31. 12. 2024, 288 zaposlenih za nedoločen čas in 9 zaposlenih za določen čas. Od slednjih so bili 3 zaposleni za določen čas za delo na projektih, 3 zaposleni za čas nadomeščanja in 3 zaposleni za opravljanje pripravništva.

Regres za letni dopust je v letu 2024 znašal 1.253,90 EUR in je bil izplačan pri plači za mesec februar. Skupni strošek za izplačilo regresa je znašal 381.627 EUR, od tega 9.183 EUR iz EU projektov in slovenske soudeležbe na EU projektih.

V letu 2024 so refundacije iz naslova bolnih in invalidnih ter nekaj nadomestil za udeležbo na porotnikov na sodiščih in za udejstvovanje gasilcev, skupno znašale 207.515 EUR, v letu 2023 pa 248.441 EUR.

V letu 2024 se je upokojilo 9 uslužbencev. Odpravnine so znašale 39.032 EUR (v letu 2023 jih je bilo za 60.366 EUR). Odpravnine pripadajo tudi zaposlenim za določen čas na projektu; višine tovrstnih odpravnin so v letu 2023 znašala 617 EUR iz postavk EU sredstev in pripadajoče slovenske udeležbe, medtem ko jih v letu 2024 ni bilo.

Višina regresa za prehrano med delom se določa vsakih šest mesecev z ugotovitvenim sklepom glede na rast cen prehranskih izdelkov. Za obdobje januar - junij 2024 je višina regresa za prehrano znašala 6,90 EUR na dan, za obdobje julij - december 2024 pa 6,94 EUR na dan. Skupni strošek regresa za prehrano med delom je znašal 410.661 EUR, od tega 8.685 EUR iz postavk EU sredstev in pripadajoče slovenske udeležbe.

Povračilo stroškov prevoza na delo in iz dela je med letom precej spreminjalo, tako zaradi različnega obsega dela od doma, kot zaradi različne višine kilometrine. Skupni strošek prevoza na delo in iz dela je znašal 261.185 EUR, od tega 10.592 EUR iz EU projektov. V letu 2023 je skupni znesek znašal 302.168 EUR, od tega 16.539 EUR iz EU sredstev.

V letu 2024 se je, na podlagi določb ZSPJS in določb KPJS nadaljevalo izplačevanje redne delovne uspešnosti. SURS je za leto 2024, tako kot leta prej, določil izplačila za obdobje 6 mesecev. Izplačila so tako sledila januarja 2024 pri izplačilu plače za mesec december 2023, in julija pri izplačilu plače za mesec junij. Skupna višina sredstev za redno delovno uspešnost je znašala 166.042 EUR, od tega 1.188 EUR iz EU projektov (v letu 2023 je skupna višina znašala 159.069 EUR, od tega 985 EUR iz EU projektov).

Za povečan obseg dela pri opravljanju rednih delovnih nalog je bilo izplačanih 300.600 EUR, za povečan obseg dela iz posebnih EU projektov 4.499 EUR in za povečan obseg dela v okviru sodelovanja pri izvajanju posebnega projekta 10.130 EUR. V letu 2023 je bilo povečanega obsega iz rednih delovnih nalog za 129.572 EUR in iz povečanega obsega EU projektov 14.768 EUR.

V 2024 je bilo izplačanih za 6.244 EUR nadurnega dela, od tega 646 EUR iz EU projektov (v letu 2023 za 7.200 EUR, od tega 1.690 EUR iz EU projektov).

Zaradi dela na domu oziroma hibridnega dela, je bilo v letu 2024 izplačano nadomestilo za uporabo lastnih sredstev v skupnem znesku 52.561 EUR, od tega 706 iz EU projektov (v letu 2023 jih je bilo za 39.509 EUR, od tega 706 EUR iz EU projektov).

Izplačanih je bilo za 19.425 EUR jubilejnih nagrad (v letu 2023 jih je bilo za 11.593 EUR) in za 2.473 EUR solidarnostnih pomoči (v letu 2023 so znašale 2.806 EUR).

401 - Prispevki delodajalcev za socialno varnost

Na podskupini **Prispevki delodajalcev za socialno varnost** je bilo porabljeno 1.607.390 EUR, od tega 185 EUR iz lastne dejavnosti, 20.114 EUR iz EU sredstev in 1.526 EUR iz slovenske soudeležbe ter prenesenega izvrševanja nalog. V letu 2023 je poraba znašala 1.539.134 EUR, od tega 185 EUR iz lastne dejavnosti in 20.114 EUR iz EU sredstev in slovenske soudeležbe ter prenesenega izvrševanja nalog. Natančnejša razdelitev med integralnim delom in vključeno slovensko soudeležbo na EU projektih ter posebej na EU sredstvih je naslednja:

prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje: 790.382 EUR, od tega 9.640 EUR iz EU sredstev; prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje in poškodbe pri delu: 650.957 EUR, od tega 7.710 EUR iz EU sredstev;

prispevek za zaposlovanje: 5.073 EUR, od tega 297 EUR iz EU sredstev;

prispevek za starševsko varstvo: 9.176 EUR, od tega 108 EUR iz EU sredstev;

premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja: 151.802 EUR, od tega 2.272 EUR iz EU sredstev.

402 - Izdatki za blago in storitve

Na podskupini **Izdatki za blago in storitve** je bilo v letu 2024 skupno porabljeno 1.946.421 EUR, od iz integralnega dela 1.352.802 EUR, namenskih sredstev 222 EUR, iz EU sredstev 511.351 EUR in iz slovenske soudeležbe na EU projektih 82.046 EUR. V letu 2023 je bilo porabljeno skupno 2.131.968 EUR, od tega od iz integralnega dela 1.329.090 EUR, namenskih sredstev 1.339 EUR, iz EU sredstev 701.894 EUR in iz slovenske soudeležbe na EU projektih 99.645 EUR.

SURS na tej podskupini izdatkov vodi še stroške osnovnega delovanja SURS (drugo tekoče vzdrževanje, kamor spadajo predvsem stroški vzdrževanja in podaljševanja licenčnih za izvajanje statističnih procesov, pisarniški in posebni material ipd.), materialne stroške za izvajanje letnega programa statističnih raziskovanj, kamor v največji meri sodijo plačila anketarjev, pošte in tiska za izvedbo statističnih raziskovanj, stroške službenih potovanj v državi in za mednarodno sodelovanje (članstvo v delovnih skupinah EURostata in drugih teles), izobraževanja ter druge operativne odhodke. Pojavljajo se tudi vsi stroški za blago in storitve z zvezi z EU projekti, ki so sofinancirani s strani Evropske Komisije oziroma EURostata. V nadaljevanju sledi razmejitev stroškov te podskupine, in sicer skupna višina izdatkov po podskupini kontov ter dodatno ločeno izpostavljen del EU sredstev.

Pisarniški in splošni material in storitve: 563.075 EUR, od tega 69.460 EUR iz EU sredstev, in sicer za:

pisarniški material in storitve: 19.270 EUR, od tega 6.005 EUR iz EU sredstev,

čistilni material in storitve: 859 EUR, od tega 694 EUR iz EU sredstev,

založniške in tiskarske storitve ter stroški fotokopiranja: 28.491 EUR, od tega 5.248 EUR iz EU sredstev,

časopisi, revije, knjige in strokovna literatura: 8.716 EUR,

stroški prevajalskih storitev, stroški lektoriranja in podobno: 10.287 EUR., od tega 8.542 iz EU sredstev,

stroški oglaševalskih storitev in stroški objav: 11.878 EUR, od tega 2.560 EUR iz EU sredstev,

računalniške storitve: 1.025 EUR,

izdatki za reprezentanco: 4.299 EUR, od tega 638 EUR iz EU sredstev,

storitve informacijske podpore uporabnikom: 17.251 EUR,

drugi splošni material in storitve: 460.999 EUR, od tega 46.685 EUR iz EU sredstev.

Posebni material in storitve: 338.028 EUR, od tega 224.272 EUR iz EU sredstev, in sicer za:

drobni inventar: 247 EUR,

zdravniški pregledi zaposlenih in drugih upravičencev: 9.470 EUR,

protokolarna darila, promocijski ogledi, organizacije proslav in podobne storitve: 69.416 EUR, od tega 50.639 EUR iz EU sredstev,

drugi posebni material in storitve: 258.894 EUR, od tega 173.663 EUR iz EU sredstev.

Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije: 305.862 EUR, od tega 40.963 EUR iz EU sredstev, in sicer za:

telefon, faks, elektronska pošta: 64.968 EUR, od tega 1.650 EUR iz EU sredstev,

poštnina in kurirske storitve: 240.728 EUR, od tega 39.314 EUR iz EU sredstev,

druge storitve komunikacij in komunale: 166 EUR.

Prevozni stroški in storitve: 15.231 EUR, in sicer za:

goriva in maziva za prevozna sredstva: 2.078 EUR,

vzdrževanje in popravila vozil: 5.145 EUR,

pristojbine za registracijo vozil: 666 EUR

zavarovalne premije za motorna vozila: 4.862 EUR

stroški nakupa vinjet in urbane: 867 EUR

drugi prevozni in transportni stroški: 1.613 EUR.

Izdatki za službena potovanja: 152.286 EUR, od tega 23.650 EUR iz EU sredstev, in sicer za:

dnevnice za službena potovanja v državi: 990 EUR, od tega 185 EUR iz EU sredstev,

hotelske in restavracijske storitve v državi: 2.034 EUR,

stroški prevoza v državi: 2.379, od tega 478 EUR iz EU sredstev,

dnevnice za službena potovanja v tujini: 25.012 EUR, od tega 4.912 EUR iz EU sredstev,

hotelske in restavracijske storitve v tujini: 61.174 EUR, od tega 7.630 EUR iz EU sredstev,

stroški prevoza v tujini: 60.600 EUR, od tega 10.446 EUR iz EU sredstev,

drugi izdatki za službena potovanja: 98 EUR.

Tekoče vzdrževanje: 99.659 EUR, in sicer za:

zavarovalne premije za objekte: 125 EUR,

tekoče vzdrževanje komunikacijske opreme: 7.949 EUR

tekoče vzdrževanje druge opreme: 1.442 EUR,

zavarovalne premije za opremo: 69 EUR

tekoče vzdrževanje druge (nelicenčne) programske opreme: 44.450 EUR,

tekoče vzdrževanje licenčne programske opreme: 37.736 EUR,

tekoče vzdrževanje strojne računalniške opreme: 7.888 EUR.

Poslovne najemnine in zakupnine: 96.837 EUR, od tega 489 EUR iz EU sredstev, in sicer za:

najemnine in zakupnine za garaže in parkirne prostore: 2 EUR,
najem programske računalniške opreme: 88.338 EUR, od tega 489 EUR iz EU sredstev,
najem komunikacijske opreme in podatkovnih vodov: 135 EUR,
druge najemnine, zakupnine in licenčnine: 8.362 EUR.

Drugi operativni odhodki: 357.442 EUR, od tega 152.517 EUR iz EU sredstev, in sicer za:
stroški konferenc, seminarjev in simpozijev: 11.122 EUR, od tega 6.342 EUR iz EU sredstev,
stroški avtorskih honorarjev: 3.859 EUR iz EU sredstev,
plačila po podjemnih pogodbah: 88.857 EUR, od tega 12.343 EUR iz EU sredstev,
plačila za delo preko študentskega servisa: 210.657 EUR, od tega 117.404 EUR iz EU sredstev,
izdatki za strokovno izobraževanje zaposlenih: 11.471 EUR, od tega 1.429 EUR iz EU sredstev,
posebni davek na določene prejemke: 22.140 EUR, od tega 3.086 EUR iz EU sredstev,
članarine v domačih neprofitnih organizacijah: 61 EUR,
plačilo drugih članarin: 662 EUR,
plačila bančnih storitev: 10 EUR,
stroški zunanjih sodelavcev: 1.070 EUR, od tega 838 EUR iz EU sredstev,
izdatki za izobraževanje s področja informatike: 6.134 EUR, od tega 1.281 EUR iz EU sredstev,
izdatki za strokovno izobraževanje zaposlenih (po pogodbah o izobraževanju): 4.399 EUR,
drugi operativni odhodki: 15.299 EUR, od tega 5.936 EUR iz EU sredstev.

420 - Nakup in gradnja osnovnih sredstev

Na podskupini **Nakup in gradnja osnovnih sredstev** je bilo v letu 2024 porabljeno 909.901 EUR, od tega 275.597 EUR iz EU sredstev. V letu 2023 je poraba znašala 485.118 EUR. V nadaljevanju sledi razmejitev stroškov te podskupine, in sicer skupna višina izdatkov po podskupini kontov ter dodatno ločeno izpostavljen del EU sredstev.

Nakup opreme: 7.596 EUR, od tega 1.886 EUR iz EU sredstev, in sicer za:
nakup strojne računalniške opreme: 4.445 EUR, od tega 671 EUR iz EU sredstev,
nakup telekomunikacijske opreme: 2.222 EUR.
nakup druge opreme: 928 EUR.

Nakup nematerialnega premoženja: 902.305 EUR, od tega 274.926 EUR iz EU sredstev, in sicer za:
nakup licenčne programske opreme: 534.845 EUR, od tega 224.088 EUR iz EU sredstev,
nakup druge (nelicenčne) programske opreme: 367.462 EUR, od tega 50.837 EUR iz EU sredstev.

Obrazložitev večjih odstopanj med sprejetim in realiziranim finančnim načrtom

SURS je proračunsko leto pričel s prenizkim limitom, glede na potrebe za izvajanje svojega poslanstva, ki niso bile uslišane pri pogajanjih za potrebne pravice porabe. Prilagodil je delovne procese, spreminjal prioritete in iskal rešitve, da je lahko ob omejenih finančnih virih sledil nalogam in zagotavljal delovanje in izvajanje nalog urada. Umaknil je izvedbo dveh raziskovanj in ju prestavil na naslednja obdobja. Proaktivno je iskal dodatne vire financiranja za nadgradnje informacijskih sistemov preko kohezijskih sredstev in NOO programa, vendar se je izkazalo, da v tem delu tovrstni viri ne pridejo v poštev. Naknadno so mu bila prerazporejena sredstva s strani MF, s katerimi je lahko zagotovil podpis pogodbe za tehnično prenovo in izvedbo digitalne rešitve, ki se uporablja pri oddaji podatkov in upravljanju s podatki poslovnih subjektov ter nadgradnje aplikacije za poročanje o trgovanju z blagom. Tekom leta so bile potrebne še nekatere razporeditve znotraj finančnega načrta, da je lahko kljub varčevalnim

ukrepom zagotovil sredstva za stroške plač in povračil ter nadomestil zaposlenim, stroške terenskega in telefonskega izvajanja statističnih raziskovanj, tekočega vzdrževanja programske in neprogramske opreme ter nujnih nakupov licenčnih za statistične procese, kot tudi stroške službenih poti na obvezne delovne sestanke in druge tovrstne udeležbe v tujini. Zaradi varčevanja, časovne prestavitve večjih projektov v naslednja leta ter z uspešnim upravljanjem sredstev, je SURS realiziral finančni načrt brez večjih odstopanj in s tem prispevali k ekonomsko učinkovitemu izvajanju državne statistike. Zanimarjive neporabljene pravice porabe na integralnih sredstvih se izkazujejo zaradi refundacij boleznin s strani ZZS, prejetih konec leta in kasnejših refundacij stroškov službenih poti s strani EK. Nekoliko višji delež neporabljenih sredstev finančnega načrta se izkazuje na tipu postavke za evropska sredstva, kar je posledica nižje porabe iz naslova neizvedenih ali kasnejših zaposlitev za določen čas na projektih ter prekinitve dveh pogodb. SURS sicer iz leta v leto pridobiva evropska sredstva za izvedbo razvojnih statističnih raziskovanj in deloma za investicije v prenovu informacijskega sistema za zbiranje in upravljanje, s čimer vsaj v tem delu razbremenjuje državni proračun. Skrbno načrtovanje, predvsem pa prilagajanje trgu cen in sproti pregled nad poslovanjem in učinkovitim upravljanjem s sredstvi, je omogočilo izvajanje nalog urada. Strokovni pregled izvajanja Kodeksa ravnanja evropske statistike, izveden s strani neodvisnih evropskih preglednikov v juniju 2022, je izrazil potrebo po zagotavljanju zadostnih sredstvih za delovanje SURS, da bi lahko uravnotežili sedanje in prihodnje povečanje statističnih potreb ter nove prednostne naloge, ki bodo vključevale uporabo novih podatkovnih virov in tehnologij, ob upoštevanju potrebe po neodvisnem in učinkovitem izpolnjevanju svojega poslanstva.

Obrazložitev prenosa neporabljenih namenskih sredstev iz preteklega leta v skladu s 44. členom ZJF

Iz leta 2023 so se v finančni načrt SURS za leto 2024 prenesla neporabljena namenska sredstva v višini 13.251 EUR iz naslova sredstev kupnine od prodaje premoženja, sredstva v višini 69 EUR iz naslova odškodnin in sredstva v višini 2.663 EUR iz naslova nadomestila za služnostno pravico. Sredstva bodo porabljena v naslednjih letih, ko bo šlo za podobne namenske nakupe.

Obrazložitev plačil neporavnanih obveznosti iz preteklih let v skladu s 46. členom ZJF

SURS nima neporavnanih obveznosti iz preteklih let v skladu s 46. členom ZJF.

Obrazložitev vključitve novih obveznosti v finančni načrt neposrednega uporabnika v skladu z 41. členom ZJF

SURS ni vključil novih obveznosti v skladu z 41. členom ZJF.

Obrazložitev višine izdanih in unovčenih poroštev ter izterjanih regresnih zahtevkih iz naslova poroštev iz pristojnosti neposrednega uporabnika

SURS nima izdanih ali unovčenih poroštev ali izterjanih zahtevkov iz naslova poroštev.

Obrazložitev porabe proračunskega sklada

SURS nima proračunskega sklada.

II. Poslovno poročilo

Proračunski uporabnik prispeva k doseganju ciljev v naslednjih politikah, programih in podprogramih

- 02 - EKONOMSKA IN JAVNOFINANČNA POLITIKA
 - 0202 - Podlage ekonomske in razvojne politike ter priprava makroekonomskih analiz in napovedi
 - 020201 - Statistična raziskovanja

Poročilo o doseženih ciljih

02 - EKONOMSKA IN JAVNOFINANČNA POLITIKA

0202 - Podlage ekonomske in razvojne politike ter priprava makroekonomskih analiz in napovedi

020201 - Statistična raziskovanja

Opis podprograma

Vodenje in izvajanje statističnih storitev na ravni države. Statistični urad Republike Slovenije skupaj s pooblaščenimi izvajalci programa statističnih raziskovanj izvaja naloge državne statistike tako, da so izpolnjene vse nacionalne in mednarodne zahteve.

Pravne in druge podlage

Delovanje slovenske državne statistike določa Zakon o državni statistiki (v nadaljevanju ZDSta). Skladno s tem zakonom je državna statistika strokovno neodvisna dejavnost izvajanja programa statističnih raziskovanj. Izvaja se po načelih nevtralnosti, objektivnosti, strokovne neodvisnosti, racionalnosti, statistične zaupnosti in preglednosti.

ZDSta v 23. členu nalaga Statističnemu uradu Republike Slovenije (v nadaljevanju SURS), da skupaj s pooblaščenimi izvajalci dejavnosti državne statistike pripravlja programe statističnih raziskovanj, srednjeročne in letne. Srednjeročni programi določajo ustrezno pokrivanje nacionalnih in mednarodnih politik ter prednostne naloge, pristope, glavna področja in cilje dejavnosti državne statistike, letni programi pa podajajo podroben pregled vseh statističnih raziskovanj z navedbo vseh temeljnih sestavin vsakega načrtovanega statističnega raziskovanja. Vsak program je po sprejetju objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije. Slovenska državna statistika je del evropskega statističnega sistema, zato na njeno delovanje vpliva tudi Uredba o evropski statistiki. Za posamezna statistična področja pa velja področna statistična zakonodaja EU.

Slovenska državna statistika

Slovensko državno statistiko tvorijo Statistični urad Republike Slovenije in pooblaščenimi izvajalci dejavnosti državne statistike. V obdobju, za katero velja naslednji Srednjeročni program 2023–2027, sta pooblaščenimi izvajalci dejavnosti državne statistike Banka Slovenije in Nacionalni inštitut za javno zdravje; prva je pooblaščenica za izvajanje državne statistike na področjih statistike ekonomskih odnosov s tujino, finančnega posredništva in nacionalnih računov, drugi pa na področju statistike zdravja. Omenjene institucije urejajo medsebojne odnose in si natančno določajo naloge z medsebojnimi dogovori in letnim programom statističnih raziskovanj.

Institucije, ki tvorijo slovensko državno statistiko, delujejo tudi skladno s profesionalnimi standardi, določenimi v Temeljnih načelih uradne statistike Združenih narodov, v Kodeksu ravnanja evropske statistike ter v Javni zavezi Evropskega sistema centralnih bank o evropski statistiki. Poleg teh se upošteva tudi druge najboljše mednarodne statistične standarde.

Delovanje državne statistike spremlja Statistični svet Republike Slovenije, strokovno metodološko posvetovalno telo za strateška in razvojna vprašanja državne statistike. Posamezna področja državne statistike pa spremljajo statistični sosveti. Člani Statističnega sveta in statističnih sosvetov so predstavniki najpomembnejših uporabnikov statističnih podatkov in predstavniki dajalcev podatkov.

Delovanje slovenske državne statistike v evropskem statističnem sistemu in drugo mednarodno sodelovanje

SURS in pooblaščenimi izvajalci dejavno sodelujejo v različnih evropskih organih in ustanovah. Najbolj dejavno je njihovo sodelovanje z EURostatom, statističnim uradom Evropske unije, in v Evropskem statističnem sistemu (v nadaljevanju ESS). SURS in pooblaščenimi izvajalci sodelujejo tudi v različnih statističnih organih in delovnih telesih mednarodnih organizacij: v OECD-ju (v Direktoratu za

statistiko, v Direktoratu za zaposlovanje, delo in socialne zadeve in v različnih agencijah), v OZN – v Konferenci evropskih statistikov (organizirana pri Ekonomski komisiji Združenih narodov za Evropo), v Statistični komisiji in različnih specializiranih agencijah, v programih in skladih Združenih narodov; dejavno delujejo tudi v različnih mednarodnih strokovnih združenjih s področja statistike, na primer v Mednarodnem statističnem inštitutu (ISI) in njegovi sekciji Mednarodno združenje za uradne statistike (IAOS), ter v znanstvenoraziskovalnih ustanovah

SURS in pooblaščen izvajalci so dejavni tudi na področju mednarodnega dvostranskega sodelovanja in mednarodnega razvojnega sodelovanja z namenom razvoja in krepitev statističnih sistemov, doseganja napredka v kakovosti statističnih metodologij in raziskovanj ter promocije statistike.

Poleg ESS obstaja na evropski ravni tudi Evropski sistem centralnih bank (ESCB), katerega članica je Banka Slovenije. Za učinkovito delovanje obeh sistemov je podpisan dogovor o sodelovanju na področju ekonomskih in finančnih statistik med Generalnim direktoratom za statistiko v Evropski centralni banki (ECB) in EURostat. Na nacionalni ravni ima podobno vlogo Dogovor o sodelovanju na področju makroekonomskih in finančnih statistik med SURS-om, Banko Slovenije in Ministrstvom za finance.

1522-11-S001 - Mednarodni projekti (namenska sredstva EU).

Opis skupine projektov

Prilagajanje mednarodni statistiki.

Vir	SP2024	VPL2024	VPT2024	RE-NRP2024	Ind(RE/SP)	Ind(RE/VP)
PV - Proračunski viri	1.696.485,00	1.419.656,46	1.518.159,24	1.090.216,74	64,26	76,79
SOV - Drugi sovlagatelji	0,00	5.148.480,35	5.177.105,98	4.826.336,14	----	93,74

Neposredni učinki

C0106 - Mednarodno sodelovanje na posameznih področjih statističnih raziskovanj

Prispeva k rezultatu: C4164 - Izvedba mednarodnih projektov

Opis neposrednega učinka

Izvedba mednarodnih projektov: številne mednarodne pogodbe za različna področja statistike, ki jih financira EU. Mednarodno sodelovanje je z vidika mednarodne usklajenosti in primerljivosti statističnih raziskovanj in podatkov ter razvojne usmerjenosti zelo pomembno, zato se SURS trudi, da bi sodeloval pri čim večjem številu mednarodnih projektov. SURS sprotno spremlja aktualne razpise in se prijavlja na mednarodne projekte z različnih statističnih področij, s tem pa poleg zagotavljanja mednarodne primerljivosti, uporabnosti in kakovosti državne statistike, prispeva tudi k pridobivanju evropskih sredstev, saj mednarodne pogodbe omogočajo celotno ali delno financiranje novih projektov. S sodelovanjem pri nekaterih več-institucionalnih mednarodnih projektih pa SURS skupaj z drugimi evropskimi statističnimi uradi prispeva tudi k razvoju novih metodologij za učinkovitejše izvajanje statističnih raziskovanj.

Obrazložitev doseganja neposrednega učinka

Mednarodne primerljive javno dostopne podatke zagotavlja SURS tudi z izvedbo mednarodnih projektov na posameznih področjih statističnih raziskovanj. Uspešen je pri EURostatovih in drugih mednarodnih razpisih v sklopu centraliziranih programov EU za pridobivanje in izvajanje mednarodnih pogodb. Doseženi cilji in uspešna končna poročila projektov so dobra zasnova za nadaljevanje

uspešnemu prilagajanju slovenske statistike evropski. Obenem SURS z mednarodnim sodelovanjem prispeva k razvoju skupnih metodologij za učinkovitejše izvajanje statističnih raziskovanj na mednarodni ravni, s tem pa tudi cenjen ugled SURS-a v evropskem statističnem sistemu. Uspešno zaključeni projekti in odobrena upravičeno porabljen sredstva pa istočasno zagotavljajo tudi pridobivanje evropskih sredstev, ki omogoča zapolnitev vrzeli prepotrebnih sredstev za razvoj državne statistike. V letu 2024 je SURS sodeloval pri številnih evropskih projektih, prispeval in širil svoja znanja ter prenašal nove izkušnje tako v evropskem kot nacionalnem statističnem sistemu. Zaradi pomanjkanje kadra je moral žal odstopiti od dveh projektov z EURostat, pri nekaterih pogodbah pa z aneksi urediti bodisi vsebino zastavljenih akcij, bodisi prerazporeditev sredstev, kar je vplivalo na nižjo realizacijo s finančnega vidika. Nekaj je bilo tudi nerealiziranih zaposlitev za določen čas na projektih, zaradi neuspešnih razpisov in težjega pridobivanja ustreznih kadrov na trgu dela ter nekaj nerealiziranih službenih poti. Sicer pa so bili uspešno zaključene vse ostale pogodbene obveznosti mednarodnih projektov.

Obrazložitev prispevka k nadrejenemu cilju (rezultatu)

Sodelovanje SURS pri različnih mednarodnih in evropskih projektih pomeni prispevek in širitev svojega znanja ter prenašanje novih izkušenj in praks drugih v nacionalni statistični sistem. V projektih, kjer nastopa samostojno ali v sodelovanju z drugimi evropskimi statističnimi uradi, analizira in prilagaja ustrezno metodologijo, analizira ustrezen prikaz ekonomskih pojavov, preučuje najustreznejši statistični zajem podatkov, izboljšuje orodja in metode za izmenjavo podatkov in posodablja statistične procese. Uspešno zaključeni mednarodni projekti pa poleg zagotavljanja mednarodne primerljivosti, uporabnosti in kakovosti državne statistike, prispevajo k pridobivanju evropskih sredstev, saj pogodbe omogočajo delno ali večinsko sofinanciranje projektov. Največji delež mednarodnih projektov predstavljajo projekti, ki jih za posamezna statistična področja razpisuje EURostat. Obenem SURS sodeluje tudi pri projektih bilateralne tehnične pomoči in mednarodnih konzultacij skozi programe IPA ter Twinning, kjer prispeva k razvoju statističnih sistemov držav, ki le-tega še usklajujejo evropskemu. Mednarodno sodelovanje je zelo pomembno tudi zaradi samega izobraževanja, motiviranja in uveljavljanja zaposlenih, ki lahko pridobivajo nova znanja, s svojim znanjem bogatijo druge, hkrati pa prenašajo izkušnje v nacionalni statistični sistem, da lahko urad deluje mednarodno primerljivo in razvojno.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. Leto	Izh. Vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I000111 - Število podpisanih pogodb		število	2009	14,00	2018	17,00	18,00
					2019	17,00	15,00
					2020	18,00	13,00
					2021	15,00	14,00
					2022	15,00	14,00
					2023	18,00	16,00
					2024	24,00	20,00

Obrazložitev dosežene vrednosti

I000111 - Število podpisanih pogodb

Izvajanje pogodb v letu 2024 ostaja na ravni povprečja zadnjih štirih let, saj je SURS podpisal 15 pogodb za grante. V okviru teh pogodb je bilo izvedenih skupno 40 akcij. To je posledica tega, da EURostat pri statističnih razpisih običajno objavi več tem, ki so nato razdeljene na delovne pakete. Poleg tega je bilo za mednarodne konzultacije dodatno podpisanih še pet pogodb. Načrtovanega cilja

(24) nismo dosegli, ker so sklenitve pogodb odvisne predvsem od vsebine razpisov in prošenj za študijske obiske v določenem letu ter od razpoložljivosti strokovnjakov SURS, ki te aktivnosti lahko izvedejo.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I000111 - Število podpisanih pogodb	SURS aktivno spremlja razpise in se prijavlja na številne mednarodne projekte za različna področja statistike, ki jih sofinancira EU. Z vidika mednarodne usklajenosti in primerljivosti statističnih raziskovanj in podatkov ter razvojne usmerjenosti, je mednarodno sodelovanje zelo pomembno, pomeni pa tudi pridobivanje evropskih sredstev.

Obrazložitev projektov

1522-17-0001 - Prilagajanje evropski statistiki

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

SURS spremlja in se prijavlja na mednarodne razpise za nepovratna sredstva v zvezi z izvajanjem statističnih projektov iz različnih statističnih področij, ki bi se izvajali na SURS, saj je mednarodno sodelovanje z vidika evropske usklajenosti in primerljivosti statističnih raziskovanj in podatkov ter razvojne usmerjenosti zelo pomembno. Poleg prilagajanja evropski statistiki in zagotavljanju mednarodne primerljivosti, uporabnosti in kakovosti državne statistike, prispeva tudi k pridobivanju evropskih sredstev, saj pogodbe omogočajo delno ali večinsko sofinanciranje projektov.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

SURS je v letu 2024 sklenil 15 pogodb za grante v okviru katerih poteka 40 akcij.

1522-20-0005 - Mednarodne konzultacije - IPA

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Države prejemnice pomoči v okviru več državnega programa IPA Multi-beneficiary Statistical Co-operation Programme pridobijo evropska sredstva, namenjena plačilu tehničnih pomoči za področja, za katera potrebujejo znanja za prilagoditev Evropskemu sistemu. Posamezni statistični uradi držav prejemnic pomoči na podlagi svoje pogodbe za grant sklepajo individualne pogodbe z drugimi evropskim statistični uradi, ki jim lahko nudijo konzultacije in tehnično pomoč na različnih statističnih področjih. Strokovnjaki s SURS lahko nudijo pomoč na področju ekonomskih, socialnih, okoljskih, poslovnih statistik ter na področju splošne metodologije. Glede na potrebe statističnih uradov in razpoložljivost ekspertov, bo SURS organiziral študijske obiske na uradu s seminarje in delavnice ali pa bo napotil svoje eksperta na konzultacije v države prejemnice pomoči.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

V 2024 je SURS podpisal še štiri mednarodne pogodbe za izvedbo mednarodnih konzultacij v okviru projektov bilateralne tehnične pomoči, kjer prispevajo k razvoju statističnih sistemov držav, ki le tega še usklajujejo evropskemu: *Transmission format for the detailed data according the EBS regulation*, *Study visit on "Energy Statistics"*, *Study visit for sharing experience on ESSPROS in SV on Water Statistics*. Projekt se je 31. 12. 2024 zaključil, skupna realizacija je znašala 37.640,94 EUR, projekt je bil realiziran 88,62%.

1522-21-0014 - Modernizacija kmetijskih statistik - CRB OFB

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Namen projekta je ugotoviti in analizirati možno izboljšanje uporabe dveh administrativnih virov, in sicer Evidenco ekoloških pridelovalcev in predelovalcev (EEPP) - Organic Farm Register (OFR) in Centralni register goveda (CRG) - Central register of the bovine animals (CRB). OFR: cilj je vzpostaviti tehnično okolje za uporabo administrativnega vira OFR o podrobnih ravneh podatkov v statističnih procesih proizvodnje letnih kmetijskih statistik. Novo razvita okolje in procesi bodo nato integrirani z drugimi statističnimi podatki in administrativnimi viri, da bodo uporabni za pripravo ustreznih statističnih podatkov o ekološki pridelavi v kmetijstvu. Gre za aktivnosti povezane s pripravo na nove zahteve statistične EU zakonodaje po letu 2022. CRB: je že več let v uporabi kot glavni administrativni vir za statistiko števila in zakola goved, a ga še vedno uporabljamo v kombinaciji z letnim vzorčnim decembrskim raziskovanjem "Živinoreja in posejane površine v jesenski setvi", da posredno ocenimo namen reje, kategorije goveda, ki niso neposredno na voljo v administrativnih virih. Naš cilj je analizirati možno razširjeno uporabo CRB kot edinega vira za podatke o številu goved, z namenom odprave neposrednega zbiranja podatkov v zvezi s podrobnimi kategorijami goved. To bi občutno zmanjšalo breme za kmetijska gospodarstva s sporočanjem podatkov.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt je potekal od 1. 6. 2021 - 31. 5. 2024 v okviru GA No. 1010370357 - 2020-SI-AGRI. Projekt se je osredotočal na razbremenitev kmetijskih gospodarstev z uporabo administrativnih podatkov in izboljšanje kakovosti nekaterih statističnih podatkov v skladu z novimi zahtevami EU statistične zakonodaje. Cilji so bili uporaba podatkov iz Evidence ekoloških pridelovalcev in predelovalcev ter preučitev uporabe podatkov iz Centralnega registra govedi za izboljšanje statistike o govedu. Glavna naloga je bila nadomestiti neposredno zbiranje podatkov z administrativnimi viri in razviti metodologijo za obdelavo podatkov z uporabo modelov za določitev števila govedi, ki niso dostopni v CRB. V prvem delovnem sklopu, povezanem z Centralnim registrom govedi (CRB), smo razvili tri modele za analizo namena reje goveda, ki omogočajo natančnejšo statistiko z uporabo CRB in drugih administrativnih virov. Ti modeli so omogočili odstranitev anketnih vprašanj o številu govedi v prihodnjih raziskovanjih, ko bo začela veljati nova zakonodaja. V drugem sklopu, povezanem z Registrom ekološkega kmetovanja (OFR), smo analizirali možnost integracije podatkov v statistične procese. Neposreden dostop do teh podatkov bo omogočil natančnejše zbiranje in obdelavo informacij o ekološki pridelavi. Projekt je doživel nekaj zamud zaradi tehničnih težav in kadrovskih sprememb, kar je privedlo do spremembe časovnice in podaljšanja projekta za devet mesecev. Kljub tem težavam so bili doseženi vsi cilji, vključno z uspešno integracijo administrativnih virov in razvojem novih metod za pridobivanje podatkov.

1522-22-0001 - Vzpostavitev omrežja za spletno inteligenco

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Namen in cilj projekta je prispevati k vzpostavitvi mreže Web Intelligence Network - WIN (Omrežje za spletno inteligenco) v ESS in zunaj nje, dobro pripraviti podatke za uporabo storitev na Web Intelligence Hub - WIH (Središče za spletno inteligenco) in njihovo integracijo v nacionalne statistične procese kot nove eksperimentalne statistike. Le-te bi dopolnjevale standardne statistike. Projekt vključuje naslednje sklope dela: -izgradnjo WIN v ESS in širše, izgradnjo kompetenc, povezanih z WIH, ciljno izmenjavo znanja, podporo uporabnikom in aktivno sodelovanje uporabnikov pri razvoju WIH, - razvoj WIH in uporabo zaposlitvenih oglasov na spletu (OJA) in značilnostih podjetij na spletu v produkcijskem okolju (OBEC), - raziskovanje možnosti za razširitev WIH z novimi viri podatkov in primeri uporabe in - razvoj trdnih metodoloških in kakovostnih temeljev za generiranje statistike v okviru WIH. Slovenija se v te projekte vključuje na področju statistik o prostih delovnih mestih,

konkretno s podatki pobranimi s spletnih oglasov prostih delovnih mest. Cilj tega delovnega paketa je premakniti primere uporabe zaposlitvenih oglasov na spletu (OJA) in značilnosti podjetij na spletu (OBEC) v produkcijsko okolje. Eden od ključnih ciljev tega projekta je dopolniti trenutno statistiko prostih delovnih mest z najnovejšimi (ažurnejšimi) podatki s spletnih zaposlitvenih oglasov. Večinoma bo koncentriran za zagotavljanje relativnih kazalnikov o spretnostih, povpraševanju na trgu dela in številu spletnih prostih delovnih mest. Glavni cilj je prikaz končnega niza kazalnikov, ki bi jih želeli premakniti v produkcijo, tj. kot dopolnitev uradnih statistik o prostih delovnih mestih.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt se približuje sklepnim fazi, zato so aktivnosti usmerjene v pripravo skupnega zaključnega poročila. Na področju OJA - (*Online job advertisement*) se pripravlja analiza podatka o poklicu (ISCO-08) na prvi ravni, torej po glavnih skupinah poklicev. Analiza je na voljo za države članice, ki so sodelovale pri ročni anotaciji poklicev (AT, BG, DE, FI, FR, IT, PL in SI). Nekatere države so sodelovale samo v prvem krogu preverjanja poklicev, nekatere pa pri obeh. Slovenija je sodelovala v obeh krogih anotacije. Na podlagi tega se bo ugotavljala kakovost tega ključnega podatka. V drugi polovici 2024 smo redno sodelovali na spletnih sestankih, ki so sicer v poletnem obdobju bili redkejši, proti koncu leta pa so postali rednejši tudi zaradi bližajočih se rokov za končne izdelke (deliverable). Na začetku drugega polletja smo pripravili nove tabele s kazalniki na področju internetnih oglasov prostih delovnih mest. Zadnja opravljena dejavnost na področju priprave programov je bil pregled in poprava skript za izdelovanje kazalnikov.

1522-22-0005 - Izboljšave nacionalnih računov in ocenjevanja BND

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

V okviru granta bosta potekala dva projekta, in sicer projekt 3 (WP1) in projekt 6 (WP2). Projekt 2 (WP1): Nacionalni računi morajo biti integrirani v treh dimenzijah: horizontalno, vertikalno in v povezani z stanji in tokovi. S tem projektom se osredotočamo na izboljševanje vertikalne usklajenosti, to je na ohranjanje identitete med nefinančnimi in finančnimi transakcijami v sistemu računov, vendar s poudarkom, da ohranjamo tudi ostale dimenzije. EURostat in ECB sta oblikovala posebna priporočila za izboljšavo vertikalne usklajenosti. Namreč enoten pristop reševanja neskladij s pomočjo teh priporočil bo hkrati omogočil tudi večjo primerljivost vertikalne usklajenosti med državami, zato bomo pri izvajanju projekta sledili tem priporočilom. Cilji projekta: (1) Ugotoviti obstoječa vertikalna neskladja na bilančni postavki Neto posojanje/neto izposojanje tako na letni kot četrletni ravni, ki se jih izrazi v % od BDP; (2) Ugotoviti kako se omenjena neskladja pojavljajo; (3) Ugotoviti iz katerih transakcij v sosednjem računov izvirajo neskladja, ki se odražajo na bilančni postavki Neto posojanje/neto izposojanje; (4) Ugotoviti neskladnosti za določene postavke kot je zavarovanje ali pokojnine; (5) Zmanjšanje nekaterih največjih in najbolj relevantnih neskladij ter neskladij, ki so posledica pristranskosti na strani nefinančnih in/ali finančnih računov; (6) Ugotoviti neskladja med računom tujina v nefinančnih sektorskih računih in plačilno bilanco, razloge za neskladja in poskušati le-to čim bolj manjšati. Projekt 6 (WP2): V skladu s priročnikom ESA 2010 je potrebno proizvodnjo stanovanjskih storitev ovrednotiti po vrednosti najemnine, ki jo plača najemnik za nastanitev, ob upoštevanju dejavnikov, kot so lokacija, ugodnosti v soseščini itd., kot tudi velikost in kakovost samega stanovanja. Zaradi zakonodaje (uredba Evropske komisije), moramo merilo uspešnosti posodobiti vsakih sedem let. Glede nato, da je bila zadnja anketa izvedena za leto 2017 nameravamo pridobiti podatke

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt se je izvajal v okviru GA No. 101055570 - 2021-SI-NA od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2024. Osnovni namen WP1 je bil po posameznih institucionalnih sektorjih zmanjšati neskladja med nefinančnimi in

finančnimi račun, ki jim pravimo vertikalna neskladja, in s tem prispevati k večji kakovosti in verodostojnosti le-teh. Na četrtni ravni je bil cilj ugotoviti obstoječa neskladja njihovo velikost, obdobje ko so nastajali, izračun korelacije. Na letni ravni je bil poleg teh ciljev namen tudi, da se ugotovijo razlogi za nastanek neskladij, ter se jih odpravi oz. zmanjša na sprejemljivo raven. EURostat je pri tem določil mejo še sprejemljivih neskladij v višini 1 % BDP. Pomemben cilj je bilo tudi zmanjšanje neskladja med računom tujine in plačilno bilanco. Uresničitev omenjenih ciljev je zahtevalo tesno sodelovanje z Banke Slovenije, to je s sodelavci, ki so zadolženi za finančne račune in plačilno bilanco. V skladu z zakonodajo (Izvedbena uredba komisije (EU) 2021/1949) smo v okviru WP2 pripravili oceno povprečne tržne najemnine za Slovenijo. Podatek o povprečni tržni najemnini v skladu s standardi (ESR2010) moramo posodobiti vsakih 7 let. SURS je pridobil podatke Evidence trga nepremičnin od GURS (Geodetske uprave Republike Slovenije). Podatke smo naložili v lastno bazo za obdobje 2013-2020. Podatki so uporabni z omejitvami. Zavedamo se, da podatki, ki se zbirajo za potrebe obdavčitve niso popolni. Analizirali smo povprečne najemnine za celotno Slovenijo in za Ljubljano. Zavedamo se namreč, da se najemni trg obnaša tržno samo v glavnem mestu z bližnjo okolico. V ostalih področjih so najemnine v primerjavi z Ljubljano zelo nizke. Povprečna najemnina izračunana za Slovenijo v preučevanem obdobju je bila zelo stabilna in se lahko sprašujemo ali podatki sploh odražajo dejansko stanje na trgu. HICP za tržne najemnine je zaznal v preučevanem obdobju cenovno nihanje, katero ni razvidno na podlagi registra. Zaznana je rast povprečne najemnine v Ljubljani, kar je seveda posledica kratkoročnega najema preko digitalnih platform (Airbnb, Booking). Pri izvedbi projekta večjih odstopanj ni bilo.

1522-22-0007 - Delo in življenjski pogoji 2022

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Projekt je namenjen razvoju Raziskovanja Življenjski pogoji (SILC), ki se v Sloveniji redno izvaja od leta 2005, izvedbi novega raziskovanja Delo in življenjski pogoji (IALC) ter izboljšavi infrastrukture pri zbiranju podatkov. Projekt pokriva tako vsebinske (SILC in IALC) kot tehnične vidike raziskovanj. Namen prvega delovnega paketa (WP1) projekta je izvedba ad hoc modula 2022 Zdravje in kakovost življenja v skladu z delegirano uredbo Komisije (EU) 2020/1721 z dne 17. november 2020 in v skladu z izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2019/2042 z dne 16. december 2019. V okviru projekta bo izvedena priprava vprašalnika za ad hoc modul skupaj s kognitivnim testiranjem, zbiranje podatkov, statistično urejanje podatkov in diseminacija podatkov. Vsi ti procesi se izvajajo skupaj z redno raziskavo SILC. V prvem delovnem paketu je osnovni cilj pridobitev in objava podatkov o zdravju in kakovosti življenja. Del o zdravju je sestavljen iz več vsebin - zdravstveno varstvo, determinante zdravja ter podrobnosti o zdravstvenem stanju in invalidnosti. Del ad hoc modula o kakovosti življenja je sestavljen iz dveh ločenih vsebin, in sicer blaginja in socialna vključenost v družbo. Celoten ad hoc modul je sestavljen iz 40 spremenljivk. Za doseg tega cilja je potrebno najprej pripraviti vprašalnik. Vprašalnik smo pred izvedbo kognitivno testirali, da smo ugotovili, če so vprašanja postavljena pravilno in hkrati tudi razumljiva anketiranim osebam. 31.1. smo začeli zbiranje podatkov od gospodinjstev (CATI), terensko zbiranje podatkov se bo predvidoma začelo marca. Po končanem procesu zbiranja podatkov, bo sledila obdelava zbranih podatkov. Končni cilj je posredovanje podatkov na EURostat ter diseminacija podatkov na spletni strani SURS. Drugi delovni paket (WP2) je namenjen izvedbi raziskovanja Delo in življenjski pogoji IALC. V času covid-19 krize se je pokazala mednarodna potreba po podatkih o dohodkih in življenjskih pogojih, s katerimi bi lahko spremljali posledice covid-19 krize in okre

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt je potekal 32 mesecev, in sicer od 1. 7. 2021 - 28. 2. 2024 v okviru GA No. 101052517 - 2021-SI-ILC-SILC. Projekt je bil razdeljen na tri delovne pakete. V prvem delovnem paketu je bil osnovni cilj zbiranje, objava in posredovanje podatkov EURostatu o zdravju in kakovosti življenja. Celoten priložnostni modul je bil sestavljen iz 40 spremenljivk. Pri izvedbi ad hoc modula 2022 "Zdravje in

kakovost življenja" je bil prvotno načrtovani zaključek CAPI anketiranja, zaradi nižje stopnje odgovora, prestavljen iz 15. 6. na 15. 8. Kljub temu ta predstavitev ni imela vpliva na rok za zaključek aktivnosti na grantu. Pri izvedbi raziskovanja za leto 2022 smo predstavili delovno okolje iz ORACLE v SQL bazo. Zaradi tega smo podatke na EURostat posredovali 29. 3. 2023, kar je kasneje kot je bilo načrtovano, smo pa EURostat obvestili o zamudi ter razlogih zanjo že novembra 2022. EURostat je potrdil podatke 31. maja 2023. Objave podatkov ter vse ostale aktivnosti so potekale v skladu s časovnico. Cilj izvajanja raziskovanja IALC je bilo zagotavljanje mednarodno primerljivih podatkov o življenjskih pogojih v času covid-19 in v času okrevanja na četrtletni ravni - podatke smo zbirali v obdobju od Q4 2021 do Q4 2022 (pet četrtletij). Tretji delovni paket je vključeval nadgradnjo IT infrastrukture z namenom izboljšanja učinkovitosti zbiranja in obdelave podatkov, ki je bil osnovni cilj paketa. Razviti sta bili dve informacijski rešitvi (modula): sistem upravljanja za CATI in orodje za hitro analizo podatkov med zbiranjem podatkov. Obe rešitvi sta bili umeščeni v okviru integriranega informacijskega sistema za vodenje zbirke podatkov o osebah in gospodinjstvih - IS-OSA. Podizvajalec je oba modela razvil in vzpostavil v IS-OSA ter ju konec decembra 2023 predal SURS-u. Zaključek granta je bil prestavljen za 2 meseca, in sicer iz 31. 12. 2023 na 29. 2. 2024. Podaljšanje se je nanašalo na tretji delovni paket, kjer so nekatere funkcionalnosti sistema upravljanja za CATI (predvsem algoritem za distribucijo anket CATI anketarjem) zahtevale dodaten čas za razvoj in testiranje. Predlagano podaljšanje je ostalo v skladu s finančnim načrtom in ni povzročilo nobenih dodatnih stroškov, ki bi presežali prvotno predvidena sredstva.

1522-22-0010 - Harmonizacija statističnih metod in orodij

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Projekt STACE je mednarodni projekt, katerega cilj je vzpostavitev centra odličnosti za statistična orodja in metode, ki pokrivajo področji analize časovnih vrst in statistične zaščite podatkov. Pogoj je, da so metode in orodja prenosljiva med organizacijami držav članic ESS. Projekt je nadaljevanje dela prejšnjih projektov, ki so se ukvarjali z isto tematiko. Sodeluje 12 držav članic, koordinator celotnega projekta je statistični urad Bolgarije. Projekt je razdeljen v dva dokaj neodvisna dela, od katerih eden pokriva metodologijo in orodja za analizo časovnih vrst, vodi ga francoski statistični urad; del projekta, ki pokriva statistično zaščito podatkov, deluje pod okriljem nizozemskega statističnega urada. Sama harmonizacija metodologije in programske opreme poteka na nivoju EU že od 90. let prejšnjega stoletja. Dosedanji uspehi na tem področju so: dokument s smernicami za analizo časovnih vrst, prosto dostopna odprtokodna programska oprema (JDemetra+, TauArgus, MuArgus, sdcMicro, sdcTable), priročnika za statistično zaščito podatkov in analizo časovnih vrst ter vzpostavitev delovnih skupin (uporabniških in ekspertnih), preko katerih poteka razvoj in uvedba harmonizirane metodologije in orodij. Rezultat projekta bo izpeljana nadgradnja (izračun hitrih ocen, časovna razčlenitev statistik itd.) in vzpostavitev večletnega vzdrževanja harmonizirane programske opreme za uradno statistiko, kamor sodijo tudi morebitne potrebne nadgradnje. SURS bo sodeloval pri testiranju programske opreme, dopolnitvi obstoječih navodil za uporabo, priročnikov in ostale dokumentacije.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt je potekal 48 mesecev, in sicer od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2024 v okviru več-partnerske GA No. 899218 - 2019-BG-Methodology. V okviru WP2 (SDC) smo se udeležili več delovnih sestankov, štirih srečanj uporabniške skupine za zaščito, delavnice te uporabniške skupine, delavnice za zaščito popisa prebivalstva, združene delavnice za analizo časovnih vrst in statistično zaščito podatkov, srečanja ob zaključku projekta. Na delavnici za zaščito popisa prebivalstva smo predstavili zaščito popisnih podatkov na SURS-u in analizo testiranja zaščite popisnih hiperkock. Na združeni delavnici za analizo časovnih vrst in statistično zaščito podatkov pa smo predstavili zaščito gridov na SURS-u. Testirali smo programe Mu-Argus (različica 5.1.7), Tau-Argus (različice 4.2.3, 4.2.4, 4.2.5), R jev paket rtauargus in ciljno menjavo zapisov (TRS) v R-ju. Pripravili smo tudi predlogo za testiranje novih različic Tau-

Argusa. Sodelovali smo pri pripravi prispevka o zaščiti popisnih podatkov, ki je bil predstavljen na ekspertnem srečanju za zaščito. Sodelovali smo tudi pri pripravi smernic za zaščito populacijskih statistik in pri prenovi priročnika za zaščito. V okviru WP3 (TSA) smo se udeležili več delovnih sestankov, srečanj uporabniške skupine za analizo časovnih vrst, srečanj centra odličnosti za analizo časovnih vrst, delavnice o metodah časovnih vrst za uradno statistiko, webinarja o uporabi JDemetra+ v R-ju, webinarja o časovni razčlenitvi, združene delavnice za analizo časovnih vrst in statistično zaščito podatkov, srečanja ob zaključku projekta. Poročali smo, kako smo desezonirali v času korona krize in kako objavljamo komponento trend cikla. Pregledali smo predlog za prenovljene smernice za desezoniranje. Testirali smo program JDemetra+ (različice 2.2.4, 3.0.0, 3.0.1 in 3.2.4). Predvidenega števila delovnih dni ni bilo mogoče doseči (na začetku granta namreč dela skoraj ni bilo, v nadaljevanju granta pa zelenega števila delovnih dni nismo mogli zagotoviti zaradi kadrovskih razlogov). SURS je kljub temu dosegel želene cilje (sodeloval je pri testiranju programske opreme in pripravi dokumentov, udeleževal se je sestankov in izobraževanj). Službene poti so bile zaradi Covida-19 večinoma realizirane kot online sestanki namesto fizičnih sestankov, kot je bilo sprva planirano.

1522-22-0012 - Regionalni ekonomski računi za kmetijstvo (RERK)

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Ker je leta 2022 stopila v veljavo sprememba Uredbe EU 138/2004 o obveznem zagotavljanju regionalnih ekonomskih računov za kmetijstvo (RERK) za vse države članice, želi SURS vzpostaviti sistem (metodološki in tehnični) za zagotavljanje podatkov RERK in zagotoviti prve podatke pravočasno. S podporo tega projekta bomo lahko sistemsko in celovito izvajali razvoj metodologije in izračunov. V okviru projekta bomo lahko okrepili tudi metodološko pomoč in izkoristili morebitne študijske obiske (pregledi dobrih praks) za izboljšanje projektne rešitve. Predvidoma bi se sodelavci udeležili dveh študijskih obiskov v obdobju od aprila do decembra 2023 v fazi pregleda metodologije. Predviden je obisk statističnih uradov Finske in Nizozemske, za tri oziroma štiri osebe v obsegu dveh do treh dni. Glavni rezultati uspešno izvedenega projekta bodo vzpostavljena metodologija za izračune RERK, implementirano tehnično okolje za uspešno izvedbo in trajnostno pripravo RERK, pripravljene in objavljeni podatki o RERK konec septembra leta 2025 za referenčno leto 2023.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt se odvija po zastavljeni časovnici. Po pregledu metodologije REAA in poslanih prošnjah državam članicam za gostitev študijskega obiska smo se odločili za izvedbo na Danskem (Statistics Denmark), ki je potekal od 15. - 18.01.2024. Obisk nam je omogočil neposreden vpogled v dansko metodologijo ekonomskih računov, kar je povečalo naše razumevanje in znanje na tem področju. Prejeli smo obsežen nabor praktičnih informacij in uporabnih pristopov, ki jih lahko apliciramo v naših delovnih procesih. Tudi metodologi iz Danskega statističnega urada so pridobili informacije o naših pristopih in rešitvah, ki bodo koristne za njihovo delo. Trenutno zaključujemo z fazo izdelave procesa za obdelavo podatkov in njihovo integracijo v postopke ERK. Obenem delamo na pripravi tehničnega okolja in postopkov za REAA. Na začetku leta 2025 bomo pričeli z testiranjem in pripravo začetnih izračunov. Po testiranju sledi diseminacija podatkov za referenčno leto 2023 in posredovanje podatkov EURostatu konec septembra 2025. Pri izvedbi projekta ni nastal noben nepredviden strošek, po časovnici projekta so vsi zastavljeni cilji doseženi.

1522-22-0013 - Struktura kmetijskih gospodarstev 2023

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Raziskovanje se izvaja na podlagi zahteve EU uredbe št. 1091/2018 o integrirani statistiki na ravni kmetij. Uredba določa izvedbo raziskovanja v letih 2020 (kot popis), 2023 in 2026 (kot vzorčna raziskovanja). Izvajanje raziskovanja je obvezno v vseh državah članicah EU, izvedba pa je naloga inštitucij, ki zagotavljajo podatke v okviru evropskega statističnega sistema. V Sloveniji ima pristojnost

izvedbe raziskovanja Statistični urad Republike Slovenije (SURS). SURS bo raziskovanje izvedel kot vzorčno raziskovanje v katerem bodo opazovane enote kmetijska gospodarstva, ki bodo zadostila pogojem, kot jih določa EU uredba št. 1091/2018 o integrirani statistiki na ravni kmetij. Tako bomo zagotovili, da bodo podatki primerljivi s tistimi, ki jih bodo zbrali v drugih državah članicah EU. Podatke bomo zbrali s pomočjo več virov podatkov: uporabili bomo razpoložljive administrativne vire podatkov s katerimi razpolaga Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstva in prehrano ter njegove institucije v sestavi, nekatere podatke pa bomo morali zbrati tudi neposredno od kmetijskih gospodarstev, saj administrativni ali drugi viri niso na razpolago. Načrtovan način zbiranja podatkov neposredno od kmetijskih gospodarstev je računalniško podprto telefonsko anketiranje (CATI), ki se je do sedaj izkazalo kot najbolj optimalno. Predviden čas CATI zbiranja podatkov je obdobje junij-julij 2023 v predvideni vrednosti 75.000 EUR. Cilji oziroma rezultati projekta bodo naslednji: objava statistik o strukturi kmetijskih gospodarstev v letu 2023 v podatkovni bazi SiStat ter objava spremljajočih metodoloških pojasnil; priprava datoteke z mikropodatki na ravni kmetijskih gospodarstev glede na zahteve EU uredbe št. 1091/2018 o integrirani statistiki na ravni kmetij ter posredovanje teh mikropodatkov EURostatu in priprava in posredovanje metodološkega poročila EURostatu.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Raziskovanje Struktura kmetijskih gospodarstev 2023 (KME-JUNSTRK/3L, S102) smo izvajali na podlagi EU uredbe št. 2018/1091 in v okviru grant pogodbe No. 101093539 - 2022-SI-IFS2023 od 1. 9. 2022 do 31. 12. 2024. Skladno z določili EU uredbe in grant pogodbe bi morali mikropodatke v obliki EUROFARM datoteke ter metapodatke (metodološko-kakovostno poročilo) posredovati EURostatu do konca leta 2024. Končnih in popolnih podatkov raziskovanja nismo mogli pripraviti pravočasno, prav tako do konca leta 2024 zahtevanih metapodatkov nismo mogli posredovati EURostatu. Glavna razloga za nastalo težavno situacijo sta fluktuacija kadrov in kasnitve pri pridobivanju administrativnih virov podatkov. Ves čas sprejemanja IFS Uredbe (v obdobju 2016-2018) smo zagovarjali in utemeljevali stališče, da so roki za posredovanje podatkov (člen 12) prekratki in da za izvedbo obdelave podatkov tako zahtevnega raziskovanja ter v primeru uporabe veliko različnih virov podatkov celotnega procesa ni mogoče izpeljati v 12 mesecih po zaključku referenčnega leta. Ocenjujemo, da bi vse obveznosti lahko izpolnili do konca aprila 2025. O tem smo EURostat že obvestili, morebitne posledice bodo ocenili, ko bomo posredovali zahtevane podatke.

1522-22-0014 - Raziskovanje EU-SILC - Modul 2023

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Projekt je namenjen dodatnim vsebinam v Raziskovanju "Življenjski pogoji" (SILC), ki se v Sloveniji redno izvaja od leta 2005. Dodatne vsebine osvetlijo življenjske pogoje oseb v Sloveniji z dodatnimi vsebinami. Namen projekta je izvedba ad hoc modula 2023 v več vsebinami - "Trg dela in stanovanjske razmere", "Medgeneracijski prenos prikrajšanosti in stanovanjske težave" in "Energijska učinkovitost gospodinjstev" v skladu z delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/2052 z dne 24. november 2021 in v skladu z izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2019/2042 z dne 16. december 2019. V okviru projekta bo izvedena priprava vprašalnika za ad hoc modul skupaj s kognitivnim testiranjem, zbiranje podatkov, statistično urejanje podatkov in diseminacija podatkov. Vsi ti procesi se izvajajo skupaj z rednim raziskovanjem SILC. V projekt je vključeno tudi že kognitivno testiranje za ad hoc modul 2024. V projektu je osnovni cilj pridobitev in objava podatkov o statistiki dela in stanovanjskih razmerah, medgeneracijskem prenosu prikrajšanosti, težavah z bivališčem in energijski učinkovitosti gospodinjstev. Del o statistiki dela je sestavljen iz več vsebin - podrobni podatki o trgu dela, bolj podrobni podatki o izobrazbi ter delovna doba in pretekle delovne izkušnje. Stanovanjski del pokriva področje stanovanja in bivanjskih pogojev ter stanovanjsko prikrajšanost. Na podlagi teh podatkov se izračuna tudi imputirana najemnina. Z delom o medgeneracijskem prenosu prikrajšanosti zberemo podatke o času mladosti osebe (starost okoli 14 let) oz. njihov materialni položaj v tem času. Del o

stanovanjski prikrajšanosti vsebuje vprašanja glede težav s prebivališčem. Podatki o energijski učinkovitosti so pomembni zaradi ugotavljanja energetske revščine oseb oz. gospodinjstev. Z delom o stanovanjskih težavah, se bo ugotovil delež oseb, ki so imele v življenju težave z namestitvijo. Celoten ad hoc modul je sestavljen iz 51 spremenljivk. Za doseg tega cilja je potrebno najprej pripraviti vprašalnik. Vprašaln

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt je potekal 24 mesecev, in sicer od 1. 10. 2022 do 30. 9. 2024 v okviru GA No. 101100591 - 2022-SI-SILC. Za izvedbo priložnostnega modula 2023 je bilo v vprašalnik dodanih 42 novih spremenljivk. Kognitivno testiranje je bilo izvedeno le za del spremenljivk trga dela in stanovanjskih razmer ter energetska učinkovitost gospodinjstev. Sledile so vse potrebne aktivnosti za uspešno izvedbo modula 2023: oblikovanje vprašalnika in programa za vnos, izobraževanje anketarjev ter zbiranje. Zbiranje podatkov (CATI), se je začelo 30. 1. 2023 in zaključilo 31. 3. 2023, terensko zbiranje podatkov (CAPI) pa se je začelo 20. 2. 2023 in zaključilo 30. 6. 2023. Po končanem zbiranju podatkov so sledile še obdelava, analiza, priprava podatkov, ter posredovanje na EURostat. Končni cilj je bila diseminacija podatkov na spletni strani SURS (16. 2. 2024 in 4. 4. 2024), v podatkovni bazi SiStat ter posredovanje mikropodatkov na EURostat. Poleg tega so bile načrtovane in izvedene še aktivnosti za izvedbo kognitivnega testiranja za priložnostni modul 2024. Vse aktivnosti so bile izvedene v skladu z načrtovanim. Priprava vprašalnika za priložnostni modul 2024 se je začela v avgustu 2023 skladno z metodološkimi navodili in smernicami EURostata. Glede na to, da je bila vsebina 3-letnega modula o otrocih že testirana v preteklosti, smo sedaj testirali le novo vsebino - dostop do storitev. V posvetovanja za pripravo vprašalnika smo vključili tako predstavnike sosveta za statistiko življenjske ravni in socialne zaščite, kot tudi Ministrstva za solidarno prihodnost (Direktorat za starejše, dolgotrajno oskrbo in deinstitucionalizacijo). Kognitivno testiranje je bilo izvedeno med 29. 11. 2023 in 8. 12. 2023. Na podlagi rezultatov testiranja je bilo za izvedbo priložnostnega modula 2024 - dostop do storitev v vprašalnik dodanih 19 novih spremenljivk. Večjih odstopanj pri sami izvedbi projekta ni bilo - nekoliko višji so bili stroški dela zaradi rednih napredovanj JU in/ali posledic dogovora s sindikati javnega sektorja.

1522-22-0015 - Zbiranje podatkov o pariteti kupne moči 2023

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Projekt PKM je mednarodno statistično raziskovanje, ki ga skupaj izvajajo statistični uradi sodelujočih držav, EURostat in OECD. V njem sodeluje večina evropskih držav, vodi pa ga EURostat. Ta skupaj s pogodbenimi izvajalci pripravlja in usklajuje raziskovanje ter izračunava rezultate za evropske države. Trenutno je v EURostatovo raziskovanje vključenih 36 evropskih držav. Te države so: države članice Evropske unije (27 držav), države članice EFTE (Norveška, Švica, Islandija), države kandidatke za članstvo v Evropski uniji (Turčija, Črna gora, Srbija, Severna Makedonija, Albanija) ter potencialna država kandidatka za članstvo v Evropski uniji (Bosna in Hercegovina). To raziskovanje imenujemo tudi EUROpean Comparison Programme - ECP. Pri izvajanju nalog projekta sodelujoči statistični uradi sledijo Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES), št. 1445/2007, z dne 11. decembra 2007, o določitvi skupnih pravil za zagotavljanje osnovnih informacij o paritetah kupne moči ter za njihovo izračunavanje in diseminacijo, ter metodološkemu priročniku o PKM in navodilih, ki jih posreduje EURostat. Namen projekta je izračun podatkov o bruto domačem proizvodu (BDP) na prebivalca v standardih kupne moči (SKM) in relativnih ravneh cen. Je prikaz mednarodno primerljivih podatkov o bruto domačih proizvodih na prebivalca in podatkov o dejanski individualni potrošnji na prebivalca ter mednarodna primerjava ravni cen in cenovne konvergence. Statistično raziskovanje izvaja skupina zaposlenih, ki se ukvarja izključno s statističnimi raziskovanji PKM (skupina PKM). Skupina PKM izvaja vse naloge, ki se nanašajo na statistična raziskovanja PKM, razen zbiranja podatkov o cenah za standardne gradbene objekte v okviru raziskovanja "Gradbeništvo". Omenjeno

statistično raziskovanje izvaja zunanji izvajalec - ekspert, saj gre za zelo specifično področje in so za pridobitev podatkov o cenah na tem področju potrebna posebna znanja. V okviru projekta sta planirani tudi dve službeni poti za dve osebi

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt je potekal 16 mesecev, in sicer od 1. 11. 2022 do 29. 2. 2024 v okviru GA No. 101092735 - 2022-SI-PPP. V okviru razpisanega granta je SURS izvedel 6 aktivnosti. SURS je aktivno sodeloval pri pripravi podatkov za raziskovanja o proizvodih in storitvah za končno potrošnjo gospodinjstev (aktivnost A), in sicer pri raziskovanjih E22-2 Transport, restavracije in hoteli, E23-1 Storitve, E23-2 Pohištvo in zdravje, E24-1 Hrana, pijača in tobak ter E24-2 Osebni izgled. V povezavi z omenjenimi raziskovanji se je SURS udeležil rednih delovnih sestankov skupine držav Evropskega programa primerjave, na katerih je tudi aktivno sodeloval. Prvi sestanek v letu 2023 je potekal v Haagu (Nizozemska), drugi pa je bil realiziran v obliki videokonference. SURS je sodeloval tudi na sestankih delovne skupine (task force), namenjenih pripravi smernic za uporabo transakcijskih podatkov na področju PKM. Sestanki so bili realizirani v obliki videokonferenc. V letu 2023 je bilo izvedeno tudi letno raziskovanje Najemnine (aktivnost B), pri čemer smo raziskovanje v celoti izpeljali samostojno. Podatki so bili pridobljeni na podlagi obiskov nepremičninskih agencij. SURS je v sodelovanju z zunanjim izvajalcem pripravil podatke za raziskovanje Gradbeništvo (aktivnost C), za leto 2023. Cene za vse postavke za gradbeništvo je zunanji izvajalec zbral v skladu s smernicami EURostata in SURS-a, ki je z njim sodeloval v vseh fazah raziskovanja. V letu 2023 je SURS sodeloval tudi pri raziskovanju Stroji in oprema, ki se izvaja vsako drugo leto in prav tako sodi med investicijske proizvode (aktivnost C). Pri omenjenem raziskovanju je SURS sodeloval v celotnem postopku zbiranja in validacije podatkov. SURS je prav tako aktivno sodeloval pri pripravi in izvedbi raziskovanja Zdravstvo za leto 2023 (aktivnost D). Podatki o obsegu storitev po bolnišnicah in cenah za izbrane storitve so bili pridobljeni s strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS). V okviru aktivnosti E je SURS posredoval še ostale letne vprašalnike za leto 2023. Na EURostat so bili posredovani vprašalniki Bruto domači proizvod, Davek na dodano vrednost, Napitnine, Najemnine ter Plače. Podatke o izobraževanju, energetiki in harmoniziranem indeksu cen življenjskih potrebščin smo v letu 2023 prejeli s strani EURostata, le-te pa smo pregledali in po dodatnem preverjanju potrdili. SURS je v letu 2023 v okviru aktivnosti F posodobil še PPP Inventory, popis virov in metod, uporabljenih pri izvajanju statističnih raziskovanj PKM. SURS se je udeležil tudi sestanka za oceno virov in metod, uporabljenih pri zagotavljanju informacij za paritete kupne moči, ki je preko videokonference potekal 23. oktobra 2023. Izvedba projekta ni imela odstopanj. Vse aktivnosti projekta in s tem povezani podatki ter dokumenti so bili izpolnjeni in predloženi EURostatu v skladu z zahtevami in roki.

1522-22-0016 - Aktivno prebivalstvo modul 2023 in trg dela

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Projekt je razdeljen na dve aktivnosti, ki pokrivata tako tehnične kot vsebinske vidike raziskovanja. Namen prve aktivnosti (WP1) znotraj projekta je pridobitev novih statističnih podatkov o pokojninah in udeležbi na trgu dela. Ta tematika je predmet več zakonodajnih aktov Evropske Unije, kar odraža pomembnost zbiranja tovrstnih podatkov. Odločitev za izvedbo druge aktivnosti (WP2) pa je prilagoditev na spremembe obstoječih in uvedbo novih uredb s področja trga dela, kjer se podatki zbirajo pri podjetjih ter prenos zbiranja podatkov o strukturi stroškov dela (ZAP-RSD) in plač (ZAP-RSP) iz AJ PES na SURS. Glavni cilj prve aktivnosti projekta je zbiranje metodološko veljavnih in mednarodno primerljivih podatkov na temo pokojnin in udeležbe na trgu dela. Za doseg tega cilja so planirane naslednje naloge tekom izvajanja projekta: preučevanje metodologije, oblikovanje in kognitivno testiranje vprašalnika, vzorčenje, priprava na terensko delo (usposabljanje anketarjev) in samo izvajanje terenskega dela, priprava podatkov, priprava pravil urejanja in imputacije, statistično

urejanje podatkov, analiza podatkov, objava podatkov in priprava končnega pravila. Priložnostni modul o pokojninah in udeležbi na trgu dela se bo zbiral v prvem valu, v vseh četrletjih, torej skozi celo leto. in bo pridružen bo rednemu delu ANP. Predvidenih je 35 anketarjev in 2500 odgovorov na četrletje. Druga aktivnost v projektu ima zastavljene naslednje cilje: (i) uporaba podatkov individualnega obrazca iREK in novega obrazca REK-O Finančne uprave RS (FURS) za izvajanje statističnih raziskovanj ZAP-RSD in ZAP-RS; (ii) vzpostavitev zbiranja podatkov za omenjeni raziskovanji prek WEB vprašalnika z dodatno možnostjo paketnega uvoza podatkov (xml. datoteke) ter (iii) analiza kakovosti novega procesa in ažurnosti podatkov. Za doseg te ciljev so planirane naslednje naloge tekom izvajanja projekta: pregled zakonskih aktov in metodologije obrazcev iREK in REK-O, analiziranje spremenljivk, oblikovanje vp

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

V sklopu tega projekta se izvajata dve aktivnosti: (i) Aktivnost 1 - Implementacija priložnostnega modula 2023 o pokojninah in udeležbi na trgu dela (*Implementation of the 2023 LFS eight-yearly variables on pension and labour market participation*) in (ii) Aktivnost 2 - Prilagoditev na spremembe obstoječih in uvedbo novih uredb s področja trga dela, kjer se podatki zbirajo pri podjetjih (*Improvement of the coverage, timeliness, precision and reporting of the LMB statistics*). Aktivnost 1 se je zaključila v maju 2024. Do februarja smo zbrali vse podatke priložnostnega modula. Sledilo je urejanje po naprej pripravljenih in vnesenih pogojih v MetaSop aplikaciji in preformacija iz nacionalnih spremenljivk v EURostatove spremenljivke. Po izvedenih kontrolah so bili podatki posredovani v validacijo na EURostat. Po uspešni validaciji, smo konec marca 2024, podatke posredovali na EURostat. Pripravljeno je bilo končno poročilo, ki je bilo posredovano na EURostat konec maja 2024. Vsi cilji projekta so bili doseženi znotraj časovnice in tekom izvajanja aktivnosti ni prišlo do nobenih dodatnih stroškov. V sklopu aktivnosti 2 se je nadaljevalo z delom prilagoditve vprašalnika v elektronski obliki za zbiranje podatkov statističnih raziskovanj ZAP-RSD in ZAP-SDČ prek aplikacije eSTAT s programom Blaise. Največ dela je bilo na IT sektorju s prilagajanjem vprašalnika na posamezne tipe poslovnih subjektov, še posebej tip podjetja z enotami v sestavi. Slednje je imelo za posledico nepričakovano zamudo, ki je vplivala na zastavljeno časovnico projekta, ki naj bi se prvotno zaključil konec decembra 2024. Zaradi tega smo projekt z aneksom h grant pogodbi podaljšali do konca marca 2025. Po novi časovnici bomo testiranje elektronskega vprašalnika na izbranih poslovnih subjektih izvedli v začetku leta 2025, do konca marca 2025 pa načrtujemo tudi izdelavo programa za pošiljanje podatkov prek XML datotek.

1522-23-0001 - Nove metode statistik mednarodne trgovine

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Nov evropski zakonodajni okvir za področje poslovnih statistik (EBS) uvaja nove standarde, priporočila in podatkovne vire, ki jih želimo v okviru tega projekta še bolj vključiti v obstoječe delovne procese. Poglavitni razlog za začetek aktivnosti je dostopnost dveh pomembnih novih podatkovnih virov (izmenjanih mikro podatkov partnerskih držav in podatkov OSS za spletno prodajo), ki jih bomo v okviru projekta podrobno analizirali in v skladu z ugotovitvami vključili v proces statistične obdelave podatkov. Poleg večje kakovosti podatkov zunanje trgovine si želimo z vključitvijo novih podatkovnih virov in metodoloških pristopov tudi zmanjšati obremenitve dajalcev podatkov. Druga tema tega projekta pa je namenjena dodajanju nove dimenzije podatkom zunanje trgovine s pomočjo povezovanja s podatki socialnih statistik (recimo za izračun deleža zaposlenih po spolu v izvoznih podjetjih). Druga tema je še posebej pomembna, ker gre za eksperimentalno statistiko, katere razvoj podpira EURostat. S povezovanjem podatkov mednarodne trgovine in socialnih statistik želimo dodati novo dimenzijo našim podatkom in obogatiti nekatere naše objave. Glavna cilja projekta sta izboljšanje kvalitete podatkov in zmanjšanje obremenitev poročevalskih enot z vključitvijo dveh novih podatkovnih virov ter dodajanje nove dimenzije našim podatkom s povezovanjem s podatki socialnih statistik. Ta dva cilja

bomo dosegli skozi vsaj tri glavne sklope aktivnosti. Prvi bo prenova metodologije za oceno neodgovora na strani prejemov blaga iz EU (z uporabo mikro podatkov držav partneric) in posledično izboljšanje kvalitete podatkov. Sledila bo analiza in vključitev novega podatkovnega vira (OSS) za spremljanje čezmejne spletne prodaje v EU in potencialno razbremenitev dajalcev podatkov, ki se ukvarjajo s spletno prodajo. Zadnji sklop aktivnosti pa zajema dodajanje nove dimenzije podatkom zunanje trgovine s pomočjo njihovega povezovanja s podatki socialnih statistik, s čimer sledimo najnovejšim usmeritvam EUROS

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt je potekal 18 mesecev, in sicer od 1. 1. 2023 do 30. 6. 2024 v okviru GA No. 101102012 - 2022-SI-MDE-TEC. Namen prvega dela delovnega paketa WP1 je bil analizirati uporabnost in kakovost MDE podatkov za izboljšanje metod ocenjevanja manjkajočih podatkov pri blagovni menjavi z državami EU, zlasti na strani prejemov blaga. Cilj je bil razviti novo metodo za ocenjevanje manjkajočih podatkov z uporabo MDE in preučiti njeno vpeljavo v redni statistični proces. Analize so pokazale, da MDE podatki niso najprimernejši za oceno trgovanja podjetij pod vključitvenim pragom, vendar so se izkazali za uporabne pri oceni neodgovorov poročevalskih enot (PE). Na tej osnovi smo razvili novo metodo za ocenjevanje neodgovorov, ki poleg obstoječih podatkov uporablja tudi prve prejete DDV in MDE podatke. Ključna dodana vrednost nove metode je ocenjevanje držav partneric in proizvodov na podlagi MDE podatkov. Novo metodo ocenjevanja neodgovora smo v nadaljevanju primerjali tudi z obstoječo, da bi lahko ocenili njeno kakovost in uporabnost. Testiranja so pokazala, da nova metoda prinaša bolj kakovostne in natančne ocene, kar bo znižalo revizije podatkov v kasnejših objavah. Prav tako je nova metoda omogočila uspešno povezavo z MDE podatki za večino PE, kar je prispevalo k izboljšani pokritosti. Drugi del delovnega paketa WP1 je vključeval integracijo novega vira podatkov OSS (One Stop Shop) o prodaji blaga na daljavo v redni proces statistike mednarodne trgovine. Spremembe davčne zakonodaje so prinesle potrebo po prilagoditvi metodologije in vključitvi OSS podatkov za boljše zajetje in kakovost podatkov o prodaji blaga na daljavo. Po analizi podatkov OSS in obstoječih Intrastat podatkov smo pripravili tehnične specifikacije in testirali novo IT rešitev za vključitev OSS v redno produkcijo. Nova metodologija omogoča oceno manjkajočih podatkov za podjetja pod pragom in tuja nerezidenčna podjetja brez slovenske DDV številke, kar prispeva k izboljšani kakovosti in zmanjšanju bremen poročanja za določena podjetja. V WP1 smo uspešno uresničili vse cilje, razen IT rešitve za ocenjevanje neodgovorov na podlagi MDE podatkov. Namen drugega delovnega paketa WP2 je bil temeljito preučiti razpoložljive podatkovne vire in iz njih pridobiti potrebne informacije o spolu, starosti in plačah zaposlenih. Za učinkovito povezovanje teh podatkov z mednarodno trgovino v razširjenem TEC podatkovnem naboru smo razvili ustrezno IT rešitev. V prvem koraku je bila rešitev osredotočena na preverjanje pravilnosti povezovanja podatkov, v drugem koraku pa smo oblikovali nov, razširjen TEC podatkovni nabor, s čimer smo zagotovili kakovostno in celovito povezavo med podatki. Razvita IT rešitev omogoča povezovanje podatkov, pripravo ustreznih agregatov ter vključitev metodologije za analizo z uporabo novih kazalnikov. V sklopu WP2 smo dosegli vse zastavljene cilje, kar je prispevalo k razvoju novih eksperimentalnih kazalnikov. Rezultati projekta iz WP2 bodo predstavljeni na posebni seji delovnih skupin International Trade in Goods Statistics Methodology Task Force in ITGS Compilation and Quality Task Force, ki bo 8. oktobra v Luksemburgu. Pri izvedbi projekta ni bilo večjih odstopanj. Manjša odstopanja so se pojavila v okviru delovnega paketa WP1, predvsem zaradi pomanjkanja kadrov in preobremenjenosti obstoječih, zlasti na področju IT in splošne metodologije, zaradi česar tehnični del ni bil izveden v načrtovanem roku. Kljub temu to ni bistveno vplivalo na izvedbo projekta kot celote. Do zamikov je prišlo tudi zaradi kasnejše pridobitve novega vira podatkov (OSS) s strani FURS, kot je bilo sprva predvideno. V okviru delovnega paketa WP2 smo zaradi tehničnih omejitev in zaščite zaupnosti morali opustiti nekatere podrobnejše členitve podatkov. Realizirani stroški so bili posledično nekoliko nižji od prvotno planiranih.

1522-23-0002 - Profiliranje večnacionalnih skupin podjetij 2023

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Namen projekta profiliranje večnacionalnih skupin podjetij je povečati kakovost nacionalnega statističnega poslovnega registra in prispevati h kakovostnejšemu evropskemu registru skupin podjetij. Z evropskim profiliranjem skupin podjetij z državo nadzora v Sloveniji se bo povečala kakovost podatkov o velikih in najpomembnejših večnacionalnih skupinah podjetij in posledično kakovost poslovnih statistik. V okviru projekta bomo evropsko profilirali eno večnacionalno skupino podjetij z nadzorom v Sloveniji v skladu s programom za evropsko profiliranje in partnersko profilirali nacionalne enote v 20ih skupinah podjetij za leto 2022. Rezultate evropskega profiliranja bomo vnesli v EURostatovo aplikacijo IPT. Pripravili bomo poročilo z informacijami o spremembah v obravnavanih skupinah v letu 2023. V okviru projekta je planirana ena službena pot za dve osebi v Luxembourg, kjer ima sedež EURostat.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt je potekal 12 mesecev, in sicer od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 v okviru GA No. 101100456 - 2022-SI-GVC-MNE. V letu 2023 smo v okviru granta izvajali evropsko profiliranje skupin podjetij za leto opazovanja 2022. Vse aktivnosti so bile izvedene v skladu z rokovnikom. Poleg tega smo izvajali nacionalno profiliranje, kar pa ni bila aktivnost granta. Nacionalno in evropsko profiliranje je bilo izvedeno v skladu z obstoječo metodologijo. Evropsko profiliranje je potekalo po programu evropskega profiliranja za obdobje od 2021 do 2023, ki je bil potrjen s strani BSDG (direktorjev poslovnih statistik). Za triletno obdobje smo prejeli seznam sedmih MNEjev z nadzorom v Sloveniji; v letu 2023 smo profilirali še zadnje MNE na seznamu. Poleg tega smo izvajali partnersko profiliranje za 22 MNEjev. Končno metodološko poročilo granta (deliverable 1.5) obsega konkreten opis trenutne prakse sodelovanja med profilerji, SPR, RSP ter drugimi statističnimi uporabniki v poslovnih in makroekonomskih statistikah pri izbiri MNE ter predloge najboljših praks za izboljšanje sodelovanja in za ustvarjanje trajnih sinergij med temi področji. SURS je v končno metodološko poročilo granta navedel še predloge za dopolnitve orodja IPT, kar je bilo nato obravnavano na zaključnem seminarju. Večino naših predlogov bodo implementirali pri letošnjem ciklu npr. neaktivnih pravnih entit ni potrebno povezovati v podjetje, dodatne možnosti iskanja MNEjev v orodju IPT, izboljšanje komunikacije pri profiliranju strukture MNE, ki je v 2023 potekalo preko elektronske pošte. Udeležili smo se vseh 4ih webinarjev, ki jih je organiziral EURostat. Nerealizirani so bili stroški za službena pot v Luksemburg za dve osebi, ker je bila zaključna delavnica izvedena on-line.

1522-23-0003 - Izboljšanje HICŽP

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Marca 2018 je Statistična komisija Združenih narodov potrdila novo COICOP (klasifikacija individualne potrošnje po namenu), tj. COICOP 2018 kot mednarodno sprejet standard, ki je sestavni del sistema nacionalnih računov (NR), ankete o potrošnji gospodinjstev (APG) ter harmoniziranega indeksa cen življenjskih potrebščin (HICŽP). Med sedanjo evropsko COICOP (ECOICOP) in COICOP 2018 je precejšnja razlika, saj je slednja razdeljena na 13 oddelkov, s pripadajočimi skupinami, razredi in podrazredi, ECOICOP pa na 12. Zato bo potrebno razporediti reprezentante iz ECOICOP v COICOP 2018, preštevilčiti elementarne agregate ter pripraviti povezovalno tabelo za prerazporeditev uteži. Potrebna bo posodobitev dosedanjih povezovalnih tabel in aplikaciji (SDMC - hrana, pijača in tobak) ter procedur znotraj produkcijskega sistema. Velik izziv predstavlja tudi preračun časovnih serij za nazaj (za ICŽP je serija na ravni ECOICOP objavljena od leta 2000 dalje). Cilj tega projekta je zagotoviti kakovostne in pravočasne priprave za nemoten prehod na COICOP 2018 in izračun indeksov, ki bo v letu 2026. V okviru projekta sta planirani dve zaposlitvi za določen čas.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt je potekal 24 mesecev, in sicer od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2024 v okviru GA No. 101102365 - 2022-SI-PRS. Cilj granta je bil priprava kakovostnega in pravočasnega prehoda na novo klasifikacijo individualne potrošnje po namenu (COICOP 2018) in izračun časovnih serij indeksov po novi klasifikaciji od leta 2000 do 2024. Z uradnim računanjem indeksov (Harmoniziranega indeksa cen življenjski potrebščin in Indeksa cen življenjskih potrebščin) po novi klasifikaciji bomo začeli leta 2026. Največja sprememba med dosedanja evropsko klasifikacijo ECOICP in novo COICOP 2018 je, da ima nova klasifikacija eno divizijo več; ECOICOP divizija 12, se je namreč razdelila na dve diviziji. Prav tako je bilo veliko sprememb – prestavljanja elementarnih agregatov – tudi znotraj Divizije Hrana in brezalkoholne pijače. Vse elementarne agregate smo prerazporedili v novo klasifikacijo. Zaradi smotnosti pri grupiranju proizvodov smo uvedli dodaten 6. nivo, prerazporedili smo tudi posebne agregate. Vse elementarne proizvode (reprezentante) smo prešifrirali. Nova klasifikacija je bolj podrobna, zato smo v podskupine z majhnim številom elementarnih agregatov postopno dodajali nove proizvode (2024, 2025). Naredili smo pretvornik za uteži na enem letu, na IT oddelku pa smo izračunali uteži in indekse za nazaj do leta 2000. Podatke smo poslali na EURostat v zahtevanem roku. Na koncu smo naredili še nekaj analiz, primerjav med ECOICOP in COICOP 2018. Po prvotni časovnici je prišlo pri izvedbi začrtanih nalog do minimalnih odstopanj (nekatero smo naredili prej, druge kasneje) upoštevajoč redne obremenitve ključnih kadrov pri projektu. Načrtovali smo zaposlitev dveh oseb za določen čas, a kljub dvema razpisoma nismo našli ustreznih kadrov. S soglasjem EURostata smo naloge na Oddelku za statistiko cen uspešno izvedli s študentskim delom, delo na IT sektorju pa se je razporedilo med obstoječe zaposlene. Vse naloge, določene v grantu, so bile izvedene v skladu s pogodbo. Stroški dela redno zaposlenih so bili nekoliko višji, kar je posledica napredovanj JU v skladu z zakonodajo in Dogovorom o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023 (Uradni list RS, št. 136/2023).

1522-23-0004 - Dolžine in trajanje različnih poti prebivalcev

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Namen projekta je oblikovanje metodologije in izračun dolžine in trajanja različnih poti in potovanje posameznih skupin prebivalcev. Projekt se osredotoča predvsem na poti dnevnih delovnih migrantov, dijake in študente. Pilotno se bo ugotavljalo tudi dostopnost javnih zelenih površin. V okviru projekta bo preverjena ustreznost državnih in komercialnih produktov o cestnem omrežju in cestni infrastrukturi za potrebe izračunavanja dolžine in trajanja poti. Cilj projekta je vzpostavitev okolja in evidentiranje podatkovnih virov za dolgoročno izkazovanje statistik s področja dostopnosti različnih objektov in storitev za prebivalstvo. Ti podatki bodo lahko izkazovani kot samostojni statistični produkti ali kot pomožni podatki pri izračuni različnih kazalnikov ciljev trajnostnega razvoja. V okviru projekta se bo predvidoma vzpostavilo tudi partnerstvo med različnimi institucijami, ki proizvajajo podatke o cestnem omrežju in infrastrukturi, z namenom, da se ustrezne podatkovne sloje o cestah vzdržuje in zagotavlja na ravni države kot odprte podatke. Geoprostorski podatki potrebni za izvedbo naloge v Sloveniji trenutno niso na voljo. Podizvajalec je zadolžen za izdelavo ustreznih slojev cest in cestne infrastrukture ter njihovo integracijo s statističnimi podatki. Podizvajalec s SURS-om sodeluje tudi pri oblikovanju ustrezne metodologije za izračun kazalnikov trajanja in dolžine poti ter komunikaciji z drugimi deležniki v državi, ki proizvajajo tovrstne podatke ali pa so njihovi uporabniki. V okviru projekta so predvidene tudi tri službene poti in izvedba dveh delavnic.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt se je 1. 1. 2025 zaključil. Aktivnosti v letu 2024 so bile usmerjene v razvoj algoritmov za potovanja peš in za računanje dostopnosti izobraževalnih ustanov za osebe v izobraževanju. Algoritmi so bili uspešno testirani, izvedli smo tudi oceno rezultatov in optimizacijo algoritmov.

1522-23-0005 - Posodobitev statistik energetike

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

SURS v okviru statistik energetike zbira podatke o proizvodnji, izvozu in uvozu energij, zalogah, transformaciji, distribuciji, prometu in porabi vseh vrst energentov v skladu z določili Uredbe o energetskih statistikah (1099/2008). Pomembno je zagotoviti energetske podatke in statistike v podporo načrtovanju politik in dejavnostim za sektorje, povezane z energijo. Energetska statistika je na primer eden od vhodnih podatkov za izračun emisij toplogrednih plinov in jo redno uporablja Agencija RS za okolje. Uporablja se za vrednotenje izvajanja nacionalnega načrta ukrepov na področju obnovljivih virov energije in za spremljanje doseženega napredka celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta Republike Slovenije. Trenutno razpoložljiva statistika energetike je še vedno nepopolna, posebno po tem, ko je Evropska komisija sprejela doslej najobsežnejšo spremembo uredbe o energetski statistiki (št. 2022/132). S to novelo je zaključena implementacija o rabi končne energije, tudi v sklopu gospodinjstev in industrije. Med drugim novela obsega podrobnejše zbirke podatkov o porabi energije v transportu. V okviru projekta je predviden razvoj na treh področjih, in sicer: disagregirana raba energije v cestnem in železniškem prevozu (trenutno manjkajoči podatki predvsem v navezavi na Uredbo o statistiki energetike glede izvedbe posodobitev letnih statistik). V tem kontekstu bi preučili možnosti uporabe tehnik modeliranja tako pri cestnem kakor pri železniškem prevozu; disagregacija podatkov na področjih neto proizvodnje po posameznih gorivih (biogoriva, fotovoltaika in drugi obnovljivi viri energije, zemeljski plin ter drugo, oziroma neobnovljivi viri energije) ter po sektorjih; razvoj spremljanja podatkov večjih podatkovnih centrov (velikost, poraba energije za obratovanje, energetska učinkovitost, hlajenje in podobno). Za delo pri projektu je predvidena dodatna zaposlitev za določen čas in študijski obisk v državi članici EU.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt se je 2. 1. 2025 zaključil. V okviru WP1 (*Disagregacija rabe energije v prometu*) je delo potekalo v skladu s predvideno časovnico. Pri izvedbi projekta ni prišlo do večjih odstopanj. Študijski obisk, ki je bil načrtovan v 18. mesecu se je zaradi časovne uskladitve z obiskano institucijo izvedel v 17. mesecu. Dodatni stroški zaradi navedene spremembe niso nastali. Ob tem so bili realizirani vsi zastavljeni cilji. Izvedla se je podrobnejša razdelitev porabljene energije železniškega in cestnega prometa po kategorijah in gorivih. Uspešno se je določila količina energije, ki jo porabi železniški promet za potniški prevoz z železnico ter količina energije, ki se porabi v železniškem prometu za prevoz blaga. Podlago za izračune so predstavljali podatki o voznih kilometrih vozil (SURS) in podatki o specifični porabi posameznih kategorij vozil. Primerjalna analiza je pokazala tudi smiselnost uporabe podatkov ARSO, zaradi česar se je ustrezno razširil tehnični protokol sklenjen med SURS in ARSO. V okviru WP2 (*Disagregacija podatkov o proizvodnji električne energije*) so bile vse načrtovane aktivnosti uspešno zaključene do konca septembra 2024, kar je 9 mesecev kasneje od prvotnega načrta. SURS je zaprosil za podaljšanje roka, zaradi kasnejšega pridobivanja podatkov iz na novo identificiranega administrativnega vira. EURostat in SURS sta ob tem podpisala aneks k pogodbi. Dodatni stroški zaradi podaljšanja projekta, niso nastali. Zaradi daljše odsotnosti nosilca WP2 so nastale tudi določene organizacijske spremembe, ki pa niso vplivale na predvidene stroške projekta. Do konca septembra so bili tako izvedeni vsi zastavljeni cilji; izveden je bil pregled literature, oblikovala se je dodatna tabela v obstoječem vprašalniku na področju energetskih statistik, preverilo in pregledalo se je administrativne vire, ki se že uporabljajo na področju proizvodnje električne energije ter identificiralo nov administrativni vir, od katerega se je tudi pridobilo dodatne podatke. Vzpostavil se je model za preračun manjkajočih podatkov in metodologija za prihodnje izvedbe zbiranja, obdelave in končne preračune podatkov. Narejeni so bili končni preračuni in pripravljeni rezultati. Zaključno poročilo projekta je bilo na EURostat posredovano septembra 2024. V okviru WP3 (*Raba energije v podatkovnih centrih*) je delo potekalo v skladu s predvideno časovnico. Pri izvedbi projekta ni prišlo do odstopanj,

realizirani so bili vsi cilji. Izveden je bil pregled literature in potencialnih podatkovnih virov. Pripravljen je bil osnutek vprašalnika in izvedeno kognitivno testiranje. Na podlagi ugotovitev kognitivnega testiranja so bile izvedene spremembe vprašalnika. Pripravljen je bil seznam poročevalskih enot in izvedeno zbiranje podatkov. V Oracle podatkovni bazi je bila vzpostavljena nova tabela v katero so se prenesli zbrani podatki. Izvedla se je kontrola zbranih podatkov, narejeni so bili končni preračuni in pripravljeni rezultati. Konec decembra smo EURostatu poslali končno metodološko poročilo.

1522-23-0006 - Statistika za evropski zeleni dogovor 2022

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Evropski zeleni dogovor (EGD) je prva od šestih prednostnih nalog Evropske komisije v obdobju 2019-2024. Gre za novo strategijo rasti za namen razvoja trajnostnega gospodarstva EU s spreminjanjem podnebnih in okoljskih izzivov v priložnosti. Kot močno gonilo sprememb politik EU in posledično njihovih potreb po podatkih zahteva nove in inovativne zbirke statističnih podatkov ter inovativne pristope pri vključevanju virov statističnih in administrativnih podatkov za vedno večje evropske statistične potrebe. S tem projektom namerava Statistični urad Republike Slovenije (SURS) nadalje razvijati ali nadgrajevati obstoječo statistiko in statistične metode za izpolnjevanje sedanjih in prihodnjih podatkovnih potreb na nacionalni in evropski ravni, s poudarkom na področjih, ki doslej še niso bila razvita v zadostni meri. Projekt je razdeljen na 3 delovne pakete (delovna področja), od katerih ima vsak svoje cilje. V okviru 1. delovnega paketa (Razvoj metodologije za oceno snovnega odtisa) so ključni cilji pridobitev ustreznih podatkovnih virov, razvoj metodologije in (če bo mogoče) priprava prvih eksperimentalnih podatkov o snovnem odtisu v Sloveniji. V okviru 2. delovnega paketa (Nadgradnja ekosistemskih računov) so ključni cilji: nadaljnji razvoj področja ekosistemskih računov, s katerim je SURS pričel v letu 2022, pridobitev ustreznih podatkovnih virov iz nacionalnih institucij, nadgradnja računov ekosistemskega obsega in storitev s tabelacijo eksperimentalnih podatkov (prvih ocen) in pričetek razvoja metodologije za področje računov stanja ekosistemov. V okviru 3. delovnega paketa (Nadgradnja statistike odpadkov) so ključni cilji: izboljšanje kakovosti podatkov o uvozu in izvozu odpadkov ter nadgradnja le-teh s prikazom novih spremenljivk glede na državo uvoza/izvoza ter načina obdelave odpadkov po uvozu/izvozu za obdobje 2019-2022 ter razvoj metodologije za spremljanje metod postopkov predobdelave odpadkov s pridobitvijo novih podatkov s pomočjo ad-hoc vprašalnika. V okv

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt je potekal 12 mesecev, in sicer od 15. 2. 2023 do 14. 2. 2024 v okviru GA No. 101112978-2022-SI-EGD. Grant je bil razdeljen na tri delovne pakete (WP). V okviru WP1 je bil opravljen podroben pregled možnih metodoloških pristopov in razpoložljivih podatkovnih virov, ki so nato omogočili pripravo prvih eksperimentalnih statistik o snovnem odtisu za Slovenijo. SURS je izračune izvedel s pomočjo modeliranja z modelom EU RME (pripravljen s strani EURostata) in s pomočjo podatkovnih virov, ki se uporabljajo tudi pri raziskovanju Računi snovnih tokov (MFA). Podatki so bili izračunani za obdobje 2008-2021. Nadgradnja ekosistemskih računov (WP2) je temeljila na nadgradnji računov obsega ekosistemov, dela ekosistemskih storitev (storitev oskrbe s pridelki, zagotavljanja lesa, globalne regulacije podnebja ter storitev, povezanih s turizmom, ki temeljijo na naravi) in stanja ekosistemov. Prvi rezultati za ekosistemske storitve, ki jih je SURS pripravil, so bili poročani na EURostat v okviru prostovoljnega zbiranja podatkov in sicer za različna časovna obdobja (z ozirom na razpoložljivost podatkov), pri čemer je bil del rezultatov pridobljen tudi v okviru testiranja EURostatovega programskega orodja INCA s programom QGIS. Za področje računov obsega ekosistemov je SURS revidiral podatke za leti 2012 in 2018 na osnovi rastrskih podatkovnih slojev Corine pokrovnosti tal (CLC) in tudi v tem primeru prvič poročal podatke na EURostat v okviru prostovoljnega poročanja. Podatki za račune stanja ekosistemov so bili pripravljene prvič (eksperimentalno) in večinoma temeljijo na okoljskih kazalnikih, ki jih spremlja Agencija RS za okolje

(ARSO), pa tudi na podatkih Gozdarskega inštituta Slovenije (GIS). V okviru WP3 je SURS razširil in nadgradil podatke statistike odpadkov o uvozu, izvozu in metodah predobdelave odpadkov. Slednje so ključni elementi statistike odpadkov z vidika spremljanja tokov odpadkov in predstavljajo pomemben korak k spremljanju zmanjševanja nastajanja odpadkov kot enega ključnih ciljev v državah članicah EU. Podatki o uvozu in izvozu odpadkov so bili nadgrajeni z novimi spremenljivkami glede na državo izvora (uvoz) ali državo, kamor so bili odpadki izvoženi. SURS je pri teh izračunih uporabil že obstoječe podatke, ki se zbirajo v okviru rednih raziskovanj o statistiki odpadkov, pri čemer so bili vprašalniki za poročanje o nastalih, zbranih in obdelanih odpadkih nadgrajeni tako, da so omogočili zbiranje bolj natančnih podatkov. Posledica tega je večja standardizacija, manjša možnost napak in večja transparentnost končnih podatkov. Podatki so bili izračunani za obdobje 2019-2022. V izvedbi granta ni bilo večjih odstopanj. Zastavljeni cilji in aktivnosti so bili izvedeni po planu. Do manjših odstopanj je prišlo le pri izvedbi in organizaciji študijskih obiskov, saj sta se študijska obiska izvedla v okviru WP2 in WP3 (sprva načrtovani na vseh WP), pri čemer je bil študijski obisk pri WP3 realiziran le v manjšem obsegu (enodnevna obiska pri dveh podjetjih za obdelavo odpadkov v Sloveniji).

1522-23-0007 - Zbiranje podatkov o uporabi IKT 2023 in 2024

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Izvedba raziskovanja IKT-GOSP 2023: Namen raziskovanja je zbrati podatke o razvoju digitalne družbe v Sloveniji, s posebnim poudarkom na podatkih o digitalnih veččinah oseb, starih 16-74 let. Cilj izvedbe raziskovanja je analiziranje razvoja digitalne družbe v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami članicami EU. Podatki se bodo uporabili v indeksu DESI, pri spremljanju izvajanja Strategije digitalna Slovenija 2030. Na podlagi podatkov se bodo sprejemali ustrezni ukrepi. Izvedba raziskovanja IKT-PODJ 2023: Namen raziskovanja je zbrati podatke v kakšnem obsegu so podjetja z vsaj 10 zaposlenimi in samozaposlenimi digitalizirala svoje poslovanje, s posebnim poudarkom na podatkih o uporabi tehnologij umetne inteligence in izvajanju podatkovne analitike. Cilj izvedbe raziskovanja je analiziranje razvoja digitalizacije gospodarstva v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami članicami EU. Podatki se bodo uporabili v indeksu DESI, pri spremljanju izvajanja Strategije digitalna Slovenija 2030. Na podlagi podatkov se bodo sprejemali ustrezni ukrepi. Izvedba raziskovanja IKT-GOSP 2024: Namen raziskovanja je zbrati podatke o razvoju digitalne družbe v Sloveniji, s posebnim poudarkom na podatkih o uporabi pametnih naprav in sistemov s strani oseb, starih 16-74 let. Cilj izvedbe raziskovanja je analiziranje razvoja digitalne družbe v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami članicami EU. Podatki se bodo uporabili v indeksu DESI, pri spremljanju izvajanja Strategije digitalna Slovenija 2030. Na podlagi podatkov se bodo sprejemali ustrezni ukrepi. Izvedba raziskovanja IKT-PODJ 2024: Namen raziskovanja je zbrati podatke v kakšnem obsegu so podjetja z vsaj 10 zaposlenimi in samozaposlenimi digitalizirala svoje poslovanje, s posebnim poudarkom na podatkih o uporabi tehnologij umetne inteligence in varni uporabi IKT v podjetjih. Cilj izvedbe raziskovanja je analiziranje razvoja digitalizacije gospodarstva v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami članicami EU. Podatki se bodo upo

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

WP2 (ICT-ENTR): Izvedene so bile načrtovane aktivnosti: pripravljen in kognitivno testiran je bil vprašalnik ter izbran vzorec, zbrani so bili podatki s spletnim vprašalnikom, pripravljena so bila navodila za tabeliranje in agregiranje podatkov ter izvedeno urejanje zbranih podatkov. Izračunane so bile uteži, agregirani in tabelirani podatki so bili posredovani tudi na EURostat, objavljeni so bili podatki in pripravljeno je bilo letno poročilo za EURostat. Pri projektu ni bilo nobenih odstopanj od načrtovanih aktivnosti. Na grantu je bila od novembra 2023 realizirana tudi zaposlitev za določen čas do 31. 12. 2024. WP4 (ICT-HH): Izvedene so bile načrtovane aktivnosti: pripravljen in kognitivno testiran je bil vprašalnik ter izbran vzorec, zbrani so bili podatki s spletnim vprašalnikom in terenskim anketiranjem, pripravljena so bila navodila za tabeliranje in agregiranje podatkov ter izvedeno urejanje

zbranih podatkov. Izračunane so bile uteži, agregirani in tabelirani podatki so bili posredovani EURostatu, objavljeni so bili podatki in spremljajoči dokumenti, pripravljena so bila poročila za EURostat. Pri projektu ni bilo nobenih odstopanj od načrtovanih aktivnosti. Doseženi so bili zastavljeni cilji. Edino odstopanje je bilo pri zaposlitvi za določen čas v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2024 – načrtovana zaposlitev ni bila realizirana. Naloge, ki bi jih opravil zaposleni za določen čas, smo pokrili s študentskim delom v obdobju oktober 2023–junij 2024.

1522-23-0008 - Ankete o poslovnih tendencah in potrošnikih 23/24

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Namen raziskovanja je zbiranje informacij o trenutnem stanju glavnih ekonomskih kazalnikov ter ocen njihovega gibanja v naslednjih mesecih na področjih predelovalnih dejavnosti, trgovine na drobno, gradbeništva, storitvenih dejavnosti in med potrošniki. Raziskovanje izvajamo s poenotenim vprašalnikom, na podlagi poenotene metodologije in z enako periodiko, kakor jo izvajajo v državah članicah EU. Prednost zbiranja teh podatkov je, da so objavljeni zelo hitro, to je še pred iztekom referenčnega meseca. Cilj je izračun kazalnikov zaupanja v predelovalnih dejavnostih, trgovini na drobno, gradbeništvu, storitvenih dejavnostih, kazalnika zaupanja potrošnikov ter gospodarske klime.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt je potekal 12 mesecev, in sicer od 1. 5. 2023 do 30. 4. 2024 v okviru GA No. ECFIN/038/2023/890472. Zaključeno je bilo tretje obdobje krovne pogodbe (predzadnje). Skladno z načrtom v pogodbi, raziskovanje poteka s poenotenim vprašalnikom in na podlagi poenotene metodologije. Aktivnosti iz prejšnjega obdobja se nadaljujejo. S to pogodbo smo začeli na novo, maja 2023, s pošiljanjem kazalnika kopičenje delovne sile še na nižjih nivojih kot je dvomestni SKD in pri trgovini skupine, ki jih je določila EK. Pri sami izvedbi ni prišlo do bistvenih odstopanj. Realizirani materialni stroški (tisk in poštnina) so bili nekoliko višji od planiranih, ker so se zvišale cene tiska in poštne, na kar nimamo vpilva. To je posledično povzročilo nekoliko višjo končno realizacijo projekta.

1522-23-0009 - Razvoj procesnih modelov statistike transporta

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Glavni namen pilotnega projekta je razviti učinkovite, sistematično povezane statistične procese na novo zasnovanega raziskovanja. Slovenija tako kot mnoge druge države EU namreč s podatki tega, vse bolj pomembnega področja, še ne razpolaga. Končni cilj predstavlja razvoj ustreznega procesnega modela raziskovanja, ki bi zagotavljal (vsakoletne) kakovostne podatke s področja transporta lahkih gospodarski vozil (LUV).

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt je potekal 9 mesecev, in sicer od 1. 6. 2023 do 28. 2. 2024 v okviru GA No. 101119102 - 2022-SI-TRANSPORT. Namen granta je bil izvedba pilotnega zbiranja podatkov o pomenu lahkih gospodarskih vozil in testiranje ter nadgradnja metodologije, ki jo je pripravil EURostat. Lahka gospodarska vozila (LUV) prevažajo manjši delež mase blaga, opravijo pa veliko število kilometrov, in sicer zlasti v mestnih območjih, kar prispeva k zastojem in emisijam. V okviru pilota bi se uporabili podatki Matičnega registrira vozil in listin (MRVL - administrativni vir, ki ga SURS že uporablja), raziskale možnosti o pridobitvi podatkov neposredno od večjih podjetjih (o opravljenih poteh, o prevozu blaga) in izvedli bi pilotno zbiranje podatkov (prednost bi imel elektronski vprašalnik) v izbranem obdobju, kar bi omogočilo oceno podatkov na letni ravni. Grant naj bi trajal 24 mesecev. Zaradi splošnih in oddelčnih kadrovske omejitve, ki so zahtevale porazdelitev nalog na oddelku in nato odhod nosilca granta je SURS zaprosil EURostat za odstop od granta. Po dogovoru z EURostatom so se aktivnosti na grantu končale s 29. 2. 2024. SURS je oddal tehnično, finančno in zaključno poročilo o izvedenih aktivnostih. Zaradi predčasnega odstopa od granta nismo realizirali vseh predvidenih stroškov. Nastali

so le stroški dela, med njimi tudi stroški dela za začasno zaposlitev, ki je bila predvidena v grantu. Po posredovanju zaključnega poročila o opravljenem delu je EURostat odobril celoten znesek priglašениh stroškov, ki ga je povrnil v deležu sofinanciranja.

1522-23-0010 - Testiranje za revizijo SNA: Digitalizacija

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Digitalizacija je eno ključnih področij sedaj potekajoče revizije sistema nacionalnih računov (SNA), ki bo stopila v veljavo leta 2025 in na kateri bo temeljil posodobljen sistem evropskih računov (ESA). V zadnjih desetletjih je prišlo do številnih sprememb v gospodarstvu, povezanih s povečano digitalizacijo v vseh dejavnostih, tako pri proizvajalcih kot pri potrošnikih, kar prinaša izzive merjenja in zahteva rešitve. Pojavili so se novi proizvodi, storitve in vrste poslovanja, ki jih je treba ustrezno obravnavati in prikazati v nacionalnih računih. Obstaja tudi potreba po povečanju vidnosti digitalnega gospodarstva v računih. Zato je bil oblikovan okvir digitalnih tabel ponudbe in porabe, ki je predlagan kot okvir za omogočanje vidnosti in merjenja digitalne dejavnosti v posodobljenem SNA. Na njegovi podlagi so kot prvi korak predlagani visoko prednostni digitalni kazalniki. V okviru projekta bomo raziskali in testirali možnosti in izvedljivost sestave digitalnih tabel ponudbe in porabe (oz. njihovih delov) ter visoko prednostnih digitalnih kazalnikov za Slovenijo. Sestavili bomo eksperimentalne digitalne tabele ponudbe in porabe (oz. njihove dele) ter visoko prednostne digitalne kazalnike, kolikor bodo viri podatkov zadostni.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projektno delo poteka v skladu z načrtovanimi aktivnostmi. Izvedena je bila analiza obstoječih podatkovnih baz, ki se uporabljajo za izdelavo tabel ponudbe in porabe in se bodo uporabile pri sestavljanju digitalnih SUT. Pripravljeni so bili podatki ter opredeljene metode, kako se bodo uporabili za izračune posameznih kategorij, začeli so se izračuni. Preučene so bile končne mednarodne smernice za izdelavo digitalnih SUT, vključene v novembra izdanem v priročniku, v skladu s katerim bomo izvajali vse izračune. Podrobno so bila analizirana statistična raziskovanja s področja uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije, opredeljeni podatki in metode za njihovo uporabo, predlaganih je bilo že nekaj potrebnih dopolnitev za namene izračunavanja kategorij digitalnih SUT. Identificiranih je bilo tudi nekaj dodatnih novih virov, od tega dva administrativna z davčnega področja, poteka njihova analiza. Delo za poročano obdobje je bilo izvedeno v skladu z načrti.

1522-23-0011 - Implementacija pametne raziskave

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Projekt Implementacija pametne raziskave (Smart Survey Implementation - SSI) izvaja konzorcij držav združenih pod imenom ESSnet Smart Surveys. Projekt raziskuje in testira napredne tehnike zbiranja podatkov uradne statistike, pri katerih se z merskimi instrumenti skuša približati respondentu in viru podatkov. V projektu se bodo preverili glavni motivatorji za respondente za sodelovanje v pametnih raziskavi, pripravljene bodo skupne pametne mikrororitve; skupne mikrororitve bodo testirane v šestih državah na podlagi štirih obstoječih rešitev; pripravili se bodo predlogi optimiziranja strategij rekrutiranja respondentov in motivacije respondentov za t.i. push-to-smart; pripravili se bodo postopki izvajanja strojnega učenja za zbiranje nekaterih statistik. Pripravi in razvil se bo konceptualni okvir pametnih raziskav, kot tudi nabor pametnih funkcij z vidika metodologije, IT arhitekture, upravljanja ter z vidika pravnih podlag. SURS bo v projekt vključen v delu, ki se nanaša na izvedbo mednacionalne raziskave o zaznavah in motivacijah respondentov o pametnih raziskavah. SURS se, tako kot uradna statistika po svetu, sooča s padajočimi stopnjami odgovora respondentov v svojih raziskavah. Pri tem si želi spoznati motivacijo in razloge sodelujočih za sodelovanje v raziskavah uradne statistike, ki bi vključevale pametne funkcije (npr. prepoznavanje lokacije, na podlagi soglasja sodelujočega). V okviru projekta bo izvedena raziskava na splošni populaciji, ki bo preverjala razloge za sodelovanje v

raziskovanjih, ki vključujejo pametne funkcije. Sodelovanje v tem delu projekta je za SURS ključno, saj bo na podlagi izvedene raziskave v projektu, pridobil pomembne informacije o značilnostih in motivaciji respondentov v raziskavah uradne statistike. Poleg tega bo SURS spremljal tudi ostale rezultate projekta in tako pridobil pomembne dodatne informacije o samih strategijah izvajanja raziskovanj uradne statistike v prihodnje s pomočjo pametnih funkcij.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

SURS je z aktivnim delom v projektu SSI zaključil. Izdelek, v obliki poročila o izvedbi in rezultatih mednarodnega raziskovanja, je bil oddan poleti 2024. Pripravljen je bilo tudi poročilo, ki bo služilo kot vhod za delovni paket WP5. V času izvajanja projekta smo glavnega koordinatorja granta SSI večkrat zaprosili za prerazporeditev sredstev med konzorcijskimi partnerji (če bo to možno) oz. za dodatna sredstva za SURS. NZP namreč predstavlja atipično raziskovanje v uradni statistiki. Delovne aktivnosti so bile bolj kompleksne in pri izvedbi raziskovanja je sodelovalo več zaposlenih, kot je bilo sprva načrtovano. Strošek terenskih anketarjev in strošek študentskega dela, povezan z digitalizacijo podatkov iz tiskanih vprašalnikov, sta bila realizirana v manjšem obsegu, kot smo ju sprva planirali. Razlog je v tem, da nismo imeli izkušenj z zbiranjem podatkov s tiskanim vprašalnikom pri raziskovanjih oseb in gospodinjestev. Zato nismo mogli predvideti, kolikšen obseg anketiranja s terenskimi anketarji bo potreben in koliko tiskanih vprašalnikov bomo prejeli oz. jih bo treba digitalizirati. SURS se bo do konca projekta udeleževal rednih sestankov konzorcija in informativnih sestankov članov konzorcija s preostalimi udeleženci. V letu 2025 je planirana službena pot na zaključno delavnico in priprava poročil (npr. tehnično poročilo). V skladu s prvotno časovnico bi se projekt moral zaključiti s 30. 4. 2025. Zaradi nezmožnosti izvedbe nekaterih aktivnosti v planiranih rokih s strani partnerjev (CBS; ISTAT), je trenutno v pripravi sprememba prijave za SSI projekt. Na začetku leta 2025 naj bi na SURS prejeli predlog spremembe v potrditev. V razpravi je možnost 6 mesečnega podaljšanja projekta.

1522-23-0012 - Evropske statistične igre 2023/2024

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Statistični urad Republike Slovenije (SURS) je glavni proizvajalec in koordinator državne statistike v Sloveniji. Njegovo poslanstvo je med drugim tudi približati uradne statistične podatke različnim skupinam uporabnikov, še posebej tistim, ki se obstoja uradnih statistik in njihovega pomena slabo zavedajo (npr. splošna javnost, srednješolci, osnovnošolci). Projekt "Evropske statistične igre 2023/2024" je namenjen širjenju statistične pismenosti med dijaki in učitelji v srednjih šolah s poudarkom na pravilnem razumevanju statističnih podatkov in njihovi pravilni rabi, večanju zanimanja za statistiko in študij statistike ter za opravljanje poklica podatkovnega znanstvenika, ki dela s podatki. Za SURS je to dragocena priložnost, da med temi uporabniki izboljša prepoznavnost uradne statistike, saj udeleženci na tekmovanju pridobijo nova znanja in veščine za razumevanje in razlago statistik. S tem projektom bo SURS prispeval k skupnemu cilju EU za krepitev prepoznavnosti skupne evropske statistike. Glavni cilj projekta je doseči čim večje število prijav na tekmovanje (vsaj 1.300 dijakov) in zajeti čim večje število mentorjev (okoli 90) in srednjih šol (okoli 60) ter uspešno izvesti tekmovanje. Želena udeležbo si bomo prizadevali doseči z izvedbo različnih promocijskih aktivnosti: promocijo tekmovanja med učitelji (e-obveščanje vseh srednjih šol in učiteljev, sodelovanje z Zavodom RS za šolstvo, Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport in interesnimi društvi učiteljev), izvedbo 8 različnih spletnih seminarjev za učitelje (potencialne mentorje) in dijake (udeležence tekmovanja), pripravo raznovrstnega promocijskega materiala in izobraževalnega gradiva, ki bo namenjen širjenju informacij o tekmovanju, npr. kampanja mestnih plakatov (500 plakatov v 24 različnih slovenskih mestih), dva promocijska videa, preglednice za matematiko (prejme cela generacija dijakov iz 1. letnika srednjih šol), izobraževalni videi na družbenih omrežjih, knjižna kazala, zgibanke. Za najuspe

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt je potekal 12 mesecev, in sicer od 1. 8. 2023 do 31. 7. 2024 v okviru GA No. 101139501 - 2023-SI-COMPETITI. SURS je v okviru granta izvedel nacionalni del mednarodnega tekmovanja 7. Evropske statistične igre in pripravil navodila za sodelujoče na evropskem delu tekmovanja. Z namenom širjenja statistične pismenosti ter večanja zanimanja za statistiko in statistične podatke v srednjih šolah smo izvedli razne promocijske aktivnosti, s katerimi smo poskušali k udeležbi privabiti čim večje število dijakov in njihovih učiteljev (mentorji). Dijaki, ki so se udeležili tekmovanja, so imeli ponovno številne možnosti pridobiti novo znanje, različne veščine z delom s podatki ter izkušnje z delom v skupini, učitelji pa se seznaniti s številnimi statističnimi podatki in produkti, ki jih lahko uporabijo kot učno gradivo. Tekmovanje je v šolskem letu 2023/2024 potekalo v 20 državah, nanj pa se je prijavilo skupaj skoraj 22.500 dijakov, kar je največ do sedaj (za več kot 2.000 več v primerjavi s prejšnjim letom). Koordinacijo tekmovanja je na evropski ravni poleg EURostat-a tudi tokrat izvajal španski statistični urad (INE). Na 7. Evropske statistične igre se je prijavilo 469 ekip oziroma 1.189 dijakov iz 54 srednjih šol, ki so tekmovali pod mentorstvom 83 učiteljev. V primerjavi s prejšnjim letom se je na tekmovanje prijavilo 4 % manj dijakov, število mentorjev je ostalo enako, število sodelujočih šol pa se je zmanjšalo za tri šole. Šolski del tekmovanja je uspešno zaključilo 342 ekip, od teh se jih je 94 uvrstilo v nadaljevanje. Rezultate državne ravni smo objavili 28. marca 2024, ko so bili znani tudi zmagovalci državne ravni in ekipe, ki so se uvrstile v evropski finale. Za najboljše tri ekipe iz vsake kategorije smo 24. aprila 2024 organizirali podelitev nagrad in priznanj. Po končanem nacionalnem delu tekmovanja smo med udeleženci izvedli tudi anketo o zadovoljstvu (rezultati so predstavljeni v prilogi). Evropski del tekmovanja se je zaključil 6. junija 2024, tudi tokrat z uvrstitvijo ene od ekip iz Slovenije med prvih pet. To je uspelo ekipi ZENIT z Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer, ki je v kategoriji mlajših dijakov zasedla peto mesto. Izvedba projekta je skoraj v celoti potekala po predvidenem časovnem načrtu in v planiranem obsegu. Do manjšega časovnega odstopanja je prišlo pri izvedbi šolskega dela tekmovanja, ki smo ga morali za dva dni prekiniti in kasneje tudi podaljšati. Vzrok za prekinitve je bila začasna nedostopnost aplikacije za reševanje spletnih testov. Delovanje aplikacije so onemogočili španski koordinatorji tekmovanja, ker so v tem času izvedli vzdrževalna dela na svojih strežnikih. Do spremembe je prišlo tudi pri načrtih o video produkciji za namene širjenja statistične pismenosti in promociji. Na razpis za zaposlitev grafičnega oblikovalca za določen čas (9 mesecev) se namreč ni javil ustrezen kandidat, tako da te naloge nismo mogli realizirati. Za dve aktivnosti smo morali uporabiti druge načine izvedbe od načrtovanih; e-obveščanje učiteljev o tekmovanju smo namesto z e-mail marketing orodjem izvedli po klasični e-pošti, orodje za kviz, v katerem smo želeli objaviti naloge iz tekmovanja, pa smo nadomestili z orodjem, ki ga uporabljamo za izvedbo anket (1Ka). Obe orodji sta bili v tem času še v postopkih pregleda ustreznosti za uporabo v državni upravi. Ministrstvo za digitalno transformacijo je medtem za uporabo izbranega e-mail marketing orodja SqualoMail že prilagodilo infrastrukturo, tako da ga državni organi že lahko uporabljamo. Realizirani stroški niso preseglj načrtovanega obsega.

1522-23-0013 - Modernizacija kmetijskih statistik

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Ker je konec leta 2022 stopila v veljavo nova Uredba EU 2022/2379 o statistiki kmetijskih vložkov in proizvodnje (SAIO) za vse države članice, želi SURS pravočasno implementirati določene metodološke spremembe, izboljšave in tehnične posodobitve nekaterih raziskovanj s finančno podporo grant projekta. S podporo tega projekta bomo tako prilagodili metodologijo in izboljšali kakovost in postopke pri dveh raziskovanjih, Proizvodnja živilskih proizvodov in Bilance proizvodnje in potrošnje oljnic. V okviru projekta bomo lahko okrepili tudi metodološko-tehnično pomoč (na podlagi nove zaposlitve za določen čas) in izkoristili morebitne študijske obiske (pregledi dobrih praks) za izboljšanje projektnih rešitev. Glavni rezultati uspešno izvedenega projekta bodo: prilagojena metodologija Bilanc

proizvodnje in potrošnje oljnic na SAIO zahteve, implementirano izboljšano tehnično okolje, optimizirani postopki in dopolnjena vsebina raziskovanja Proizvodnja živilskih proizvodov. Predvideno je pogodbeno sodelovanje z zunanjim izvajalcem, ki bo prilagodil metodologijo Bilanc proizvodnje in potrošnje oljnic ter udeležba na študijskem obisku pri eni od članic EU.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt se je 31. 12. 2024 zaključil. V skladu s pogodbo smo uspešno zaključili digitalizacijo in tehnično optimizacijo statističnega raziskovanja o proizvodnji živil (WP1) ter sodelovanje s Kmetijskim inštitutom Slovenije (KIS) pri prilagoditvi metodologije pridelkov metodologiji SAIO (WP2). Od junija do začetka septembra 2023 smo izvedli interno testiranje našega e-vprašalnika s strokovnjaki na SURS-u in z nekaj izbranimi podjetji. Ta faza nam je omogočila optimizacijo e-vprašalnika in dokončanje njegove zasnove. Po potrditvi e-vprašalnika smo začeli s pripravo smernic za razvoj baze in postopkov za polnjenje baze z zbranimi podatki. Hkrati smo začeli s pripravo postopkov za polavtomatsko obdelavo in združevanje podatkov v skladu s standardiziranimi postopki, ki jih izvajamo na SURS-u. Strukturo baze podatkov smo prilagodili novemu podatkovnemu okvirju in do začetka januarja 2024 uspešno implementirali prenovljene postopke zbiranja podatkov v naši mesečni raziskavi o proizvodnji hrane (IND-15/M). Skozi leto 2024 smo spremljali napredek novega procesa zbiranja podatkov in postopoma reševali vse manjše težave, ki so se pojavile, s čimer smo zagotovili nemoten prehod. V zvezi z aktivnostmi v okviru WP2 je Kmetijski inštitut Slovenije skladno s časovnico začel prilagajati koledarske bilance v tržne bilance. Prilagoditev zajetja predelanih proizvodov iz oljnic v zunanjetrgovinskem prometu in proizvodnji živil ni bila potrebna, ker so bili že usklajeni z metodologijo EU, zato so se usmerili v bilanco izbranih vrst žit. Po temeljitem pregledu in analizi metodologije SAIO smo ugotovili, da bi bilo koristno izvesti študijski obisk v državi članici. Odločili smo se za izvedbo študijskega obiska v Avstriji (Statistics Austria), ki je potekal od 5. do 7. 6. 2024.

1522-23-0014 - Raziskovanje "EU-SILC" - Modul 2024

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Namen projekta je izvedba ad hoc modula 2024 z več vsebinami, od tega je ena vključena v grant "Dostop do storitev" v skladu z delegirano uredbo Komisije (EU 2022/2498 z dne 9. decembra 2022 in v skladu z izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2019/2042 z dne 16. december 2019. V okviru projekta bomo izvedeli pripravo vprašalnika, zbiranje podatkov, statistično urejanje podatkov in diseminacijo podatkov. Vsi ti procesi bodo potekali skupaj z rednim raziskovanjem SILC. V projekt je vključeno tudi kognitivno testiranje za ad hoc modul 2025. Osnovni cilj projekta je pridobitev in objava podatkov o dostopnosti do storitev (izobraževanje, otroško varstvo, javni transport, dolgotrajna oskrba). Zbiranje podatkov bomo izvajali v začetku leta 2024. Po končanem procesu zbiranja podatkov, bo sledila obdelava zbranih podatkov. Končni cilj je posredovanje podatkov na EURostat ter diseminacija podatkov na spletni strani SURS. Kognitivno testiranje v okviru tega granta bomo izvedli za ad hoc modul 2025, ko bo tema energija in okolje. Drugi cilj je priprava novega sistema uteževanja, ki bi boljše predstavljal populacijo Slovenije in njihove dohodke. Izvedbo prenove sistema uteževanja bo izvedel zunanji ekspert. K temu cilju je potrebno dodati še poenostavitev zbiranja podatkov za sestavo gospodinjstev mreže sorodstvenih odnosov, kjer bomo preučili možnost, ali to lahko skrčimo iz štirih vprašanj za vsako osebo na eno vprašanje. S tem bi precej razbremenili tako anketarje kot anketirane osebe. Zaradi težav pri zbiranju podatkov na terenu, bomo preučiti tudi možnost zbiranja podatkov preko spleta (t.i. CAWI način zbiranja). V okviru tega je predvidena udeležba na tečaju za različne načine anketiranja.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt vključuje dva cilja, ki sta namenjena zagotavljanju podatkov, predpisanih z uredbo 2019/1700 in izvedbenimi uredbami za priložnostne module 2024 in 2025. V okviru prvega cilja izvedba priložnostnega modula 2024 na temo "Dostopnost storitev" smo konec junija 2024 zaključili zbiranje podatkov na terenu. Zbiranje podatkov na terenu je potekalo v skladu z načrtovanim. Po končanem zbiranju podatkov smo začeli z obdelavo podatkov. Od oktobra naprej je potekala kontrola in statistično urejanje podatkov. Rok za posredovanje začasnih mikropodatkov na EURostat je bil 31. 12. 2024. Predvidevali smo, da bomo dodatne preglede podatkov izvedli tudi še januarja 2025. V februarju 2025 je načrtovana prva objava podatkov, objave vsebin priložnostnega modula pa so predvidene od marca do maja 2025. V okviru prvega cilja smo izvedli tudi kognitivno testiranje za priložnostni modul 2025 na temo "Energija in okolje". O kognitivnem testiranju smo pripravili poročilo, ki smo ga konec leta 2024 posredovali EURostatu. V okviru drugega cilja smo z javnim naročilom izbrali strokovnjaka za izvedbo metodoloških zadev. Do sedaj je pripravil postopke za uteževanje podatkov ter uskladił uteži s podatki iz celotne populacije. Pripravljen je bil tudi že postopek za računanje sorodstvenih odnosov v gospodinjstvu - postopek izračuna izpeljanih spremenljivk. SURS se je jeseni 2024 udeležil ESTP tečaja o kombiniranih/mešanih načinih zbiranja podatkov. Načrtovana zaposlitev vsebinskega metodologa za določen čas se ni izvedla, kajti na javne razpise za to delo se ni prijavila nobena ustrežna oseba.

1522-23-0015 - Trg dela - modul 2024 in testiranje ICSE-18

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Namen akcije v okviru prvega delovnega paketa (WP1) je zapolniti vrzel v podatkih o mladih na trgu dela, njihovem izobraževanju in morebitnih opustitvah izobraževanja. Tematika o mladih na trgu dela je zajeta v več zakonodajnih aktih Evropske unije, saj so kakovostni podatki ključni za odločevalce in oblikovalce politik na tem področju. Namen preostalih akcij, ki so zajete v drugem delovnem paketu (WP2) je tehnično izboljšanje zbiranja podatkov tako z boljšo usposobljenostjo anketarjev kot tudi s celovito tehnično rešitvijo za učinkovito zbiranje podatkov in upravljanje z zbiranjem. Na drugi strani pa je poleg tehničnih izboljšav predvidena tudi vsebinska nadgradnja z avtomatiziranim kodiranjem poklicev in dejavnosti ter testiranjem vprašanj za vpeljavo nove klasifikacije zaposlitvenih statusov (ICSE-18), ki je bila sprejeta na 20. mednarodni konferenci za statistiko dela leta 2018 v organizaciji Mednarodne organizacije dela (ILO). Glavni cilj prve akcije projekta (WP1) je zbrati mednarodno primerljive podatke o mladih na trgu dela v skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/2447 in Izvedbeno uredbo (EU) 2022/2312 ter s tem povezanimi usmeritvami, ki jih je podal EURostat. V sklopu WP2 se bodo izvajale štiri akcije, katerih cilj je nadaljnji razvoj in izboljšavo raziskovanja Aktivno in neaktivno prebivalstvo. Glavni cilj prve akcije je nadgraditi šifriranje zbranih opisov poklicev in dejavnosti v standardne klasifikacije poklicev (SKP) in dejavnosti (SKD). Trenutno se šifriranje delno izvaja s povezovanjem z administrativnimi podatki, delno pa se izvaja ročno. Z aktivnostmi te akcije bomo razvili rešitev za avtomatsko kodiranje vseh poklicev in dejavnosti, zbranih v anketi. V sklopu prve akcije je predvideno tudi izboljšanje vprašanj, povezanih s šifranti izobrazbe, saj so trenutni šifranti neprimerni za spletno zbiranje podatkov. Cilj drugega dela akcije je izbor in implementacija primerne šifranta o izobrazbi (za raven in področje dosežene izobrazbe) v splet

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

V okviru WP1 je potekalo terensko zbiranje podatkov skozi vse leto 2024. Pripravljena so bila navodila in programska rešitev za polnjenje baze, zbrane pa so bile že podatki do 3. četrtertletja. Podatke smo prevzemali četrtertletno, nato je sledila njihova obdelava. Sredi marca 2025 je predvideno posredovanje urejenih mikropodatkov na EURostat, zaključek aktivnosti pa konec maja 2025 s pripravo končnega poročila. Vsi cilji so bili doseženi v predvidenem roku. V okviru WP2 so potekale štiri akcije: *Avtomatsko kodiranje poklicev in dejavnosti, testiranje klasifikacije ICSE-18 in izboljšava vprašanj o*

izobrazbi: Med majem in julijem 2024 smo pripravili posodobljen šifrant izobrazbe ter izvedli spletno in kognitivno testiranje. Pilotno testiranje bo izvedeno leta 2025. *Testiranje dopolnilnih vprašanj za klasifikacijo ICSE-18:* Metodologija je bila preučena, pripravljen je bil vprašalnik, vendar pilotnega testiranja nismo izvedli zaradi drugih prioritet. Izvedbo smo prestavili na leto 2025. Zamuda ni vplivala na ključne mejnike projekta. *Izboljšanje kakovosti anketiranja z dodatnimi pripomočki za anketarje:* Kartice so anketarji uporabljali v letu 2024, pred začetkom anketiranja za leto 2025 bodo prejeli nove. Cilji te akcije so bili doseženi. *Nadgradnja sistema za anketiranje ANP:* Marca 2024 smo prevzeli prve nadgradnje sistema IS-OSA, septembra pa zaključili še drugi del nadgradenj. V decembru 2024 smo pripravili vmesno poročilo, zaključek aktivnosti in končno poročilo pa sta predvidena za december 2025. Vse aktivnosti so potekale v skladu s časovnico.

1522-23-0016 - Zbiranje podatkov o pariteti kupne moči 2024

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Projekt "Paritete kupne moči" (PKM) je mednarodno statistično raziskovanje, ki ga skupaj izvajajo statistični uradi sodelujočih držav, EURostat in OECD. V njem sodeluje večina evropskih držav, vodi pa ga EURostat. Ta skupaj s pogodbenimi izvajalci pripravlja in usklajuje raziskovanje ter izračunava rezultate za evropske države. Trenutno je v EURostatovo raziskovanje vključenih 36 evropskih držav. Sodelujoče države so za izvedbo raziskovanj sofinancirane v višini 70 odstotkov upravičenih sredstev projekta. Pri izvajanju nalog projekta sodelujoči statistični uradi sledijo Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES), št. 1445/2007, z dne 11. decembra 2007, o določitvi skupnih pravil za zagotavljanje osnovnih informacij o paritetah kupne moči ter za njihovo izračunavanje in diseminacijo, ter metodološkemu priročniku o PKM in navodilih, ki jih posreduje EURostat. Statistična raziskovanja za potrebe izračuna paritet kupne moči (statistična raziskovanja PKM) v Sloveniji organizira in izvaja Statistični urad Republike Slovenije (SURS). Slovenija v programu PKM sodeluje že od zgodnjih 90-ih let, natančneje od leta 1993/94, ko se je pridružila EURostat-OECD-jevemu programu za mednarodno primerjavo cen in v njem sodeluje brez prekinitev, vse do danes. Namen projekta je izračun podatkov o bruto domačem proizvodu (BDP) na prebivalca v standardih kupne moči (SKM) in relativnih ravneh cen. Je prikaz mednarodno primerljivih podatkov o bruto domačih proizvodih na prebivalca in podatkov o dejanski individualni potrošnji na prebivalca ter mednarodna primerjava ravni cen in cenovne konvergence. Podatke za izračun PKM in BDP v SKM zagotavljajo statistični uradi sodelujočih držav. Letno morajo ti zagotoviti: cene za več kot tisoč različnih vrst proizvodov in storitev; te je treba izbrati tako, da predstavljajo celotno košarico proizvodov in storitev potrošnje BDP-ja (proizvode in storitve za končno potrošnjo gospodinjstev, investicijske proizvode, storitve države); podatek o BDP v naciona

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Vse ključne aktivnosti, določene v grantu, so bile izpeljane v skladu s časovnico in cilji. V prvi polovici leta 2024 je potekal popis cen za raziskovanje "E24-1 Hrana, pijača in tobak", pri katerem ni bilo težav ali odstopanj. V drugi polovici leta se je zaključil popis cen za raziskovanje "E24-2 Osebni izgled", ki je prav tako potekal brez težav in v skladu z načrtovano časovnico. Poleg omenjenih ključnih raziskovanj so bile opravljene vse aktivnosti, vezane na naslednja raziskovanja: "E23-2 Pohištvo in zdravstvo", "E25-1 Hiša in vrt", "E25-2 Transport, restavracije in hoteli", "Najemnine", "Gradbeništvo 2023", "Gradbeništvo 2024", "Stroji in oprema 2023", "Stroji in oprema 2025", "Zdravstvo 2023, 2022, 2021", "Indeks cen življenjskih potrebščin 2023", "Plače 2023, 2022, 2021", "Stanovanjske najemnine 2023, 2022, 2021", "Izdatkovna struktura BDP, napitnine in neodbitni DDV 2023, 2022, 2021", "Izobraževanje" in "Energetika". Pri raziskovanju "Gradbeništvo", ki ga je opravil zunanji izvajalec, ni bilo odstopanj ali težav, saj je delo opravil v skladu s pogodbo in EURostatovim načrtom. Prav tako so bili posodobljeni viri in metode, uporabljeni pri izvajanju statističnih raziskovanj PKM (dokument Inventory). V povezavi z omenjenimi raziskovanji se je SURS udeležil rednih delovnih sestankov

skupine držav Evropskega programa primerjave. Prvi sestanek v letu 2024 je bil marca v Lizboni, drugi pa septembra prek videokonference. Namesto predvidene zaposlitve za določen čas sta bila najeta dva študenta. Prvi študent je opravljal delo od aprila do julija, drugi pa od septembra dalje. Pri izvedbi projekta ni bilo drugih odstopanj.

1522-24-0003 - Pravočasnejša, ustreznjša in bolj integrirana EPS

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Prijavili smo se na tri različne delovne pakete s področja poslovnih statistik. Razvoj hitrih ocen za STS kazalnike (1): Že nekaj časa se pojavlja vse večja potreba po kratkoročnih poslovnih kazalnikih v čim krajšem času. Z obstoječim sistemom zbiranja podatkov na terenu, to ni mogoče doseči, zato moramo poiskati alternativne vire, ki nam bojo omogočili hitre ocene v najkrajšem možnem času. Cilj aktivnosti je prepoznavanje novih podatkovnih virov za izračun kratkoročnih kazalnikov in ugotovitev, ali jih je mogoče uporabiti za izračun. Končni cilj je možnost zamenjave terensko zbranih podatkov z novimi viri podatkov in objavljanje pravočasnejše statistike. Izboljšanje proizvodnih procesov evropskih poslovnih statistik - mesečno raziskovanje s področja industrije (2): Mesečno raziskovanje s področja industrije je eno najbolj zahtevnih mesečnih raziskovanj, saj je vzorec precej velik, kar pomeni, da je raziskovanje časovno in finančno zahtevno tako za same poročevalske enote kot za urad. V grantu želimo preveriti ali lahko za manjše enote uporabimo administrativne vire: DDV podatke, podatke iz raziskovanj o zunanji trgovini in raziskovanja POSL-P/ČL. Namen aktivnosti je iskanje novih, administrativnih podatkovnih virov, ki bi nadomestili terensko zbrane podatke, predvsem za manjše poročevalske enote. Končni cilj je možnost razbremenitve poročevalskih enot in statističnega urada za mesečno industrijsko raziskovanje. Izboljšanje proizvodnih procesov evropskih poslovnih statistik - e-obveščanje (3): SURS trenutno uporablja posebno aplikacijo za pošiljanje obvestil svojim poročevalskim enotam po elektronski pošti s področja poslovnih statistik. Ta aplikacija je precej stara in je bila večkrat posodobljena. Cilj aktivnosti je analiza zahtev, priprava navodil in razvoj nove rešitve za pošiljanje e-poštnih obvestil v sistemu eSTAT. Rešitev za pošiljanje e-obvestil je ključni del celotne komunikacije s poročevalskimi enotami in je še posebej pomembna pri kratkoročnih raziskov

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

V okviru delovnega projekta 3 se pripravlja nov modul za razpošiljanje obvestil iz informacijske rešitve za upravljanje zbiranja podatkov od poslovnih subjektov – eSTAT. SURS je aprila 2024 po načrtu zaključil z definicijo zahtev za razpošiljanje obvestil iz informacijske rešitve eSTAT. Od takrat smo čakali na izdelavo sistema, ki ga je pripravljala zunanji izvajalec. Čeprav je SURS uspešno zaključil definiranje zahtev za ta modul aprila 2024, se je začetek razvoja zamaknil. Do zamude je prišlo zaradi preobremenjenosti zunanjega izvajalca, ki je dal prednost dokončanju drugih ključnih modulov znotraj sistema eSTAT. Ti moduli so predpogoj za razvoj našega modula za obvestila. Ta odvisnost je bila vnaprej predvidena, zato smo za razvoj predvideli 12-mesečno obdobje, pri čemer smo upoštevali možnost zamud. Vendar pa se je napredek pri drugih modulih zavlekel še bolj, kot smo sprva pričakovali, kar je premaknilo začetek razvoja našega modula na začetek leta 2025. Glede na kritično naravo drugih posodobitev sistema in njihovo odvisnost od dokončanja našega modula smo EURostatu predlagali podaljšanje projekta za tri mesece.

1522-24-0004 - Registri in MNEji v poslovnih statistikah

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Namen projekta profiliranje večnacionalnih skupin podjetij je povečati kakovost nacionalnega statističnega poslovnega registra in prispevati h kakovostnejšemu evropskemu registru skupin podjetij. Z evropskim profiliranjem skupin podjetij z državo nadzora v Sloveniji se bo povečala kakovost podatkov o velikih in najpomembnejših večnacionalnih skupinah podjetij in posledično kakovost poslovnih statistik. S projektom se bo tudi vpeljalo v sistem statističnega poslovnega registra (SBR)

ново Standardno klasifikacijo dejavnosti (SKD), ki temelji na novi evropski klasifikaciji dejavnosti NACE Rev.2.1.V okviru projekta bomo evropsko profilirali eno večnacionalno skupino podjetij z nadzorom v Sloveniji v skladu s programom za evropsko profiliranje in partnersko profilirali nacionalne enote v 20ih skupinah podjetij za leto 2023. Rezultate evropskega profiliranja bomo vnesli v EURostatovo aplikacijo IPT. Pripravili bomo poročilo z informacijami o spremembah v obravnavanih skupinah v letu 2024. Cilji vpeljave nove SKD je zagotoviti dejavnost v procesu SBR za vse štiri tipe statističnih enot in pravne enote (LEU): podjetje (ENT), lokalna enota enovrstne dejavnosti (LKAU), lokalna enota (LU), enota enovrstne dejavnosti (KAU). Poleg navedenega se bo vzpostavila tudi aplikacija za prevajane dejavnosti katera bo služila implementaciji dvojnega vodenja dejavnosti (stara-nova dejavnost) za različna obdobja opazovanja enot. Za izvedbo projekta je planirana dodatna zaposlitev za določen čas v obsegu 12 mesecev.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Work Package 1: V skladu s pogodbo smo izvedli vse aktivnosti za izvedbo evropskega profiliranja dveh večnacionalnih skupin podjetij z nadzorom v Sloveniji za leto 2023. Partnersko profiliranje nacionalnih enot smo izvedli za vse skupine podjetij, ki smo jih prejeli od EURostata, tj. za štiri skupine podjetij od planiranih 20 v projektu. Pripravili smo poročilo z informacijami o spremembah v obravnavanih skupinah v letu 2024 ter končno metodološko poročilo. Udeležili smo se webinarjev, ki jih je organiziral EURostat, in zaključnega video sestanka v januarju 2025. Work Package 2: Do decembra 2024 je bila v skladu z rokovnikom na osnovi evropske klasifikacije dejavnosti NACE Rev. 2.1 pripravljena nacionalna verzija SKD 2025, ki je bila marca 2024 objavljena v Uradnem listu RS in na spletni strani SURS. Skladno z razpoložljivostjo (dodatnih) verzij EURostatovih gradiv k NACE Rev. 2.1 so se pripravili prevodi pojasnil k nacionalni klasifikaciji v slovenskem jeziku (s strani zunanega izvajalca) in dopolnitve teh za nacionalne podrazrede, povezovalne tabele med obstoječo in novo klasifikacijo, analiza prevedbe populacije enot statističnega poslovnega registra ter osnutek opisa procesov za prehod statističnega poslovnega registra na novo klasifikacijo. Na tehničnem področju se je vzpostavilo testno okolje za vzpostavitev in testiranje tehničnih procedur in baz podatkov ter za prilagoditev obstoječih programskih rešitev za zagotavljanje dvojnega vodenja po stari in novi dejavnosti ter prevedbe po novi dejavnosti za relevantna stanja registra pred letom 2025.

1522-24-0005 - Geo povezava podatkov o porabi vode in elektrike

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Statistični urad Republike Slovenije (SURS) trenutno uporablja različne viri podatkov o porabi vode in električne energije v statističnem procesu. Ti viri niso še bili temeljito raziskani in integrirani na mikro ravni. Naloga preučuje proces za integracijo različnih podatkovnih virov o porabi vode in električne energije z drugimi statističnimi in geoprostorskimi podatki. Namen projekta je preučiti razpoložljivost obstoječih podatkovnih virov, njihovo povezljivost z drugimi lokacijskimi podatki ter raziskati njihov potencial za izboljšanje in nadgradnjo uradnih statistik. Projekt si prizadeva raziskati potencial teh podatkov tudi v drugih področjih, kot so turizem, prebivalstvo, gradnja in kakovost življenja. Cilj je testno prevzeti podatke o porabi vode in električne energije iz različnih podatkovnih virov ter izvesti (prostorske) analize na podlagi katerih bo izdelana metodologija prostorske integracije. Splošni cilj projekta je vzpostaviti postopek za nadgradnjo obstoječih in ustvarjanje novih statistik o porabi vode in električne energije, pri čemer je poudarek na nižjih teritorialnih ravneh. Pri izvedbi bo kot podizvajalec sodeloval GURS, implementirana pa bo tudi IT storitev za analizo in razvoj sistemov za varno izmenjavo podatkov med različnimi deležniki. Ob koncu projekta bomo organizirali delavnico z namenom predstavitve projekta ter razprave o rezultatih projekta s ponudniki podatkov ter pridobitvijo povratnih informacij o metodologiji, analizi in izsledkih. Načrtujemo tudi dodatno zaposlitev za največ 22 mesecev in udeležbo ekspertov na sestankih v tujini.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Za namen projekta smo uspešno sklenili dogovore za prevzem podatkov z več dajalci podatkov, med katerimi so vsa podjetja za distribucijo električne energije in Vodovod-kanalizacija Celje. Po podpisu dogovorov smo prejeli in pregledali prve serije podatkov, kar omogoča začetek nadaljnjih analiz. V okviru izvedenih dejavnosti je bila podpisana tudi pogodba o sodelovanju s podizvajalcem (GURS). Na kadrovskega področju smo se, na podlagi odobritve EURostata, odločili za uporabo študentskega dela namesto zaposlovanja za določen čas, kar omogoča lažje zaposlovanje in večjo prilagodljivost. V načrtovanih dejavnostih je bil predviden tudi študijski obisk pri sorodnih institucijah v EU. Po pregledu dela ostalih evropskih uradov in korespondenci s potencialnimi gostitelji pa smo ugotovili, da želenega znanja, ki bi bilo za nas relevantno, še niso uveljavili. Zaradi tega smo ocenili, da na tej točki študijski obisk ni smiseln.

1522-24-0006 - Ankete o poslovnih tendencah in potrošnikih 24/25

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Namen raziskovanja je zbiranje informacij o trenutnem stanju glavnih ekonomskih kazalnikov ter ocen njihovega gibanja v naslednjih mesecih na področjih predelovalnih dejavnostih, trgovine na drobno, gradbeništva, storitvenih dejavnosti in med potrošniki. Raziskovanje izvajamo s poenotenim vprašalnikom, na podlagi poenotene metodologije in z enako periodiko, kakor jo izvajajo v državah članicah EU. Prednost zbiranja teh podatkov je, da so objavljeni zelo hitro, to je še pred iztekom referenčnega meseca. Cilj je izračun kazalnikov zaupanja v predelovalnih dejavnostih, trgovini na drobno, gradbeništvu, storitvenih dejavnostih, kazalnika zaupanja potrošnikov ter gospodarske klime.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Skladno z načrtom v pogodbi, raziskovanje poteka s poenotenim vprašalnikom in na podlagi poenotene metodologije. Aktivnosti iz prejšnjega obdobja se nadaljujejo. Po navodilih EK se vsak mesec do določenega roka redno pošiljajo podatki preko Edamisa.

1522-24-0007 - Organizacija konference EFGS 2024

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Evropski forum za geografijo in statistiko (EFGS) od leta 2008 organizira letne konference namenjene različnim vidikom integracije geoprostorskih in statističnih podatkov ter njihove uporabe. Prva konferenca je bila organizirana na Bledu, EFGS Steering Committee (EFGS SC) in EURostat pa predlagata, da bi se konferenca v letu 2024 ponovno odvijala v Sloveniji. Uvodni del konference vključuje visoke predstavnike državnih, EU/evropskih in globalnih institucij. Namen projekta je organizacija letne konference Evropskega foruma za geografijo in statistiko, ki združuje nacionalne statistične urade, geodetske uprave in evropske institucije s ciljem izboljšati integracijo geoprostorskih podatkov v različne procese uradne statistike. Organizacija konference je dobra priložnost za izmenjavo izkušenj in inovativnih praks s tega področja, hkrati pa bo tema in različne problematike povezane z njo predstavljena najvišjim strokovnim ter političnim odločevalcem v statističnih in geoprostorskih skupnostih. Glavni predvideni temi konference sta zeleni prehod in digitalna preobrazba; srednjeročni učinek konference bo izboljšal dostopnost, nabor in kakovost geoprostorskih statističnih podatkov s tega področja. Konferenco bo izvedel SURS v terminu od 10. - 12. 12. 2024 v protokolarnem objektu JGZ Brdo. Glavne aktivnosti organizacije dogodka: zagotovitev ustreznega konferenčnega prostora in opreme, koordinacija programskega odbora konference, vzpostavitev platform za registracijo in promocijo, podpora namestitvi, potovanju in bivanju udeležencev ter govorcev, operativna izvedba konference.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

SURS je z Geodetsko upravo RS in v sodelovanju z EURostatom ter upravnim odborom Evropskega foruma za geografijo in statistiko (EFGS) gostil letno konferenco EFGS, ki je potekala od 10. do 12. decembra 2024 v Kongresnem centru Brdo na Brdu pri Kranju. Konferenca se je udeležilo 150 oseb iz Evrope in drugih delov sveta.

1522-24-0008 - Umetna inteligenca in strojno učenje v statistiki

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Projekt je namenjen izpopolnitvi procesov z umetno inteligenco (UI) ali strojnimi učenjem (SU) v uradni statistiki na način, ki bo zagotavljal prilagojenost procesov časovnim in kakovostnim zahtevam uporabnikov. Cilj projekta je vzpostaviti enotno vhodno točko in ogrodje (t.i. One-Stop-Shop) za vse zaposlene v evropskem statističnem sistemu (ESS), preko katerih je mogoče: dostopati do skupnega okolja za uporabo in nameščanje rešitev na področju UI in SU, pridobivati znanje in pomoč pri uporabi teh orodij v splošnem in v skladu z zahtevanimi metodološkimi in implementacijskimi ogroddji, dobiti smernice o umestitvi takih procesov v lastne statistične procese in razvijati nove rešitve pri ustvarjanju uradnih statistik. V projekt je vključenih 14 članic Evropske unije, Švicarska konfederacija in Kraljevina Norveška, ki sodelujejo v 13 delovnih skupinah (Work Packages - WP). Šest od teh je podpornih in bodo implementirane za splošne procese, kot so upravljanje in koordinacija projekta, komunikacija z javnostjo, upravljanje s tehnično infrastrukturo, zbiranje in upravljanje z novimi in že obstoječimi rešitvami UI in SU, preverjanje in razvoj standardov, metodologij in implementacij ter zbiranje znanja in snovi za učenje. Sedem delovnih skupin je namenjenih raziskovanju dejanskim primerom uporabe. SURS bo s štirimi sodelavci vključen v tri podporne in tri delovne skupine. Sodelovanje v podpornih skupinah: za potrebe medsebojne komunikacije projekta bomo sodelovali v skupini za koordinacijo (WP1); sodelovali bomo v skupini za upravljanje s tehnično infrastrukturo (WP3). Naša naloga bo pomoč pri postavitvi take infrastrukture v statističnih uradih, vključno z našim; sodelovali bomo v skupini za standarde, metodologijo in implementacijska ogroddja (WP5). Naša naloga bo ustvarjanje metodološko zanesljivih procesov za urejanje z uporabo UI in/ali SU ter pregled primernosti že obstoječih rešitev. Sodelovanje v delovnih skupinah: v skupini za primer uporabe UI in SU za statistično

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Grant se trenutno nadaljuje po pričakovanjih, delovne skupine izvajajo svoje naloge in sledijo njihovem opravljanju preko rednih spletnih sestankov. Od septembra 2024 naprej se je ravno tako redno mesečno srečevala skupina voditeljev držav z voditelji delovnih skupin in samega projekta. V obdobju pogostih poletnih počitnic so ti sestanki bili sicer manj redni in tudi napredek je bil počasnejši. Delo v WP3 se izvaja po planih brez posebnosti. V delovnih skupinah WP5 in WP9 je prihajalo do večjih motenj zaradi organizacijskih težav oziroma odostnosti ključnih kadrov. Pričakujejo se zamude na projektu ter problemi pri realizaciji mejnikov. Predviden je izstop SURS-a iz delovne skupine WP5 ali pa vsaj prestop v vlogo opazovalca. Za delovno skupino se je izvedel tudi fizični sestanek na Dunaju. SURS je v decembru izstopil iz WP10. Do sedaj je sicer nekaj dela že bilo opravljenega, predstavljeni so bili projekti klasifikacije s pomočjo strojnega učenja, ki so se izvajali na SURS-u, in spisan je bil dokument, ki bo predvidoma del rezultatov skupine. Udeleževali smo se tudi rednih delovnih sestankov in izvedli ter pregledali rezultate ankete o trenutnem stanju razvoja strojnega učenja na statističnih uradih. Fizičnih sestankov ni bilo. SURS bo tudi izstopil iz vloge opazovalca v delovni skupini WP12, kjer je vodja projekta ravno tako bil edini iz SURS-a. Odstopi od delovnih paketov bodo posledično vplivali na znesek sofinanciranja, saj se bodo neporabljena sredstva prenesla na partnerja, ki bo prevzel izvedbo odstopljenih delovnih paketov.

1522-24-0009 - Razvoj statističnega sistema v BiH - Twinning

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Tesno medinstitucionalno sodelovanje je eden od mehanizmov EU za izvajanje usmerjene finančne pomoči državam in ključni instrument za razvoj usposobljenosti javne uprave držav prejemnic. Te projekte lahko - v imenu države - izvajajo le državni organi (in pooblaščen organi, ki jih Evropska komisija uvrsti na seznam pooblaščenih organov na podlagi izjave, s katero jamčijo, da izpolnjujejo predpisana merila). Pri izvajanju projektov pa lahko sodelujejo strokovnjaki, ki imajo status javnih uslužbencev in lahko dokažejo, da imajo operativne izkušnje na področjih, za katera je razpisan posamezni projekt. Država članica EU se lahko na razpis za izvajanje projekta prijavi samostojno ali kot partnerica v konzorciju z eno ali več državami članicami. V tem primeru je ena država vodilna partnerica v projektu in prevzame uradno vodenje projekta, druge države pa kot sodelujoče partnerice s svojimi strokovnjaki sodelujejo pri izvajanju dogovorjenih aktivnosti. Projekt tesnega medinstitucionalnega sodelovanja (v nadaljevanju Twinning projekt) "EU za nadaljnji razvoj statističnega sistema v BiH" je bil razpisan v okviru projektov IPA 2019 aprila 2023, v vrednosti 1.000.000 EUR. Namen projekta je povečati obseg statističnih podatkov v BiH in usklajenost s pravnim redom ter standardi EU na področju statistike s krepitvijo institucionalne zmogljivosti statističnega sistema BiH in z izboljšanjem poslovnih statistik, statistike turizma, delovne sile, informacijske družbe ter plačilne bilance. Projekt obsega naslednje komponente: 1. Poslovne statistike (s podkomponentami) 1.1.1 Statistični poslovni register 1.1.2 Strukturne poslovne statistike 1.1.3 Kratkoročne poslovne statistike 2. Statistika turizma 3. Statistika informacijske družbe 4. Statistika delovne sile 5. Statistika plačilne bilance Podrobna razdelitev dela med partnerji v konzorciju je določena z načrtom dela. SURS bo pri projektu sodeloval kot vodja komponente 2 (ključni element komponente so satelitski računi za turizem). O

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

V letu 2024 je bilo v okviru projekta opravljenih 7 misij.

1522-24-0010 - Podpora za dostop do zdravstvenih podatkov

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Uporabniki podatkov, vključno z raziskovalci, oblikovalci politik, regulatorji in inovatorji, poročajo o številnih ovirah pri čezmejni izmenjavi zdravstvenih podatkov. Te so večinoma posledica različnih pravnih razlag in praks upravljanja podatkov v Evropi. Zaradi sedanjih ovir se zdravstveni podatki bistveno premalo uporabljajo za sekundarne namene, kot so raziskave in oblikovanje politike. Posledično ta prenizka stopnja uporabe zmanjšuje koristi za vse, kot so inovacije ter razvoj učinkovitejših zdravil in zdravljenj. Projekt bo razvil infrastrukturo, razdeljeno na štiri glavne digitalne poslovne zmogljivosti: izgradnja metapodatkovnega kataloga virov zdravstvenih podatkov, izgradnja platforme za aplikacijo za dostop do podatkov, razvoj okolja za varno obdelavo in izboljšanje kakovosti podatkov in metapodatkov. Vsi ti bodo povezani z drugimi državami in ES prek čezmejnega portala, ki povezuje slovenski organ za dostop do zdravstvenih podatkov z infrastrukturo HealthData@EU, da se omogočijo čezmejni delovni tokovi za sekundarno uporabo elektronskih zdravstvenih podatkov na ravni EU. Projekt bo vodil konzorcij, ki združuje vse večje imetnike podatkov v Sloveniji. To bo omogočilo kakovostnejše izdelke, boljše izvajanje rezultatov in boljše razširjanje rezultatov projekta v raziskovalni skupnosti. Projekt bo imel kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne učinke; Kratkoročni učinek: kratkoročno bodo največje koristi imeli upravljavci podatkov, ki bodo med seboj tesno sodelovali, oblikovali kataloge metapodatkov, bolj pregledno delovali in izkoristili najboljše prakse drugih upravljavcev podatkov. Srednjeročni učinek: uspešne pilotne študije in ocena pilotov bodo večini deležnikov pojasnile vlogo EHDS v Sloveniji. Promocija projekta bo povečala tudi zanimanje za sekundarno uporabo podatkov med raziskovalci in drugimi zainteresiranimi stranmi (industrijo) v

Sloveniji. Dolgoročni učinek: uspešen projekt bo raziskovalcem in industriji odprl pot za širšo sekundarno uporabo po

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

SURS je sodeloval pri delovnih paketih številka 1, 2, 5, 6, 7 in 9. Redno smo se udeleževali mesečnih sestankov upravnega odbora projekta SI-SUD. V letu 2024 je bilo izvedenih osem sej upravnega odbora projekta. V sklopu delovnega paketa 1 smo oktobra 2024 oddali vsebinsko poročilo o projektu SI-SUD za Ministrstvo za zdravje. V sklopu delovnega paketa 2 je bilo pripravljeno razširitveno gradivo za projekt SI-SUD, ki smo ga na SURS tudi delili z raziskovalci, prijavljenimi na našo mailing listo. Dokument Komunikacijska strategija je bil zaključen, prevesti ga je bilo treba še v angleški jezik. V sklopu delovnega paketa 5 smo na SURS za NIJZ in sodelujoče partnerje v projektu SI-SUD pripravili predstavitev tehnične rešitve za dostop do podatkov na daljavo za raziskovalne namene na SURS. Partnerji projekta so pripravili seznam podatkovnih zbirk, za katere so se pripravili metapodatki. Oddan je bil osnutek zahtev, specifikacije in prototip (DAAMs), do konca novembra pa je moral biti pripravljen in oddan še izdelek DAAMs – zahteve, specifikacije in prototip. V sklopu delovnega paketa 6 so bile pripravljene končne verzije osnutka zahtev in specifikacij za metapodatkovni katalog in prototip, ki so bili oddani na portal Evropske komisije. V sklopu delovnega paketa 7 so bile v pripravi specifikacije za varno okolje za obdelavo zdravstvenih podatkov, ki so morale biti oddane do 30. novembra 2024. V sklopu delovnega paketa 9 se je pripravljala izdelek o definicijah kakovosti podatkov, ki je imel rok 31. maja 2025. Pri projektu na strani SURS niso nastali dodatni stroški, ki niso bili predvideni. Službene poti v letu 2024 s strani SURS niso bile izvedene; na spletnih sestankih se je redno srečeval upravni odbor projekta SI-SUD.

1522-24-0011 - Evropske statistične igre 2024-2025

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Statistični urad Republike Slovenije (SURS) je glavni proizvajalec in koordinator državne statistike v Sloveniji. Njegovo poslanstvo je med drugim tudi približati uradne statistične podatke različnim skupinam uporabnikov, še posebej tistim, ki se obstoja uradnih statistik in njihovega pomena slabo zavedajo (npr. splošna javnost, srednješolci, osnovnošolci). Projekt "Evropske statistične igre 2024/2025" je namenjen širjenju statistične pismenosti med dijaki in učitelji v srednjih šolah s poudarkom na pravilnem razumevanju statističnih podatkov in njihovi pravilni rabi, večanju zanimanja za statistiko in študij statistike ter za opravljanje poklica podatkovnega znanstvenika, ki dela s podatki. Za SURS je to dragocena priložnost, da med temi uporabniki izboljša prepoznavnost uradne statistike, saj udeleženci na tekmovanju pridobijo nova znanja in veščine za razumevanje in uporabo statističnih podatkov. S tem projektom bo SURS prispeval k skupnemu cilju EU za krepitev prepoznavnosti skupne evropske statistike. Glavni cilj projekta je doseči čim večje število prijav na tekmovanje (vsaj 1.300 dijakov) in zajeti čim večje število mentorjev (okoli 90) in srednjih šol (okoli 60) ter uspešno izvesti tekmovanje. Želena udeležbo si bomo prizadevali doseči z izvedbo različnih promocijskih aktivnosti: promocija tekmovanja med učitelji (e-obveščanje vseh srednjih šol in učiteljev, sodelovanje z Zavodom RS za šolstvo, Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje in interesnimi društvi učiteljev); izvedba 7 različnih spletnih seminarjev za učitelje (potencialne mentorje) in dijake (udeležence tekmovanja), delavnice za dijake na srednjih šolah; priprava raznovrstnega promocijskega materiala in izobraževalnega gradiva, ki bo namenjen širjenju informacij o tekmovanju, npr. dva promocijska videa, knjižna kazalka, rokovnik za učitelje in ravnatelje, preglednice za matematiko (prejme cela generacija dijakov 1. letnika srednjih šol), izobraževalni videi na družbenih omrežjih, gradivo za tekmova

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Med 1. julijem in 18. novembrom 2024 smo izvedli različne promocijske aktivnosti, pripravili razne promocijske materiale ter izvedli organizacijske in vsebinske naloge, povezane z izvedbo tekmovanja. V sklopu projekta so bile doslej realizirane vse načrtovane aktivnosti; njihovo izvedbo je koordiniral SURS, del nalog je bil izveden v sodelovanju s Statističnim društvom Slovenije. V avgustu smo za obveščanje učiteljev in šol o tekmovanju ter SURS-ovih aktivnostih za srednje šole začeli uporabljati e-poštno marketinško orodje Squalo, za katero smo sklenili celoletno naročnino. Pripravili smo tudi gradivo o tekmovanju za tiskano šolsko zloženko z izobraževalno vsebino, ki jo je v začetku šolskega leta prejelo 22.500 dijakov prvih letnikov vseh srednjih šol. Septembra smo na novo zasnovali in natisnili promocijski zvezek za učitelje (1.800 izvodov), ki smo jih razposlali na vse srednje šole, ter knjižno kazalko (15.000 izvodov), ki je bila poslana v splošne knjižnice po Sloveniji. 1. oktobra 2024 smo na spletni strani www.stat.si/igre objavili vso dokumentacijo v zvezi s tekmovanjem (razpis, pravila tekmovanja) in začeli zbirati prijave, ki so potekale do 18. novembra 2024. V tem obdobju je SURS na družbenih omrežjih (Facebook, Instagram) izvajal promocijo tekmovanja, s plačanimi objavami usmerjal informacije na ciljne skupine in jih tudi na ta način spodbujal k prijavi na tekmovanje. Dva promocijska videa, s katerima smo učitelje in dijake spodbujali k sodelovanju na tekmovanju, smo tokrat uporabili že šestič zapored ter ju posodobili z aktualnimi informacijami o letošnjem tekmovanju. Oba videa ter njuno skrajšano različico smo v času zbiranja prijav uporabili za oglaševanje na YouTube kanalu. V času zbiranja prijav je skupina članov Statističnega društva pripravila del nalog za šolsko tekmovanje, preostale naloge pa smo pripravili na SURS-u. Primere nalog z rešitvami iz preteklega tekmovanja smo v obliki gradiva za tekmovalce objavili v kviznem orodju ClassMaker. V oktobru in novembru je SURS izvedel še sklop šestih spletnih seminarjev »Statistična pismenost in 8. Evropske statistične igre« za učitelje in dijake. Za izvedbo seminarjev smo uporabili nadgrajeno različico platforme Zoom, ki omogoča udeležbo večjega števila uporabnikov (do 500). Od začetka šolskega leta je SURS za srednje šole izvajal tudi delavnice na šolah, na sedežu SURS-a in v okviru vladnega pedagoškega programa Aktivno državljanstvo, kjer je dijake seznanjal s statistično pismenostjo in tekmovanjem. Na 8. Evropske statistične igre se je prijavilo 536 ekip oziroma 1.370 dijakov iz 54 srednjih šol, ki so tekmovali pod mentorstvom 94 učiteljev. To je preseгло pričakovanja (za približno 5 %). Med 19. novembrom in 2. decembrom 2024 smo izvedli šolsko raven tekmovanja, rezultate pa objavili 9. decembra 2024. Preostale aktivnosti (izvedba državne ravni tekmovanja, evropski finale, podelitev nagrad in priznanj) bomo v skladu z načrtom izvedli v letu 2025.

1522-24-0012 - Modernizacija kmetijskih statistik 2024-2026

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Ker je konec leta 2022 stopila v veljavo nova Uredba EU 2022/2379 o statistiki kmetijskih vložkov in proizvodnje (SAIO) za vse države članice, želi SURS pravočasno implementirati določene metodološke spremembe, izboljšave in tehnične posodobitve nekaterih raziskovanj s finančno podporo grant projekta. S podporo tega projekta bomo tako prilagodili metodologijo in izboljšali kakovost in postopke ter raziskali možne nove metodologije za pripravo novih zahtev po podatkih na naslednjih področjih statističnih podatkov: upravljanje s trajnim travinjem, cene in zakupnine kmetijskih zemljišč, cene inputov v kmetijstvu ter rastlinska hranila v kmetijstvu. Projekt je razdeljen v pet delovnih sklopov, katerih aktivnosti bodo potekale v različnih obdobjih. V okviru projekta bomo lahko okrepili tudi metodološko-tehnično pomoč (na podlagi dveh novih zaposlitev za določen čas) in izkoristili sredstva za morebitne študijske obiske (pregledi dobrih praks) za izboljšanje projektnih rešitev. V okviru posameznih delovnih področij projekta načrtujemo tudi sodelovanje z zunanjimi izvajalci, ki bodo izbrani s postopki javnega naročanja. Da bi se prilagodili novim potrebam po podatkih in izboljšali kakovost določenih podatkov (uveljavitev nove uredbe o statistiki vložkov in proizvodnje v kmetijstvu - SAIO), moramo prilagoditi obstoječe metodologije, bolje izkoristiti razpoložljive vire in razviti nove

statistike. V zvezi s tem želimo s sredstvi EU pomagati pri izvedbi teh ciljev na področjih zagotavljanja statističnih podatkov o rastlinskih hranilih, trajnega travinja, cenah inputov v kmetijstvu ter cenah in zakupninah kmetijskih zemljišč. Aktivnosti bodo prispevale k izboljšavam in posodobitvi kmetijskih statistik. Predlagani projekt bo organiziran v okviru petih delovnih sklopov, ki bodo zagotavljali večjo preglednost povezanih sklopov aktivnosti.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt se je začel izvajati 1. septembra 2024 in vključuje pet delovnih paketov (WP). V letu 2024 smo določili okvirne časovnice izvajanja ter koordinatorje posameznih delovnih paketov. Prav tako smo določili načrt izvedbe predvidenih razpisov za zaposlitev za določen čas ter enega javnega naročila male vrednosti (WP5) in enega evidenčnega javnega naročila (WP4). Od začetka izvajanja projekta do konca leta 2024 so aktivnosti potekale večinoma v okviru predvidenih časovnih načrtov. Do enoinpolmesečnega odstopanja je prišlo pri začetku zaposlitve za določen čas (WP4) zaradi objektivnih okoliščin, vendar smo ustrezno zaposlitev izvedli z začetkom dela v januarju 2025. V letu 2024 smo že izvedli naslednje aktivnosti: postopek razpisa za zaposlitev za določen čas (12 mesecev) v okviru aktivnosti četrtega delovnega paketa (WP4) in z januarjem 2025 zaposlili izbranega kandidata. Prav tako smo v okviru WP4 izvedli pogovore z različnimi deležniki glede strokovnega sodelovanja pri izvajanju aktivnosti. Konec 2024 in v začetku 2025 so potekale tudi priprave na izvedbo evidenčnega javnega naročila v okviru WP4, ki bo omogočilo prilagoditve nekaterih izračunov in metodologij na zahteve nove statistične zakonodaje. V 2024 smo izvedli tudi postopek javnega naročila male vrednosti za izbiro izvajalca v okviru WP5 (preučitev možnosti ocenjevanja podrobnih podatkov o porabi rastlinskih hranil iz mineralnih gnojil z uporabo modela), vendar vse kaže, da bo treba javno naročilo ponoviti. Potekale so tudi priprave na razpis za zaposlitev za določen čas (dve leti) v okviru aktivnosti delovnih paketov WP2 in WP3. Ta razpis je bil objavljen februarja 2025. V okviru WP3 so jeseni 2024 potekale aktivnosti preučevanja novih metodoloških zahtev na področju statistike kmetijskih inputnih cen.

1522-24-0013 - Implementacija ANP modula 2025

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Projekt vsebuje en delovni paket (WP), znotraj katerega se bo izvajala akcija implementacije modula 2025. Namen akcije je zapolniti vrzel v podatkih o usklajevanju poklicnega in družinskega življenja. Slednja tematika je zajeta v več zakonodajnih aktih Evropske unije, saj so kakovostni in primerljivi podatki med državami članicami EU ključni za odločevalce in oblikovalce politik na tem področju. Glavni cilj je izbrati mednarodno primerljive podatke o usklajevanju poklicnega in družinskega življenja v skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/2447 in Izvedbeno uredbo (EU) 2022/2312 ter s tem povezanimi usmeritvami, ki jih je podal EURostat. Za doseg tega cilja so planirane naslednje aktivnosti projekta: preučevanje metodologije, oblikovanje in kognitivno testiranje vprašalnika, vzorčenje, priprava na terensko delo (usposabljanje anketarjev) in izvedba terenskega dela, priprava podatkov, priprava pravil urejanja in imputacije, statistično urejanje podatkov, analiza podatkov, objava podatkov in priprava končnega poročila o kakovosti. Uspešnost doseganja ciljev se bo merila s pravočasnostjo in kakovostjo zbranih podatkov. Za namen izvedbe projekta smo planirali stroške anketiranja, kognitivnega testiranja in dodatne zaposlitve za določen čas.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Omenjeni projekt se je začel izvajati v avgustu 2024. Preučili smo metodološka pojasnila, spremenljivke in vprašanja, povezana s priložnostnim modulom. Pripravljen je bil vprašalnik in izvedeno kognitivno testiranje. Glede na rezultate kognitivnega testiranja smo vprašalnik dopolnili in popravili tam, kjer se je izkazalo, da je to potrebno. Vprašalnik smo sprogramirali v programu Blaise

in ga priključili na konec rednega ANP vprašalnika. V decembru 2024 je bilo predvideno usposabljanje anketarjev, kjer jim je bila podrobno predstavljena metodologija novega priložnostnega modula. Pripravljeno je bilo tudi vmesno poročilo, ki smo ga do roka (konec decembra 2024) posredovali EURostatu. Zbiranje podatkov bo potekalo celo leto 2025, v vseh četrletjih prvega vala. Podatke bomo sproti prevzemali in urejali.

1522-24-0014 - Zbiranje podatkov o pariteti kupne moči 2025

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Projekt "Paritete kupne moči" (PKM) je mednarodno statistično raziskovanje, ki ga skupaj izvajajo statistični uradi sodelujočih držav, EURostat in OECD. V njem sodeluje večina evropskih držav, vodi pa ga EURostat. Ta skupaj s pogodbenimi izvajalci pripravlja in usklajuje raziskovanje ter izračunava rezultate za evropske države. Trenutno je v EURostatovo raziskovanje vključenih 36 evropskih držav. Te države so: države članice Evropske unije (27 držav), države članice EFTE (Norveška, Švica, Islandija) in države kandidatke za članstvo v Evropski uniji (Turčija, Črna gora, Srbija, Severna Makedonija, Albanija, Bosna in Hercegovina). To raziskovanje imenujemo tudi EUROpean Comparison Programme - ECP. Sodelujoče države so za izvedbo raziskovanj sofinancirane v višini 70 odstotkov upravičenih sredstev projekta. Pri izvajanju nalog projekta sodelujoči statistični uradi sledijo Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES), št. 1445/2007, z dne 11. decembra 2007, o določitvi skupnih pravil za zagotavljanje osnovnih informacij o paritetah kupne moči ter za njihovo izračunavanje in diseminacijo, ter metodološkemu priročniku o PKM in navodilih, ki jih posreduje EURostat. Statistična raziskovanja za potrebe izračuna paritet kupne moči (statistična raziskovanja PKM) v Sloveniji organizira in izvaja Statistični urad Republike Slovenije (SURS). Slovenija v programu PKM sodeluje že od zgodnjih 90-ih let, natančneje od leta 1993/94, ko se je pridružila EURostat-OECD-jevemu programu za mednarodno primerjavo cen in v njem sodeluje brez prekinitev, vse do danes. Skupina PKM izvaja vse naloge, ki se nanašajo na statistična raziskovanja PKM, razen zbiranja podatkov o cenah za standardne gradbene objekte v okviru raziskovanja "Gradbeništvo". Omenjeno statistično raziskovanje izvaja zunanji izvajalec - ekspert, saj gre za zelo specifično področje in so za pridobitev podatkov o cenah na tem področju potrebna znanja, ki jih skupina PKM nima. Namen projekta je izračun podatkov o bruto domačem proizvodu (BDP) na prebivalca v standardih kupne moči (SKM) in relativnih ravneh cen. Je prikaz mednarodno primerljivih podatkov o bruto domačih proizvodih na prebivalca in podatkov o dejanski individualni potrošnji na prebivalca ter mednarodna primerjava ravni cen in cenovne konvergence. Podatke za izračun PKM in BDP v SKM zagotavljajo statistični uradi sodelujočih držav. Za namen izvedbe projekta smo planirali stroške zunanjega izvajalca, službenih poti in dodatne zaposlitve za določen čas.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt se je 1.11.2024 šele začel izvajati. Izpeljali smo postopek JN za izdelavo elaborata "Informativne cene za potrebe raziskave Paritete kupne moči (PKM) - cene gradbenih objektov".

1522-11-S003 - Infrastruktura SURS

Opis skupine projektov

Infrastruktura SURS - zagotavljanje delovanja informacijskega sistema.

Vir	SP2024	VPL2024	VPT2024	RE-NRP2024	Ind(RE/SP)	Ind(RE/VP)
PV - Proračunski viri	487.791,00	674.579,70	674.579,70	579.757,10	118,85	85,94

Neposredni učinki

C0108 - Vzdrževanje osnovnih sredstev in informacijsko-tehnološke podpore za statistične procese

Prispeva k rezultatu: C2188 - 100% izvedba rednih statističnih raziskovanj

Opis neposrednega učinka

Cilj je zagotavljanje infrastrukture in tehnologije ter informacijskih rešitev in storitev za izvajanje poslovnega statističnega procesa. SURS bo s ciljem tekočega zagotavljanje visoke razpoložljivosti in hitre odzivnosti potrebne informacijske infrastrukture ter tehnologije v podporo učinkoviti informatizaciji in kakovostnemu izvajanju celotnega statističnega procesa sledil naslednjim projektnim ciljem: - učinkovitemu razvoju in uvajanju mednarodno primerljivih, modularnih in procesno orientiranih informacijskih rešitev; - zagotavljanju optimalne informacijske infrastrukture ter tehnologije v skladu s potrebami in tehnološkimi trendi po principu koristi/stroški; - pospešenemu uvajanju elektronskega poročanja, vključno s ponudbo spletnega poročanja (CAWI); - standardizaciji procesov, postopkov in vhodnih baz podatkov; - razvoju podatkovnih skladišč; - uporabi odprtokodnih orodij in rešitev; - podpori novim diseminacijskim kanalom komuniciranja z uporabniki. Pri tem bo stalno zagotavljal kompetenten in profesionalen razvoj in podporo pri delovanju informacijskih rešitev skozi njihov celoten življenjski cikel s ciljem maksimalnega zadovoljstva notranjih in zunanjih uporabnikov celotnega informacijskega sistema in storitev SURS.

Obrazložitev doseganja neposrednega učinka

Cilj je zagotavljanje infrastrukture in tehnologije ter informacijskih rešitev in storitev za izvajanje poslovnega statističnega procesa. SURS bo s ciljem tekočega zagotavljanje visoke razpoložljivosti in hitre odzivnosti potrebne informacijske infrastrukture ter tehnologije v podporo učinkoviti informatizaciji in kakovostnemu izvajanju celotnega statističnega procesa sledil naslednjim projektnim ciljem: - učinkovitemu razvoju in uvajanju mednarodno primerljivih, modularnih in procesno orientiranih informacijskih rešitev; - zagotavljanju optimalne informacijske infrastrukture ter tehnologije v skladu s potrebami in tehnološkimi trendi po principu koristi/stroški; - pospešenemu uvajanju elektronskega poročanja, vključno s ponudbo spletnega poročanja (CAWI); - standardizaciji procesov, postopkov in vhodnih baz podatkov; - razvoju podatkovnih skladišč; - uporabi odprto kodnih orodij in rešitev; - podpori novim diseminacijskim kanalom komuniciranja z uporabniki. Pri tem bo stalno zagotavljal kompetenten in profesionalen razvoj in podporo pri delovanju informacijskih rešitev skozi njihov celoten življenjski cikel s ciljem maksimalnega zadovoljstva notranjih in zunanjih uporabnikov celotnega informacijskega sistema in storitev SURS.

Obrazložitev prispevka k nadrejenemu cilju (rezultatu)

Ministrstvo za digitalno preobrazbo (MDP) je upravljalec skupne informacijsko komunikacijske infrastrukture, vendar je določena specifična informacijska arhitektura, še od časa projekta Reorganizacije državne informatike na Ministrstvo za javno upravo, ostala na SURS. S ciljem optimizacije in učinkovitejšega poslovanja in s tem izvajanja statistične produkcije, SURS nadgrajuje in posodablja informacijsko-tehnološko podporo statističnim procesom. V letu 2024 je SURS na področju arhitekture informacijskih rešitev izvajal intenzivne aktivnosti povezane z zagotavljanjem delovanja in nadgradnje podatkovnega centra SURS in LAN omrežja. Izvedene so bile obsežne tehnične preнове raziskovanj in obstoječih podatkovnih baz, vpeljane so bile tehnološke rešitve na različnih statističnih področjih. Nadaljeval je z upravljanjem in izboljševanjem informacijske varnosti podatkov. Na področju zbiranja je bila izvedena celovito tehnično prenova sistemov za zbiranje podatkov za osebe, gospodinjstva in kmetijska gospodarstva ter poslovne subjekte. Nadaljevalo se je uvajanjem e-poročanja pri poslovnih subjektih in spletnega anketiranja za osebe in gospodinjstva. SURS je še naprej krepil sodelovanje z dajalci podatkov in uspešno vključeval nove podatkovne vire v pripravo statistik.

Posodobljena je bila podatkovna baza SiStat z vrsto novih funkcij za učinkovitejše iskanje in izboljšano uporabniško izkušnjo, hkrati pa z večjo dostopnostjo baze vsem skupinam uporabnikov. Objavljeno je bilo interaktivno orodje Dnevni turistični utrip Slovenije, ki s tridnevnim zamikom prikazuje število turistov in njihove prenočitve po izbranih občinah, statističnih regijah itd. Posodobljena in prenovljena je bila aplikacija Prebivalstvena piramida. Nadaljevalo se je z vpeljevanjem aplikacije STATMIK (Statistični metapodatki in kazalniki kakovosti) v redno delo. Pripravljene so bile smernice za uporabo generativne umetne inteligence. SURS čaka še vsebinska in tehnološka prenova storitvenih spletnih strani in aplikacij SURS.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. Leto	Izh. Vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I06099 - Zanesljivost delovanja informacijskega sistema v okviru poslovnega časa		%	2009	99,23	2018	99,45	99,45
					2019	99,45	99,99
					2020	99,45	99,64
					2021	99,45	99,62
					2022	99,45	99,75
					2023	99,45	99,75
					2024	99,45	99,26

Obrazložitev dosežene vrednosti

I06099 - Zanesljivost delovanja informacijskega sistema v okviru poslovnega časa

V letu 2024 je bila zaznana ena prekinitvev delovanja informacijskega sistema v okviru poslovnega časa, v skupnem obsegu 12 ur. Prekinitvev je bila posledica tehničnih težav pri nadgradnji omrežja HKOM in zlonamerne napada na spletne strežnike urada (državne uprave).

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I06099 - Zanesljivost delovanja informacijskega sistema v okviru poslovnega časa	Z rednim vzdrževanjem in po potrebi zamenjavo stare in neuporabne strojne in programske IT opreme je zagotovljeno nemoteno delovanje SURS-a. Le z delujočo strojno in programsko opremo je možno, da informacijski sistem na SURS-u deluje, kar pa je tudi predpogoj za doseganje cilja pravočasnega in kakovostnega izpolnjevanja vseh nalog SURS-a, ki so predvidene v Letnem programu statističnih raziskovanj.

Obrazložitev projektov

1522-18-0016 - Dodelitev služnostne pravice na zemljiščih

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

REPUBLIKA SLOVENIJA, Gregorčičeva ulica 20, 1000 Ljubljana, Matična št. 5854814000 izrecno in nepogojno dovoljuje, da se v zemljiški knjigi pri nepremičnini: katastrska občina 2677 PRULE parcela 43/2 (ID 4643482) in nepremičnini: katastrska občina 2677 PRULE parcela 43/4 (ID 2796443) vknjiži trajna stvarna služnost hoje in vožnje z vsemi vozili, v korist vsakokratnega lastnika nepremičnine katastrska občina 2677 PRULE parcela 43/7 (ID 3153108).

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Trajna stvarna služnost na parcelah je vknjižena. Neporabljeni namenska sredstva se prenesejo v leto 2025 z namenom pokrivanja stroškov vzdrževanja parcele.

1522-20-0009 - Informatizacija in druga OS 2022 - 2024 - SURS

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

V okviru državnega projekta Reorganizacija informatike v državni upravi, je Ministrstvo za javno upravo postalo upravljavec skupne informacijsko komunikacijske infrastrukture. Z dnem 1. 1. 2017, je vstopilo v vsa pravna razmerja, povezana z informacijsko komunikacijsko infrastrukturo, ter v zvezi s tem premoženjem prevzelo obveznosti, usklajene s Statističnim uradom Republike Slovenije. Določene investicije pa so zaradi specifičnosti delovanja ostale v upravljanju Statističnega urada RS. To vključuje nakup in razvoj specifične programske in neprogramske opreme ter nakupe strojne opreme in drugih osnovnih sredstev, ki so potrebni za nemoteno delovanje Statističnega urada RS, kot je razvidno iz načrta informatizacije.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt je namenjen nakupu in razvoju nekatere specifične programske in strojne opreme ter nekaterih osnovnih sredstev urada za nemoteno izvajanje delovnih nalog in poslanstva SURS. Opravljene so bile določene nadgradnje aplikacije Intrastat, aplikacije eStat, plačana licenčna in neličenčna programska oprema SAS, Blaise in druge licenčnine za izvajanje različnih statističnih procesov. Projekt se je v 2024 zaključil; za podoben namen je za naslednje obdobje odprt nov projekt.

1522-11-0003 - Statistična raziskovanja

Opis ukrepa

Izvajanje naslednjih strokovnih nalog: a) izvajanje rednih in razvojnih nalog državne statistike ter analiziranje statističnih podatkov in objavljenih rezultatov statističnih raziskovanj; b) izpolnjevanje mednarodnih obveznosti državne statistike skladno z EU zakonodajo, implementirano v Letni program statističnih raziskovanj (LPSR); c) zagotavljanje strokovnega znanja zaposlenih z udeležbo na mednarodnih sestankih in odborih, konferencah, seminarjih; d) tekoče vzdrževanje programske in druge opreme potrebne za nemoteno izvajanje statističnih in drugih delovnih procesov.

Vir	SP2024	VPL2024	VPT2024	RE-NRP2024	Ind(RE/SP)	Ind(RE/VP)
PV - Proračunski viri	12.590.323,00	13.125.500,11	13.125.500,11	13.100.111,67	104,05	99,81

Neposredni učinki

C7540 - Izvajanje razvojnih statističnih raziskovanj

Prispeva k rezultatu: C2187 - 100 % izvedba razvojnih statističnih raziskovanj

Opis neposrednega učinka

Poleg priprave in izkazovanja statističnih izdelkov in storitev je cilj državne statistike tudi njen razvoj. Slovenska družba se stalno spreminja in skladno s tem se prilagajajo tudi storitve državne statistike, saj želi pri zagotavljanju kakovostnih podatkov in storitev odgovarjati na potrebe družbe. V okviru dejavnosti državne statistike izvajajo statistična raziskovanja Statistični urad Republike Slovenije in pooblaščen izvajalci. V vsakoletnem Letnem programu statističnih raziskovanj je natančen pregled v

posameznem letu načrtovanih statističnih raziskovanj, ki se izvajajo v skladu z Zakonom o državni statistiki. Program se deli na redni in razvojni del. Statistična raziskovanja, ki zaradi svoje večletne periodike izvajanja niso na vrsti v posameznem letu, so običajno v letu ali dveh pred letom rednega izvajanja uvrščena v razvojni del (metodološke in tehnološke priprave in razvoj), v letu izvajanja pa v redni del programa. V razvojni del programa so raziskovanja uvrščena, ker se izvajajo kot študije izvedljivosti (lahko na ravni države ali Unije), ker se za redno izvajanje vzpostavljajo metodološki in tehnični pogoji, ker se izvajajo vsebinske ali tehnične revizije obstoječih rednih raziskovanj ipd. Statistična raziskovanja v razvojnem delu programa so tako razvrščena na enak način kot raziskovanja v rednem delu, le da je pri teh naveden tudi podatek o institucijah, sodelujočih pri njihovi uresnitvi. Skozi cilj izvajanja razvojnih statističnih raziskovanj, spremljamo izvedbo razvojnih nalog določenih v Letnem programu statističnih raziskovanj.

Obrazložitev doseganja neposrednega učinka

SURS je v skladu z Letnim programom statističnih raziskovanj 2024 in njegovimi spremembami, skupaj z obema pooblaščenimi izvajalcema državne statistike, Banko Slovenije in Nacionalnim inštitutom za javno zdravje, izvedel vsa načrtovana razvojna statistična raziskovanja in dosegel o 100% izvedbi načrtovanih razvojnih statističnih raziskovanj.

Obrazložitev prispevka k nadrejenemu cilju (rezultatu)

Pri razvojnih statističnih raziskovanjih gre za raziskovanja, kjer se večinoma vzpostavljajo metodološki in tehnični pogoji za izvajanje prihodnjih rednih statističnih raziskovanj ter študije izvedljivosti. Razvojne naloge in projekti omogočajo temelje za nadaljnji razvoj kakovostnih statistik, zato so nujno dopolnilo rednega delovanja. Z izvajanjem statističnih raziskovanj v razvojnem delu programa, državna statistika zagotavlja tudi mednarodno primerljivost javno dostopnih podatkov.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. Leto	Izh. Vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I10148 - Število izvedenih razvojnih statističnih raziskovanj		število	2008	30,00	2018	30,00	28,00
					2019	16,00	16,00
					2020	12,00	13,00
					2021	14,00	30,00
					2022	31,00	31,00
					2023	30,00	34,00
					2024	28,00	36,00

Obrazložitev dosežene vrednosti

I10148 - Število izvedenih razvojnih statističnih raziskovanj

SURS je kot osrednji koordinator dejavnosti državne statistike v okviru Letnega programa statističnih raziskovanj za 2024 izvedel 36 razvojnih raziskovanj, BS in NIJZ pa 4 (vsi skupaj 40). Realizacija v letu 2024 je nekoliko višja od planirane vrednosti. Razvojna raziskovanja se zaključujejo z različno periodiko, vsako leto pa uvajamo tudi nova razvojna raziskovanja, ki so ključna za pripravo novih statistik, uvajanje potrebnih metodoloških in vsebinskih sprememb ter sodobnih orodij za izvedbo statističnih procesov.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I10148 - Število izvedenih razvojnih statističnih raziskovanj	Kazalnik določa z Letnim programom predvideno število razvojnih statističnih raziskovanj, dosežena vrednost kazalnika pa omogoča primerjavo doseženih rezultatov in izvedbo zastavljenega cilja ter neposrednega učinka.

C4025 - Izvajanje rednih statističnih raziskovanj

Prispeva k rezultatu: C2188 - 100% izvedba rednih statističnih raziskovanj

Opis neposrednega učinka

Cilji državne statistike: razvoj, priprava in izkazovanje statističnih izdelkov in storitev. Pri določanju temeljnih ciljev in aktivnosti za njihovo doseganje se upoštevajo nacionalne in evropske pravne osnove, potrebe in zahteve domačih, evropskih in drugih mednarodnih uporabnikov, upoštevaje razpoložljive vire – finančne in kadrovske – in ob prepoznavanju sprememb in premikov v družbi. Navedeno posledično zahteva opredelitev prednostnih področij izvajanja, še večjo prilagodljivost statističnega sistema pri pripravi podatkov, še učinkovitejše komuniciranje z uporabniki, da bodo statistični izdelki in storitve za uporabnike ustrezni in uporabni, ter dosledno upoštevanje bremen poročevalskih enot na eni in stroškov državne statistike na drugi strani. SURS in pooblaščen izvajalci bodo za doseganje zastavljenih ciljev aktivno sodelovali s partnerji v slovenskem prostoru, v Evropskem statističnem sistemu in v Evropskem sistemu centralnih bank ter z različnimi mednarodnimi ustanovami. Kljub vse širši uporabi administrativnih zbirk podatkov bo za izvajanje statistične dejavnosti še vedno treba pridobiti podatke tudi neposredno od dajalcev podatkov (tj. od podjetij in drugih ustanov ali oseb in gospodinjstev). Pri zbiranju teh podatkov se vedno upošteva načelo razumne obremenitve dajalcev podatkov. V tem srednjeročnem obdobju bo delovanje ciljno usmerjeno v sodelovanje z večjimi podjetji za njihovo razbremenjevanje. Upravljavci (skrbniki) administrativnih podatkov sicer zbirajo in vodijo podatke za nestatistični namen, državni statistiki pa jih posredujejo skladno z ZDSt za statistični namen. SURS je z upravljavci sklenil dogovore o posredovanju podatkov; to mu daje možnost, da lahko vpliva na morebitne spremembe v viru podatkov oz. na stabilnost administrativnih zbirk podatkov. Uporaba administrativnih zbirk podatkov se bo povečevala v največjem možnem obsegu. SURS in pooblaščen izvajalci bodo z upravljavci podatkovnih virov intenzivno sodelovali in si prizadevali za ohranitev potrebnega obsega in kakovosti administrativnih virov podatkov. Dajalci podatkov so hkrati tudi uporabniki statističnih podatkov, zato bodo vse udeležene institucije iskale sinergije med obema vlogama za izboljšanje kakovosti statističnih rezultatov in zmanjševanje administrativnih ovir in bremen. Okrepljeno in ciljno usmerjeno bo sodelovanje z uporabniki statističnih izdelkov in storitev. To so organi upravljanja (pripravljalci politik), gospodarstvo, izobraževalne ustanove, znanstvenoraziskovalno okolje, civilna družba in splošna javnost. Zadnjima statistične rezultate največkrat posredujejo različni mediji. Sodelovanje z znanstvenoraziskovalnim okoljem je pomembno tudi za razvoj statistične metodologije in postopkov in je dvosmerno. Pomembno vlogo za doseganje opredeljenih ciljev imajo tudi zaposleni v državni statistiki, njihova profesionalnost in strokovnost bosta bistveno prispevali k visokokakovostnim statističnim izdelkom in storitvam.

Obrazložitev doseganja neposrednega učinka

Izvajanje rednih statističnih raziskovanj je glavnina poslovanja SURS. Doseženi rezultati in izpolnjeni cilji, ki so skladni z Letnim programom statističnih raziskovanj 2024 in Srednjeročnim programom statističnih raziskovanj 2023-2027 in nenazadnje z zahtevami evropske statistične zakonodaje, kažejo na ciljno usmerjeno, gospodarno, učinkovito in uporabnikom naklonjeno delovanje. SURS je v letu 2024 izvedel vsa redna statistična raziskovanja.

Obrazložitev prispevka k nadrejenemu cilju (rezultatu)

SURS pri izvajanju rednih statističnih raziskovanj vseskozi išče načine, da bi bilo zbiranje podatkov učinkovito in do dajalcev podatkov prijazno, zato strmi k optimizaciji statističnih procesov in se v največji meri zavzema za kakovost in informacijsko varnost ter si obenem prizadeva za stroškovno učinkovito izvajanje dejavnosti. Redno objavlja standardna in letna poročila o kakovosti statističnih raziskovanj, standardizacijo priprave poročil pa izboljšuje, da bi bila za uporabnike čim bolj pregledna in interaktivna. Za uresničitev izvedbe cilja o 100% izvedbi rednih statističnih raziskovanj iz Letnega programa in njegovih sprememb, je SURS pri pripravi statistik usmerjen v uporabo inovativnih statističnih metod, odziven na potrebe uporabnikov in strokovno znanje zaposlenih. Pri tem je sicer precej omejen z zadostnimi finančnimi in kadrovskimi resursi, zato si bo še naprej prizadeval, da bi lahko v prihodnjih letih posodobil in nadgradil potrebno informacijsko infrastrukturo za izvajanje statističnih procesov.

Glavni dosežki za izboljšanje razpoložljivosti in kakovosti statističnih podatkov na posameznih statističnih področjih

Makroekonomske statistike

Uredili in objavili smo tudi podroben Opis virov in metod za izračun bruto nacionalnega dohodka (BND) za leto 2017, katerega smo pripravili v okviru verifikacijskega obdobja 2020–2024. Gre za najpodrobnejši opis virov in metod s tabelami, ki obsega kar 409 strani. V okviru makroekonomskih statistik smo opravili obsežno revizijo (t.i. benchmark) podatkov nacionalnih računov, ki smo jo izvedli usklajeno z drugimi evropskimi državami. Po obsegu in zahtevnosti gre za enega izmed najbolj kompleksnih izzivov na statističnem področju, saj gre za večletni projekt s področja nacionalnih računov, koordinacija pa je potekala tudi z drugimi domačimi institucijami in EURostatom. Veliko pozornosti smo namenili tudi komuniciranju revizije. Šlo je za izjemen statistično-strokovni, organizacijski in tehnični projekt, verjetno eden večjih, ki ga je SURS izvedel v letošnjem letu na področju makroekonomskih statistik.

Revizija odraža rezultate strokovnega dela skozi daljše časovno obdobje, del revizije je povezan tudi z vmesnim pregledom in posodobitvijo ESA 2010TP (European System of National and Regional Accounts). Le-ta prinaša višjo kakovost podatkov nacionalnih računov, uporabljenih za statistične in administrativne namene, in s tem višjo raven izpolnjevanja uporabniških potreb. Veliko pozornosti smo namenili tudi komuniciranju revizije.

V okviru preverjanja podatkov nacionalnih računov, ki se uporabljajo za administrativne namene, je bil na področju računov države v juliju izveden dialoški obisk za EDP (Poročilo o presežnem primanjkljaju in dolgu). Na podlagi obiska so bile oblikovane akcijske točke in roki za njihovo razrešitev. Opravljeno delo je bilo na zelo visoki kakovostni ravni. Za dobre rezultate pa je ključno tudi dobro sodelovanje z Banko Slovenije na tem področju.

Z DG REFORM in IMF (Mednarodnim denarnim skladom) smo se usklajevali glede projekta za pregled metodologije izračuna četrtnega BDP, financiranega z mehanizmom TSI (Instrument tehnične podpore).

Z objavo raziskovanja Porazdelitveni računi gospodinjstev smo v 2024 prešli na letno periodiko (prej triletna) in hkrati objavili podatke za dve dodatni referenčni leti. Tako so bili prvič objavljeni rezultati raziskovanja za leta 2019, 2020 in 2021.

Zaključili smo grant, v okviru katerega smo analizirali neskladja med finančnimi in nefinančnimi računi ter plačilno bilanco. V sklopu granta »Nadaljnje izboljšanje kakovosti, preglednosti in metodološke infrastrukture nacionalnih računov na področju ocenjevanja ter skladnosti podatkov o BND« smo zaključili projekt identifikacije proizvajalcev brez tovarn. Glavni cilj projekta je bil podrobno raziskati fenomen proizvajalcev brez tovarn – njihovo število v Sloveniji, vpliv na makroekonomske indikatorje.

V četrtem četrtletju 2024 smo objavili revidirane podatke še za preostala področja nacionalnih računov v skladu s Programom pošiljanja podatkov po ESA 2010 (ESA2010TP), in sicer izdatke države po funkcijah ter investicije, račune gospodinjstev in bruto domači proizvod po regijah. Pripravili in objavili smo vse tabele s področja presežnega primanjkljaja in dolga sektorja država.

Na področju statistike cen smo dokončali vse aktivnosti, vezane na pripravo statističnega procesa za izračun četrtnih indeksov cen proizvajalcev v gradbeništvu in podatke prvič objavili. Tako smo uspešno zaključili razvoj novega raziskovanja, katerega rezultati bodo v uporabi tako na statističnih področjih kot tudi za načrtovanje politik.

Na področju Indeksa cen življenjskih potrebščin (ICŽP/HICŽP) smo pripravili in v podatkovni bazi SiStat objavili mesečne serije podatkov o HICŽP. Gre za podatke iz seznama nabora podatkov velike vrednosti (HVD), ki se sedaj mesečno, v skladu z zahtevami izvedbene uredbe komisije o določitvi seznama posebnih naborov podatkov velike vrednosti, objavljajo na spletnih straneh SURS.

Dokončali smo tudi vse aktivnosti za uvedbo nove COICOP 2018 klasifikacije (Klasifikacija individualne potrošnje po namenu) ter pripravili tudi končno poročilo.

Na področju kazalnikov trga nepremičnin je bila sprejeta Izvedbena uredba Komisije za indekse cen stanovanjskih nepremičnin in indekse cen stanovanjskih nepremičnin, v katerih bivajo lastniki (OOH), ki je stopila v veljavo januarja 2024. Preučili smo tudi novo verzijo osnutka izvedbene uredbe za kazalnike poslovnih nepremičnin in EURostatu poslali mnenje in nove predloge za izboljšanje besedila, da bo bolj jasno in razumljivo kakšne bodo zahteve za majhne države.

Demografske in socialne statistike

Na področju demografskih in socialnih statistik smo skladno z uredbo na EURostat posredovali podatke Popisa prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2021. Pri raziskovanju Življenjski pogoji (EU-SILC) se je konec marca zelo uspešno zaključilo telefonsko anketiranje, dosežena je bil 72 % stopnja odgovora. Pravočasnost objave podrobnih podatkov o življenjskih pogojih, dohodku, revščini in socialni izključenosti smo izboljšali za 1 mesec. V SiStat smo dodali časovno serijo novih tabel s področja priložnostnega modula o trgu dela – »zadovoljstvo s službo oziroma delovnim mestom«. Iz raziskovanja EU-SILC smo v SiStat dodali nove tabele iz priložnostnih tem 2023, vključno z »Energetsko učinkovitostjo gospodinjstev« in »Medgeneracijskim prenosom prikrajšanosti«. Opravili smo analizo nekaterih vsebin iz registra motornih vozil (MRVL) in ugotovili, da bodo prevzeti podatki zadostili vsem metodološkim zahtevam priložnostnega modula raziskovanja EU SILC 2025 na temo „Energija in okolje“.

Potekale so vse aktivnosti za izvedbo raziskovanja EU-SILC 2025. Izvedeno je bilo kognitivno testiranje priložnostnega modula 2025 na temo »Energija in okolje«. V vprašalnik so bili vključeni novi sklopi vprašanj: poleg energije in okolje, še 3-letni modul o zdravju. Za izvedbo EU-SILC 2025 smo zopet pridobili nekaj novih administrativnih virov, kar pomeni, da smo določene vsebine (vrsta in registracija vozil, krediti) lahko izključili iz vprašalnika in tako razbremenili respondente. V okviru »granta 2022-ILC-SILC-IBA« smo izvedli še analizo zbranih podatkov 2024 za določitev mreže sorodstvenih razmerij v gospodinjstvu in pripravili poenostavitev izračuna sorodstvenih povezav. Ugotovili smo, da je izpeljava sorodstvenih razmerij s pomočjo enega vprašanja dovolj natančna in zadovolji potrebam Uredbe 2019/2242. To pomeni, da bomo z letom 2025 razbremenili tako anketarje, kot anketirance.

Izvedena je bila obsežna analiza podatkov za področje stanovanj, zbranih s Popisom prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2021 (Census Hubs) za države članice EU. Na osnovi tega je bil pripravljen izbor zanimivejših statistik, ki so bile objavljene v posebni objavi ob mednarodnem dnevu habitata.

V okviru statistike socialne zaščite smo EURostatu posredovali prve hitre ocene ESSPROS (European System of integrated Social Protection Statistics) kazalnikov za leto 2023. Te ocene smo tudi objavili. V decembru 2024 smo pripravili in objavili podatke o prejemnikih dolgotrajne oskrbe, hkrati pa smo

objavili tudi podatke o virih financiranja dolgotrajne oskrbe, tako zdravstvenega kot tudi socialnega dela.

Na področju statistike izobraževanja smo pri raziskovanju o diplomantih višješolskega in visokošolskega izobraževanja (ŠOL-DIPL-TERC) za leto 2023 podatke prvič v celoti pridobili iz administrativnega vira CEUVIZ (Centralna evidenca udeležencev vzgoje in izobraževanja) in eVŠ (Evidenčni in analitski sistem visokega šolstva). Na področju socialnih klasifikacij se je zaključilo delo ožje delovne skupine, ki je bila pod okriljem Skrbniškega odbora KLASIUS (Klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja) oblikovana, da preuči problematiko spremembe načina evidentiranja vpisanih študentov v visokem šolstvu – po novem na nivoju smeri, kjer je to relevantno.

Na področju statistike izobraževanja smo nadaljevali z razvojem kazalnika Stopnja dokončanja terciarnega izobraževanja, podatke smo pripravili za leto 2023. Eksperimentalne izračune bomo objavili v prvi polovici leta 2025.

Na področju statistike kulture smo objavili prve izračune satelitskih računov za kulturo, in sicer za leti 2019 in 2022. Izračuni so rezultat zahtevne razvojne naloge, rezultati pa prikazujejo ekonomsko strukturo celotne in temeljne kulture.

Na področju socialnih klasifikacij smo naredili pomemben korak k implementaciji mednarodne klasifikacije kaznivih dejanj (ICCS) v statistične postopke priprave podatkov s področja statistike kriminalitete. V sodelovanju z Vrhovnim državnim tožilstvom je bila dokončala povezovalna tabela med ICCS in statističnim šifrantom kaznivih dejanj. Ta tabela nam bo omogočila, da pripravimo še kvalitetnejše in mednarodno bolj primerljive podatke.

Na področju statistike raziskovalno-razvojne in inovacijske dejavnosti smo pri raziskovanju Državna proračunska sredstva za RRD pripravili vprašalnik za e-poročanje. Poleg tega smo pri raziskovanju o izvajalcih raziskovalno razvojne dejavnosti (R-RD-IZV) v letu 2023 dodali vprašanja o izvajanju raziskav in razvoja na področju umetne inteligence in zelenih tehnologij. Za večjo verodostojnost rezultatov bomo pripravili podatke tudi za leto 2022. S področja statistike inovacijske dejavnosti v industriji in izbranih storitvenih dejavnostih (raziskovanje INOV) smo objavili prve podatke za referenčno obdobje 2020–2022.

V raziskovanju Aktivno in neaktivno prebivalstvo (ANP) smo zaključili z zbiranjem podatkov za leto 2023 ter začeli z zbiranjem podatkov v okviru modula za leto 2024 o mladih na trgu dela. Pri raziskovanju Delovno aktivno prebivalstvo (DAK) pa smo posodobili metodologijo in med delovno aktivne vključili tudi osebe, med zaposlitvijo napotene na delo ali strokovno izobraževanje v tujino ter oskrbovalce družinskega člana. Iz mesečnega statističnega raziskovanja DAK smo začeli objavljati podatke o delovno aktivnih v turizmu tudi na ravni regij. Pripravili smo številne podatke o razmerah na trgu dela, vključno s podatki o delovno aktivnih v energetiki, ki so služili kot podlaga za razpravo na Mladinskem energetske-podnebnem forumu 2024.

Pripravljen je bil tudi vprašalnik za testiranje nove klasifikacije zaposlitvenih statusov (ICSE-18), ki smo ga kognitivno testirali konec leta 2024. V okviru avtomatskega kodiranja dejavnosti in poklica s pomočjo strojnega učenja pa smo razširili učno in testno množico.

Na področju raziskovanja o prostih delovnih mestih (PDM) smo za leto 2024 izboljšali metodologijo izbora enot v vzorec, z namenom vključenosti najustrežnejših enot skladno z definicijo.

V skladu z načrtom prenove statističnih raziskovanj o plačah smo na SURS postopoma izvedli prehod na nov podatkovni vir. SURS po novem kot vir za statistiko plač uporablja podatke iz razširjenega poročanja za obračun davčnega odtegljaja (obrazec REK-O). Novo raziskovanje PLAČE je s prvo objavo v juniju 2024 s podatki za april 2024 v celoti nadomestilo raziskovanja Plače zaposlenih pri pravnih osebah (ZAP/M), Plače zaposlenih pri registriranih fizičnih osebah (ZAP-RFO) in Strukturna statistika plač (ZAP-SP/L). Zaradi prehoda na nov podatkovni vir je SURS s 1. majem 2024 ukinil zbiranje podatkov o plačah zaposlenih pri pravnih osebah na obrazcih ZAP/M, ki jih je do takrat za zanj

od približno 61.000 poslovnih subjektov zbiral AJPES. Prva objava podatkov o plačah zaposlenih pri pravnih osebah za april 2024, zbranih z obrazci REK-O, je bila 21. junija. Sočasno so bili v podatkovni bazi SiStat objavljeni podatki iz novega podatkovnega vira (REK-O) za preteklo obdobje, ki omogočajo primerjavo podatkov iz obeh virov. S prehodom na nov vir je bila dosežena razbremenitev poročevalcev ter izboljšana kakovost in usklajenost, v prihodnje pa še razpoložljivost podatkov. Izdelana je bila tudi strategija komuniciranja glede prenove statističnih raziskovanj o plačah.

Poslovne statistike

Na področju poslovnih statistik smo v okviru kratkoročnih statistik pri raziskovanjih s področja industrije, gradbeništva, trgovine in ostalih poslovnih storitev pri izračunu baznega indeksa prešli na novo bazno leto. Bazno leto se zamenja vsakih 5 let in se običajno konča z 0 ali 5, tokrat pa je, zaradi posledic epidemije covid-19 na gospodarstvo, bazno leto izjemoma leto 2021. Pri kratkoročnih raziskovanjih s področja trgovine in ostalih poslovnih storitev so bili podatki prvič objavljeni na podlagi opazovane enote istovrstne dejavnosti (angl. KAU). Podatki na podlagi enote istovrstne dejavnosti se prikazujejo od leta 2021 naprej, za leta pred 2021 so podatki prikazani na ravni podjetja.

Pri mesečnem raziskovanju industrijske proizvodnje smo pripravili nove tabele z vplivi na indeks industrijske proizvodnje (IIP) po SKD in izvedli primerjavo indeksa skupnega obsega proizvodnje med EURostat in SURS. Ugotovljeno je bilo, da so razlike posledica različnih metodologij. Potekala je priprava nove klasifikacije proizvodov (PRODCOM List) za leto 2025, ki bo vključila spremembe NACE (Evropska klasifikacija gospodarskih dejavnosti) in CPA (Klasifikacija proizvodov po dejavnosti). Potrjena je bila na novembrskem sestanku PRODCOM.

Nadaljevalo se je izvajanje raziskovalnega projekta »Spremljanje kratkoročnega gibanja tržnega gospodarstva v čim bolj realnem času«. Pripravili smo časovne serije podatkov od leta 2008 dalje za več kot 15 raziskovanj ter podatke iz administrativnih virov. Na področju poslovnih tendenc in mnenja potrošnikov je bil izveden letni pregled časovnih serij, pri čemer smo modele prilagodili na osnovi podatkov od leta 2010 naprej, kar je privedlo do manjših revizij desezoniranja.

Na področju strukturne statistike podjetij in SPRS (statističnega poslovnega registra) smo v prvem četrtletju nadaljevali s pogovori glede prehoda (SURS in deležnikov) na novo SKD. Izvedli smo predstavitev o reviziji klasifikacij NACE/SKD in vzpostavili (neformalno) medinstitucionalno sodelovanje z Agencijo Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES), Ministrstvom za gospodarstvo, turizem in šport (MGTS) in Ministrstvom za digitalno preobrazbo (MDP). Skladnost nove SKD 2025 z revidirano različico NACE Rev. 2.1 je februarja potrdil EURostat, konec marca je bila ta sprejeta z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 27/2024). Pripravljena sta bila pretvornika iz SKD 2008 v SKD 2025 ter iz SKD 2025 v SKD 2008 in dokument z najpomembnejšimi razlikami med njima. Pripravljena je bila posebna objava o novi različici evropske in nacionalne klasifikacije gospodarskih dejavnosti, za potrebe statističnih sosvetov pa tudi krajša predstavitev o reviziji NACE/SKD in video posnetek, ki ga lahko institucije uporabijo kot informativno gradivo. Pripravili smo slovensko verzijo pojasnil k novi SKD. Objavili smo tudi okvirni načrt vpeljave SKD v statistična raziskovanja.

V okviru uvajanja SKD 2025 smo pri raziskovanjih kratkoročnih poslovnih statistik pripravili pregled ključnih enot za preverjanje pravilne razvrstitve dejavnosti. Decembra 2024 smo EURostatu prvič posredovali podatke indeksa skupnega obsega proizvodnje za Slovenijo, izračunane po metodologiji SURS. EURostat jih bo uporabil v svojih objavah.

Pri poročanju podatkov statističnega raziskovanja Četrtletno poslovanje poslovnih subjektov (POSL-P/ČL) za leto 2024 so bile uvedene vsebinske spremembe in skrajšan vprašalnik z namenom razbremenitve poročevalskih enot, in sicer tako pri četrtletnem kot tudi letnem poročanju podatkov. Pri raziskovanjih Demografija podjetij (SPR-DEM/L) in Demografija podjetij z vsaj eno zaposleno osebo

(SPR-DEM-EBD/L) pa smo z obdelavo podatkov za referenčno leto 2022 prilagodili sedanji proces, in sicer tako, da so v postopkih uporabljeni novi vhodni viri.

Na področju mednarodne trgovine je bila razvita nova metoda ocenjevanja podatkov mednarodne trgovine z državami članicami EU za zadnji referenčni mesec. Z novo metodo se podatki ocenjujejo na podrobni ravni (država, proizvod), pred tem so se podatki ocenjevali na skupni ravni brez členitve po državah in proizvodih. Sočasno s Prvo objavo smo začeli objavljati tudi podrobne podatke v SiStatu.

V produkcijski bazi Intrastat, ki je na FUNG (Finančna uprava Nova Gorica), so bile tehnično nadgrajene funkcionalnosti v povezavi z vsebinskimi kontrolami. Baza MDE/CDE (micro-data and custom-data exchange) je bila tehnično nadgrajena s pravili za preverjanje pravilnosti poročanja potencialnega kvazi-izvoza za namene zajema datotek s tovrstnimi podatki, ki smo jih začeli prejemati od drugih držav članic. Podatke prejete od drugih držav članic za primere, ko je carinska deklaracija bila vložena v drugi državi članici EU, Slovenija je pa država poročevalka, smo začeli vključevati v delovni proces.

Nadaljevali smo z izvajanjem aktivnosti granta Registri, povezovanje mikropodatkov in mednarodne skupine podjetij v poslovnih statistikah. Za proces evropskega profiliranja za referenčno leto 2023 je bil opravljen izbor večnacionalnih skupin podjetij, ki smo jih prvič profilirali. Do konca septembra je v okviru evropskega profiliranja potekala prva faza profiliranja Slovenije kot globalnega centra odločanja (GDC) za dve večnacionalni skupini podjetij v interaktivnem orodju za profiliranje (IPT). Sicer pa smo vse aktivnosti v okviru Granta SMP-ESS-2023-BR-MNE-IBA o evropskem profiliranju MNE skupin in uvajanju NACE Rev. 2.1. zaključili ter oddali končno metodološko poročilo.

Zaključene so aktivnosti v povezavi s pripravo novih kazalnikov s področja mednarodne trgovine s storitvami. To sta Services trade by enterprise characteristics (STEC) in Mode of Supply (MoS). Raziskovanji izvajamo skupaj z Banko Slovenije (BS). Poleg tega smo objavili kazalnike globalizacije in blagovno menjavo po značilnostih podjetij za leto 2023.

Prilagodili smo proces SPRS (z referenčnim mesecem marec 2024) na spremembe oz. prehod Registra prostorskih enot v nov informacijski sistem. Prilagodili smo tudi časovnico priprave mesečnega stanja SPRS na 25. v mesecu za pretekli mesec zaradi uporabe administrativnega vira REK-O na področju statistike plač.

Nadaljevale so se aktivnosti v zvezi z izračunom razdalj v medkrajevem prevozu avtobusov in vlakov za validacije v sistemu Integriranega javnega potniškega prometa (IJPP) na podlagi algoritma. SURS je v okviru tehnične pomoči (TSI) za področje turizma gostil delavnico OECD-SURS na temo Usmeritve pri uporabi alternativnih virov podatkov za izračun satelitskih računov za turizem. V okviru TSI je SURS skupaj s strokovnjaki OECD pripravil dva zaključna dokumenta: Krepitev baze dokazov za trajnostno turistično prihodnost v Sloveniji in Merjenje digitalne zrelosti turističnih podjetij – raziskovanje potencialnih kazalnikov za Slovenije. Kot odziv na izražene uporabniške potrebe je bilo marca 2024 objavljeno interaktivno orodje Dnevni turistični utrip Slovenije, ki s tridnevnim zamikom prikazuje število turistov in njihove prenočitve po izbranih občinah, statističnih regijah in po državah, iz katerih prihajajo v Slovenijo. Gre za prvi tovrsten prikaz statistik v slovenski državni statistiki v skoraj realnem času po opazovanem dnevu, ki ni temelječ na modelu, ampak opazovanih dogodkih (prihodi in prenočitve).

Okoljske in kmetijske statistike

Na področju okoljskih statistik so potekale razvojne aktivnosti v okviru različnih grantov. S ciljem integracije podatkov o ekološkem kmetijstvu v proizvodne letne statistike ter podrobnejše uporabe podatkov Centralnega registra govedi je bil narejen nov napredek.

Zaključen je bil grant projekt za modernizacijo kmetijskih statistik (junij 2021–maj 2024), katerega namen je bil nadaljnja razbremenitev kmetijskih gospodarstev sporočanja podatkov, izboljšanje kakovosti nekaterih podatkov ter priprava na del novih zahtev EU statistične zakonodaje.

Nadaljevale so se aktivnosti za izvedbo raziskovanja o integrirani statistiki na ravni kmetij 2023 in za vzpostavitev in izvedbo novega raziskovanja regionalni ekonomski računi za kmetijstvo (RERK). V sodelovanju s Kmetijskim inštitutom Slovenije (KIS) smo končali tudi vse aktivnosti na grant projektu za področje bilanc preskrbe z žiti in oljnicami ter mesečnega raziskovanja Proizvodnja živilskih proizvodov IND-15/M.

Konec aprila 2024 smo izvedli 19. sejo statističnega Sosveta za statistiko kmetijstva, gozdarstva in ribištva na kateri je bil predstavljen tudi utemeljen predlog ukinitve raziskovanja Prodaja kmetijskih pridelkov iz lastne pridelave na živilskih trgih (KME-TRGI/L). Poleti predstavljeno objavo (zaradi nedostopnosti administrativnega vira) Ekološko kmetijstvo smo objavili v novembru 2024. Zaradi več težav in nedokončani obdelavi podatkov raziskovanja Struktura kmetijskih gospodarstev 2023, smo predstavili objavo končnih podatkov tega raziskovanja, ki je bila napovedana za december 2024.

Na področju energetskih statistik smo v okviru granta raziskovali vplive standardiziranih vozniških ciklov na porabo goriv vozil, znotraj modeliranja porabe energentov v železniškem prometu smo preučili vpliv mase na porabo energije, zaključili smo tudi s testiranjem novega sklopa vprašanj, ki je bil v 2024 dodan v redni vprašalnik raziskovanja Raba energije v storitvenem sektorju (E-RES). Zaključil se je grant Evropski zeleni dogovor 2022 (EGD 2022), v okviru katerega je SURS vzpostavil metodologijo in prve izračune snovnega odtisa za Slovenijo, nadgradil statistike ekosistemskih računov, proučil možno metodologijo spremljanja količin uvoza/izvoza odpadkov in predvidenih postopkih ravnanja.

Potekale so tudi aktivnosti na grant projektih s področja drugih energetskih statistik: disagregacija podatkov o proizvodnji električne energije, porabe energije v cestnem prometu in o rabi energije v podatkovnih centrih.

Na grant projektu za preučevanje možnosti geoprostorske integracije števecov porabe električne energije in vode smo uspešno sklenili dogovore za prevzem podatkov z več dajalci podatkov. Pregledali smo prve serije podatkov, kar omogoča začetek nadaljnjih analiz.

V okviru rednih raziskovanj o pitni in odpadni vodi smo izvajali številne aktivnosti s ciljem zagotoviti podatke, ki jih ni bilo moč pridobiti od obstoječega administrativnega vira podatkov Ministrstva za naravne vire in prostor (MNVP). Tako smo na SURS sami pridobili manjkajoče podatke večjih enot, nekatere pa smo ocenili. Na ta način smo do konca leta, sicer z zamudo, pripravili vse objave s področja vodnih statistik.

Na področju odpadkov je SURS v podatkovni bazi SiStat prvič objavil podatke velike vrednosti, ki so pripravljene skladno z Uredbo (ES) št. 2150/2002 o statistiki odpadkov in Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2023/138 o določitvi seznama posebnih naborov podatkov velike vrednosti ter ureditve za njihovo objavo in ponovno uporabo.

Decembra smo na področju Računov snovnih tokov prvič objavili podatke o snovnem odtisu oz. kazalnik poraba surovin. Poleg tega smo v SiStat dodali tabelo s podatki snovi v ekvivalentu surovin, po glavnih štirih kategorijah: biomasa, kovinske rude, nekovinski minerali in fosilne energetske surovine. Objavili smo podatke za leta od 2008 do 2022. S tem smo dodali še en gradnik v mozaik krožnega gospodarstva.

V okviru gozdnega modula okoljskih računov smo pripravljali revizijo tabel za gozdne račune v skladu z novim metodološkim priročnikom.

SURS je konec januarja ustanovil delovno skupino za razvoj ekosistemskih računov in k sodelovanju povabil vse institucije v državi, ki bi lahko pripomogle k razvoju tega področja. Aktivno sodelovanje z drugimi institucijami v Sloveniji (Gozdarskim inštitutom Slovenije (GOZDIS), Zavodom za gozdove Slovenije (ZGS) in Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) poteka tudi na področju gozdnih računov, kjer se pred sprejetjem mednarodne zakonodaje usklajuje metodologija preračunov in priprave podatkov. Med drugim SURS sodeluje tudi v medresorski strokovni komisiji za izvajanje nalog v povezavi z Nacionalnim akcijskim programom za doseganje trajnostne rabe

fitofarmaceutskih sredstev, ki se je v prvi četrtini 2024 osredotočila na pripravo poročila o napredku, za obdobje 2018–2022.

Potekale so številne aktivnosti na področju sodelovanja z EURostatom, med drugim tudi pri pripravi novih zakonskih podlag na področju kmetijskih statistik, in sicer SAIO (agregirane statistike proizvodnje in vložkov v kmetijstvu), IFS (integrirana statistika kmetij) in EFAS (statistike ribištva in akvakulture).

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. Leto	Izh. Vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I04409 - Število izvedenih rednih statističnih raziskovanj		število	2009	294,00	2018	230,00	219,00
					2019	194,00	194,00
					2020	195,00	195,00
					2021	201,00	200,00
					2022	193,00	193,00
					2023	195,00	197,00
					2024	195,00	191,00

Obrazložitev dosežene vrednosti

I04409 - Število izvedenih rednih statističnih raziskovanj

SURS je kot osrednji koordinator dejavnosti državne statistike v okviru Letnega programa statističnih raziskovanj za 2024 izvedel 191 rednih raziskovanj, BS in NIJZ, kot pooblaščen izvajalca, pa 32 (vsi skupaj 223). Nekatera raziskovanja so večletna in se izvajajo z različno periodiko. Zato se realizacija nekoliko razlikuje od planirane vrednosti.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I04409 - Število izvedenih rednih statističnih raziskovanj	Gospodarno in učinkovito delovanje SURS-a se kaže v objavi podatkov, ki so bili predvideni z letnim programom in internimi delovnimi načrti. Kazalnik določa z letnim programom predvideno število rednih statističnih raziskovanj, doseganje njegovega cilja, pa omogoča primerjavo doseženih rezultatov.

1522-24-0002 - Promocija zdravja na delovnem mestu

Opis ukrepa

Namen izvajanja promocija zdravja na delovnem mestu je preko ozaveščenja zaposlenih in z zmanjšanjem nezdravega življenjskega sloga doseči boljše zdravje in počutje vsakega posameznika na delovnem mestu in v domačem okolju. Obenem je namen doseči izboljšanje obstoječega stanja na področju organizacije dela, delovnega okolja in spodbujanje zaposlenih za prevzemanje odgovornosti za lastno zdravje. Z dvigom osveščenosti posameznika za njegovo zdravje lahko preprečimo prezgodnjo pojavnost kroničnih bolezni, zmanjšamo nezgode pri delu, kar vse se kasneje odraža na zmanjšanju daljših bolniških odsotnosti in povečanju kakovosti življenja. Zaposleni, ki delajo v varnem, zdravem in spodbudnem okolju, ki ga ustvari delodajalec, so bolj motivirani in ustvarjalni, kar pripomore k izboljšanju kakovosti opravljenega dela in s tem k večji prepoznavnosti ter ugledu. Z navedenim

ukrepom se bodo izvajale aktivnosti varovanja življenja, zdravja in delovne zmožnosti s preventivnimi zdravstvenimi pregledi; preprečevanje poškodb pri delu z izvedbo izobraževanj; preprečevanje in obvladovanje stresa z različnimi neformalnimi srečanji za zaposlene, izvajanjem izobraževanj s področja obvladovanja stresa, sprejetjem ustrezne politike za preprečevanje in obvladovanje trpinčenja na delovnem mestu; preprečevanjem izpostavljenosti škodljivosti v delovnem okolju s periodičnimi meritvami temperature v prostoru in osvetljenosti; ergonomskimi ukrepi z ustrezno delovno opremo in pripomočki ter pregledi in preizkusi varnostne opreme; ukrepi za izboljšanje delovnega okolja kot so ustvarjanje okolja, ki podpira zdrav življenjski slog (npr. telesna aktivnost med delovnim časom, ...) in spodbujanje zaposlenih k občasnemu razgibavanju na delovnem mestu s plakati na oglasni deski ali objavami na intranetu, namenjenim učenju pravilnega izvajanja vaj, izobraževanji, komunikacijo in informiranjem, omogočanjem zaposlenim, da sodelujejo pri izboljšavah delovnega okolja ter ustvarjanjem medsebojnih odnosov kot pome

Vir	SP2024	VPL2024	VPT2024	RE-NRP2024	Ind(RE/SP)	Ind(RE/VP)
PV - Proračunski viri	236.290,00	20.200,00	20.200,00	19.410,22	8,21	96,09

Neposredni učinki

C8657 - Povečanje ozaveščanja zaposlenih o obvladovanju stresa, o zdravem načinu življenja

Prispeva k rezultatu: C2188 - 100% izvedba rednih statističnih raziskovanj

Opis neposrednega učinka

Povečanje zaznavnosti in zavesti zaposlenih o načinih za lastno obvladovanje stresa in zdrav življenjski slog, zmanjšuje zdravstvene težave in bolniške odsotnosti ter povečuje zadovoljstvo in storilnost zaposlenih, posledično zmanjšuje izpad odsotnosti in dela, kar prispeva k nemoteni izvedbi statističnih procesov in raziskovanj, s tem pa vpliva na doseganje nadrejenega rezultata in specifičnega cilja programa.

Obrazložitev doseganja neposrednega učinka

Z izvedbo dogodka s področja promocije zdravja za vse zainteresirane zaposlene, na katerem je bilo tudi predavanje o obvladovanju stresa in možnosti aktivne udeležbe pri različnih športnih aktivnosti, kot tudi izvedenega usposabljanja za nudenje prve pomoči na delovnem mestu, je bilo povečano ozaveščanje zaposlenih o zdravem načinu življenja.

Obrazložitev prispevka k nadrejenemu cilju (rezultatu)

Izvajanje ukrepov na področju promocije zdravja in lastnega obvladovanja stresa zmanjšuje zdravstvene težave in bolniške odsotnosti, povečuje storilnost zaposlenih, posledično pa zmanjšuje izpad odsotnosti in dela, kar prispeva k nemoteni izvedbi statističnih procesov in raziskovanj, s tem pa vpliva na doseganje nadrejenega rezultata zagotavljanja mednarodno primerljivih javno dostopnih podatkov.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. Leto	Izh. Vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I12242 - Število izvedenih izobraževanj s področja promocije zdravja		število	2024	3,00	2024	3,00	2,00

Obrazložitev dosežene vrednosti

I12242 - Število izvedenih izobraževanj s področja promocije zdravja

V letu 2024 smo izvedli celodnevni dogodek s področja promocije zdravja za vse zaposlene. Na dogodku je bilo organizirano predavanje glede obvladovanja stresa, poleg tega so imeli udeleženci dogodka možnost različnih športnih aktivnosti. V letu 2024 se je usposabljanja za nudenje prve pomoči na delovnem mestu udeležilo 6 zaposlenih.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I12242 - Število izvedenih izobraževanj s področja promocije zdravja	Spremljanje števila izvedenih izobraževanj o obvladovanju stresa, o zdravem načinu življenja in drugih tovrstnih izobraževanj v okviru izvajanja aktivnosti v okviru načrta izvajanja promocije zdravja na delovnem mestu z namenom povečanje ozaveščenosti zaposlenih o lastni skrbi za zdrav življenjski slog.

C8656 - Preprečevanje in obvladovanje trpinčenja na delovnem mestu

Prispeva k rezultatu: C2188 - 100% izvedba rednih statističnih raziskovanj

Opis neposrednega učinka

Preprečevanje in obvladovanje trpinčenja na delovnem mestu, preprečuje neželjeno nasilje, povečuje ugodno organizacijsko klimo in komunikacijo ter dobre medosebne odnose, s tem pa zadovoljstvo in storilnost zaposlenih, kar prispeva k nemoteni izvedbi statističnih procesov in raziskovanj, s tem pa vpliva na doseganje nadrejenega rezultata in specifičnega cilja programa.

Obrazložitev doseganja neposrednega učinka

SURS v letu 2024 ni imel prijav trpinčenja na delovnem mestu, kar bistveno prispeva k ugodni organizacijski klimi ter dobrih medosebnih odnosih, s tem pa zadovoljstvo in storilnost zaposlenih, kar prispeva k nemoteni izvedbi statističnih procesov in raziskovanj.

Obrazložitev prispevka k nadrejenemu cilju (rezultatu)

Preprečevanje in obvladovanje trpinčenja na delovnem mestu je prispevalo tudi k doseženemu nadrejenemu cilju nemotene izvedbe statističnih raziskovanj in s tem zagotavljanje izvedbe mednarodno primerljivih javno dostopnih podatkov.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. Leto	Izh. Vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I12241 - Število prijav trpinčenja na delovnem mestu		število primerov	2024	3,00	2024	3,00	0,00

Obrazložitev dosežene vrednosti

I12241 - Število prijav trpinčenja na delovnem mestu

V letu 2024 ni bilo nobene prijave trpinčenja na delovnem mestu.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I12241 - Število prijav trpinčenja na delovnem mestu	Spremljanje števila prijav trpinčenja na delovnem mestu z namenom ugotavljanja učinkov izvajanja aktivnosti v okviru načrta izvajanja promocije zdravja na delovnem mestu.

C8654 - Preprečevanje ali zmanjšanje nezgod pri delu

Prispeva k rezultatu: C2188 - 100% izvedba rednih statističnih raziskovanj

Opis neposrednega učinka

Zmanjšanje nezgod pri delu, povečuje storilnost zaposlenih in zmanjšuje izpad dela, kar prispeva k nemoteni izvedbi statističnih procesov in raziskovanj, s tem pa vpliva na doseganje nadrejenega rezultata in specifičnega cilja programa.

Obrazložitev doseganja neposrednega učinka

SURS v letu 2024 ni imel nezgod pri delu, kar bistveno prispeva k nemoteni izvedbi statističnih procesov in raziskovanj.

Obrazložitev prispevka k nadrejenemu cilju (rezultatu)

Z ukrepi na področju varnosti in preprečevanja ali zmanjšanja nezgod pri delu, ki v letu 2024 niso bile zaznane, je bil dosežen tudi nadrejeni cilj nemotene izvedbe in s tem zagotavljanje izvedbe mednarodno primerljivih javno dostopnih podatkov.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. Leto	Izh. Vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I12240 - Število nezgod pri delu		število primerov	2024	4,00	2024	3,00	0,00

Obrazložitev dosežene vrednosti

I12240 - Število nezgod pri delu

V letu 2024 ni bilo nobene prijave nezgode pri delu.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I12240 - Število nezgod pri delu	Spremljanje števila nezgod pri delu, z namenom ugotavljanja učinkov izvajanja promocije zdravja na delovnem mestu in skrbi za varno delovno okolje.

III. Obrazložitev podatkov iz bilance stanja.

Podatki o stanju sredstev na računih neposrednih uporabnikov

SURS ima zgolj podračun za EU sredstva, na katerega pritekajo prilivi oziroma plačila EK, predvsem EURostata, za izvedene EU projekte iz centraliziranega eu programa; iz njega se konec leta

v proračun države povrnejo sredstva za porabljene pravice porabe na postavki za evropska sredstva in prejeta sredstva nenamenske porabe.

Podatki o terjatvah iz naslova dolgoročnih naložb in posojil z navedbo večjih prejemnikov teh sredstev

SURS nima dolgoročnih naložb in posojil, zato tudi ne terjatev iz tega naslova.

Podatki o povečanju ali zmanjšanju lastnih opredmetenih osnovnih sredstev

Konto 04 - Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva:

stanje na dan 31.12.2024 znaša 1.718.912 EUR in nadan 31.12.2023 znaša 1.711.316 EUR. Sprememba na se nanaša: - povečanje v višini 7.595, 77 EUR; za nabavo naprav v višini 487,78 EUR, za nabavo sredstev za zveze v višini 2.742,91 EUR, za nabavo račun. v višini 3.774,68 EUR, za nabavo druge opreme in DI 590,40 EUR.

Konto 05 - Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev:

stanje na dan 31.12.2024 znaša 1.628.587 EUR in na dan 31.12.2023 znaša 1.603.063 EUR. Stanje na kontu povečuje obračunana amortizacija v višini 25.523 EUR.

Podatki o povečanju ali zmanjšanju terjatev za sredstva dana v upravljanje z navedbo večjih prejemnikov teh sredstev

SURS ni dal sredstva v upravljanje, zato iz tega naslova nima terjatev.

Podatki o neplačanih terjatvah iz preteklega leta (gre za terjatve, ki so nastale v preteklem letu)

SURS na dan 31.12.2024 ni imel neporavnanih terjatev, ki bi zapadle do vključno 31.12.2024.

SURS je imel na dan 31.12.2024 naslednje neporavnane terjatve, ki so zapadle po 31.12.2024:

kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN v višini 51 EUR, ki predstavljajo odprto terjatev za povračilo stroškov plače in prispevkov za zaposlenega, ki je bil odsoten z delovnega mesta zaradi prisotnosti na sodišču (nakazilo Delovnega sodišča v Kopru dne 17.1.2025);

druge kratkoročne terjatve v višini 21.913,29 EUR, ki predstavljajo terjatve iz naslova boleznin, obračunanih pri plači (nakazilo s strani ZZS dne 29.01.2025 v skupni višini 19.374,56 EUR in 1.401,80 EUR dne 5.2.2025);

terjatev za preveč izplačano akontacijo za službeno potovanje v višini 2,88 EUR (vračilo preveč izplačane akontacije v letu 2024 je zaposleni poplačal 15.1.2025);

in terjatev do letalskega prevoznika Adrie Airways d.o.o. v stečajju, v znesku 2.372,15 EUR za plačane, vendar nerealizirane letalske prevoze v letu 2019 (prijavljeno v stečajni masi).

Podatki o neplačanih obveznostih iz preteklega leta (gre za obveznosti, ki so nastale v preteklem letu)

SURS na dan 31.12.2024 ni imel neporavnanih obveznosti, ki bi zapadle do vključno 31.12.2024.

SURS je imel na dan 31.12.2024 naslednje neporavnane obveznosti, ki so zapadle po 31.12.2024:

kratkoročne obveznosti do zaposlenih v višini 981.376 EUR iz naslova obračunanih plač za mesec december 2024 in drugih stroškov dela ter odprta obveznost iz naslova obračuna PN v višini 75,14, ki zapadejo v plačilo v letu 2025;

kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v višini 178.900 EUR za opravljene storitve in dobavljeno blago v letu 2024, ki zapadejo v plačilo v letu 2025;

druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja v višini 158.772 EUR, ki predstavljajo: obveznosti za davke in prispevke ter premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja iz naslova plač za

mesec december 2024 v skupnem znesku 155.771,71 EUR, obveznost za plačilo DDV za mesec december v znesku 322,61 EUR, obveznost za prejemke po podjemnih pogodbah v znesku 2.647,32 EUR in RTV prispevek za mesec december 2024 v znesku 15,08 EUR.